

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Cestovní ruch

Přizpůsobení naučných stezek a cyklostezek rodinám s dětmi v Mikroregionu Ladův kraj
(diplomová práce)

Autor: Bc. Helena Nechybová

Vedoucí práce: Ing. Zdenka Petruš

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne 6. prosince 2018

.....

podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce paní Ing. Zdence Petřů za odborné vedení a cenné rady, mé poděkování patří též paní Ing. Janě Kolorosové za spolupráci při zpracovávání tohoto tématu.

Obsah

ÚVOD	1
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	4
1.1 ŠETRNÝ CESTOVNÍ RUCH	4
1.2 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	6
1.3 PĚŠÍ TURISTIKA	8
1.3.1 Klub českých turistů.....	8
1.3.2 Bosá turistika	9
1.3.3 Naučná stezka	9
1.4 CYKLOTURISTIKA	10
1.4.1 Resorty vztahující se k cykloturistice a cyklistické dopravě	10
1.4.2 Dálkové cyklistické trasy	11
1.4.3 Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy („Cyklostrategie“)	15
1.4.4 Cyklovýzkumy	18
2 SEGMENTACE.....	20
2.1 SEGMENTAČNÍ KRITÉRIA	21
2.2 SEGMENT: RODINY S DĚTMI	21
2.2.1 Vymezení rodiny	22
2.2.2 Teorie životního cyklu rodiny	23
2.2.3 Specifika segmentu rodiny s dětmi.....	24
2.2.4 Baby Frindly Certificate	25
3 MIKROREGION LADŮV KRAJ.....	26
3.1 GEOGRAFICKÉ VYMEZENÍ.....	26
3.2 DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ LADŮV KRAJ.....	27
3.3 PĚŠÍ TURISTIKA	28
3.3.1 Naučné stezky	29
3.4 CYKLOTURISTIKA	30
3.4.1 Cyklotrasy.....	30
3.4.2 Česko jede: Krajem Josefa Lady k Sázavě.....	32
3.4.3 Koloběžky	33
3.5 NABÍDKA CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU LADŮV KRAJ	33
3.5.1 Řízení kvality, certifikace a ocenění	34
3.6 KOMUNIKACE A PROPAGACE MIKROREGIONU LADŮV KRAJ	37
3.6.1 Jednotný vizuální styl prezentace a logotyp.....	37
3.6.2 Internetové stránky, sociální síť	38
3.6.3 Turistická informační centra	38
3.6.4 Výroční zprávy.....	40
3.6.5 Místní věstníky a zpravodaje, média.....	40
3.7 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ŘÍČANSKO.....	41
4 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE	43
4.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	43
4.1.1 Putování krajinou barona Ringhofferů.....	43
4.1.2 Pochod Cesta kocoura Mikeše a Pohádkové Hrusice	54
4.1.3 Závěry z dotazníkového šetření.....	63
4.2 VLASTNÍ POZOROVÁNÍ - PODROBNÝ POPIS TRASY NS CESTA KOCOURA MIKEŠE.....	64
4.2.1 Etapy trasy NS Cesta kocoura Mikeše	64
4.2.2 Úseky vhodné (doporučované) pro děti	69
4.2.3 Problematické úseky	70
4.2.4 Komunikace a propagace NS Cesta kocoura Mikeše	71

4.2.5	<i>Plány do budoucna</i>	72
4.3	SWOT ANALÝZA	72
4.3.1	<i>Metodika SWOT analýzy</i>	74
4.3.2	<i>Sestavení SWOT analýzy</i>	80
4.3.3	<i>Závěry plynoucí ze SWOT analýzy</i>	86
5	NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO MIKROREGION LADŮV KRAJ	87
5.1	NÁVRH BALÍČKU PRO RODINY S DĚTMI	90
	ZÁVĚR	93
	SEZNAM ZDROJŮ	95
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	101
	SEZNAM TABULEK	102
	SEZNAM GRAFŮ	102
	SEZNAM OBRÁZKŮ	103
	SEZNAM PŘÍLOH	103

Úvod

Mikroregion Ladův kraj (MLK) se rozkládá jihovýchodně od Prahy v okolí obce Hrusice, rodiště národního umělce Josefa Lady. Díky vhodným podmínkám nabízí širokou škálu možností trávení volného času rodin s dětmi. Práce se zaměřuje na zkoumání těchto podmínek, analyzuje stávající situaci a navrhuje možnosti, jak ji zlepšit.

Region disponuje poměrně hustou sítí naučných stezek a cyklostezek, které tvoří jeden ze základních předpokladů pro rozvoj aktivních forem cestovního ruchu. Proto je bližší pozornost věnována jejich fyzickému stavu, vybavenosti a dalším souvisejícím charakteristikám.

Dobrovolný svazek obcí Ladův kraj (DSO Ladův kraj) vznikl primárně za účelem společného rozvoje cestovního ruchu, kultury a propagace. Vzájemná spolupráce napříč obcemi hraje důležitou roli, neboť je nezbytným předpokladem pro rozvoj regionu a pomáhá zvýšit jeho konkurenceschopnost. Spokojenost rezidentů, stejně tak i návštěvníků, je považována za prioritu číslo jedna. Proto si DSO Ladův kraj klade za cíl neustále zlepšovat životní podmínky. S tím souvisí i ochrana a zlepšování životního prostředí včetně péče o kulturní dědictví. Snaží se toho dosáhnout mimo jiné také zapojením veřejnosti do dění v regionu.

Cílem práce je zhodnocení aktuální situace ohledně naučných stezek a cyklostezek v regionu. Na základě výsledků dosažených analýzou současného stavu vznikne návrh vhodného postupu k realizaci dalších změn. Výstupem by tak měl být souhrn doporučení, dále budou blíže určeny specifické kroky zaměřené na zvláštní potřeby zmíněného segmentu s ohledem na místní podmínky.

Výzkumná otázka vychází z předpokladu, že naučné stezky a cyklostezky v Mikroregionu Ladův kraj neodpovídají specifickým potřebám segmentu rodin s dětmi, ať již po stránce povrchové úpravy, technické vybavenosti nebo bezpečnostních charakteristik.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola má teoretický charakter, jejím účelem je vymezit základní pojmy a seznámit s problematikou některých dotčených témat. Jedná se například o šetrný cestovní ruch, který je v poslední době skloňován stále častěji především v souvislosti se zhoršujícím stavem klimatu a životního prostředí. Pěší turistika a cykloturistika spadá do této oblasti a řadí se tak mezi formy cestovního ruchu podporující vztah člověka s přírodou a snahy o její ochranu.

Vzhledem k tomu, že předmětem zájmu je segment rodin s dětmi, je nezbytné definovat specifika tohoto segmentu, především z hlediska potřeb, nebo zájmů, ať se jedná o bezbariérový přístup nebo zvláštní vybavení ubytovacích a stravovacích zařízení, což je náplní druhé kapitoly.

Účelem následující kapitoly je představení mikroregionu Ladův kraj a identifikace základních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Významná je činnost dobrovolného svazku obcí Ladův kraj a pod něj spadajícího Centra společných služeb, proto ani tyto subjekty nesmí zůstat opomenuty. Součástí kapitoly je také určení podmínek pro pěší turistiku a cykloturistiku, vymezení nabídky cestovního ruchu regionu a způsob, jakým svazek komunikuje s veřejností a vystupuje navenek.

Čtvrtá kapitola je orientována prakticky, cílí na zpracování návrhu, jehož výstupem budou konkrétní kroky vedoucí ke změně současné situace ve smyslu, aby v konečném důsledku více vyhovovaly specifickým potřebám rodin s dětmi. Podkladem budou výstupy dotazníkového šetření doplněné o vlastní pozorování autorky a dále výsledky plynoucí ze zpracované SWOT analýzy.

Na závěr dojde k posouzení, zda je možné za současných podmínek a s dostupnými prostředky uskutečnit konkrétní navrhované kroky vedoucí k řešení nedostatků vyplývajících z analýzy. Kapitola obsahuje tabulku s jednotlivými návrhy na změny, které jsou následně podrobně vysvětleny. Jeden z návrhů je rozpracován do konkrétní podoby, jedná se však pouze o vzorový námět.

V práci je použito několik průběžně se střídajících metodik, některé z nich se prolínají, jiné na sebe navazují. V teoretické části převažuje deskriptivní metoda, pomocí níž jsou nejdříve představeny základní prvky daného tématu, definovány základní termíny, následně je okruh rozšířen o podrobnější složky.

Praktická část se úzce zaměřuje na konkrétní požadavky. Obsahuje dotazníkové šetření s následným statistickým vyhodnocením, získaná data mohou rozšířit pohled na problematiku a přidat na významu při posuzování relevantnosti případného uskutečnění návrhů a doporučení, jež tvoří závěrečnou fázi celého procesu. Tato část je následována vlastním pozorováním, jehož výstupy doplňují získané poznatky z dotazníkového šetření o subjektivní pohled autorky.

Takto získaná data jsou postavena do kontrastu s výsledky SWOT analýzy. Té je věnována podstatná pozornost, neboť jejím účelem je najít a objektivně zhodnotit silné a slabé stránky Mikroregionu Ladův kraj a v něm působícího Dobrovolného svazku obcí Ladova kraje. Neméně důležité jsou aspekty vnějších vlivů ovlivňujících zmiňovaná pozitiva a negativa. Destinace může čerpat z příležitostí, které se jí nabízejí, zároveň nesmí být opomenuty hrozby, protože jejich následky by mohly mít katastrofální dopad.

Závěrečnou fází celého procesu je vydání návrhů a doporučení k dalšímu konání DSO LK pro zlepšení výsledků a napravení nedostatků zjištěných prostřednictvím jednotlivých výše zmiňovaných metod.

1 Vymezení základních pojmů

V poslední době je stále patrnější, jak lidská činnost působí na změnu klimatu. Ekologické chování začíná nabývat na významu. Společnost se stává více uvědomělou, lidé se zajímají o dopady jejich činností ať už na životní prostředí nebo na jejich zdraví. Na chování spotřebitelů a zákazníků reagují další subjekty a snaží se mu přizpůsobit své chování a produkty. Tento fenomén se projevuje také v cestovním ruchu – šetrné formy se dostávají do popředí, zatímco masový CR je na ústupu.

Klimatické změny budou mít do budoucna stále větší důsledky v souvislosti se samotnou destinací CR¹. Teplotní změny mohou mít za následek příliv turistů do dříve velmi chladných oblastí a opačný trend se může projevit v teplejších a sušších regionech. Pokud přírodní jevy zasáhnou atraktivitu CR², pak zájem turistů opadne. Společnost má snahu tuto hrozbu eliminovat a atraktivitu i destinaci včetně místních obyvatel chránit. Scénářem pak může být zavedení ekologických daní nebo jiné omezení kapacity turistů.

Zdravotní aspekt se stává stále významnějším při rozhodování účastníků o účasti na cestovním ruchu a formě trávení volného času. Dnes je moderní jezdit do práce na kole nebo koloběžce. Tento způsob dopravy šetří nejen palivo a tím snižuje množství emisí pevných částic a hluku, má též pozitivní dopad na zdraví, neboť pohyb může pomoci předcházet některým civilizačním chorobám. Aktivní dovolená tak zaznamenává nárůst popularity.

1.1 Šetrný cestovní ruch

Podle Páskové, Zelenky je šetrný nebo také měkký CR (angl. soft tourism) „*druh cestovního ruchu, který minimalizuje vliv nežádoucích aktivit spojených s cestovním ruchem na místní komunitu a životní prostředí.*“³ Podstatou je snaha o využití místních zdrojů, důležitým znakem je malý počet účastníků, spíše individuální cesty než součást organizované skupiny. Oproti tomu tvrdý nebo masový cestovní ruch „*nebere ohled na své sociální, kulturní a environmentální dopady.*“⁴

¹ Destinace CR je „*cílová oblast v daném regionu.*“ ((PÁSKOVÁ, ZELENKA. 2002. Str. 59).

² Atraktivitou CR je zde myšleno „*zajímavá součást přírody a přírodní podmínky, sportovní, kulturní nebo společenský objekt nebo událost přitahující účastníky CR.*“ (PÁSKOVÁ, ZELENKA. 2002. Str. 26).

³ PÁSKOVÁ, ZELENKA. 2002. Str. 173.

⁴ Viz pozn. č. 1. Str. 298.

Jiným označením může být též alternativní cestovní ruch. Za alternativní lze považovat cokoli, co se odchyluje od běžného provedení, snaží se nahradit formu masového CR. Nemusí se nutně vždy jednat o výstřední aktivity. Cílem se stává zachycení autentičnosti prostředí, je zájem o zachování tzv. *genia loci*⁵. Turisté chtějí poznat přirozenou atmosféru místa neporušenou umělými zásahy. Zároveň pro ně bývá charakteristická jejich touha po tom se lišit, vydat se spíše po vedlejší cestě a odklonit se od majoritního proudu.

V literatuře se v souvislosti s tímto tématem objevuje termín „*post-turismus*“⁶. Výraz vznikl poměrně nedávno. Označuje soubor určitých charakteristik typických pro novodobého turistu, člověka, který má rozličná přání a představy týkající se uspokojování potřeb a způsobu trávení volného času. Příznačné je nevypočítavé chování.

Poměrně novým trendem se stal *odpovědný cestovní ruch*⁷, jehož jádrem jsou inovace a chytrá řešení (jak vyplývá z originálního angl. názvu), samozřejmostí je povaha služeb zachovávající si určitou úroveň kvality. Je postaven na prvcích podporujících podnikání a zaměstnanost, zároveň bere v úvahu vzácnost a omezenost některých zdrojů.

Dělení cestovního ruchu může být různorodé vzhledem k použitým kritériím. Pro příklad jiná autorka, Šimková, v článku *Systémový přístup a cestovní ruch* rozlišuje zelený CR a motivační CR⁸, předmětem zájmu je zde vztah účastníka k atraktivitě CR. Pokud zaujímá ohleduplný postoj k okolnímu prostředí, jedná se spíše o zelený CR, nebo převládají jeho interní zájmy, v tomto případě jde spíše o motivační CR. Podle autorky pod pojem zelený CR spadá „*ekoturistika v chráněných lokalitách a venkovská turistika, kterou dále dělí na:*

- *vesnickou turistiku;*
- *agroturistiku;*
- *ekoagroturistiku;*
- *chataření a chalupaření.*“⁹

Pro venkovský cestovní ruch je charakteristické pobývání a vykonávání aktivit ve venkovském prostředí. Mezi tyto aktivity se řadí také pěší turistika a cykloturistika.¹⁰ V České republice sdružuje podnikatele z této oblasti Svaz venkovské turistiky a agroturistiky, je členem Fóra cestovního ruchu. Profesní sdružení cílí na podporu

⁵ Genius loci je vykládán jako „*příznačný charakter, tradice, image či atmosféra určitého místa.*“ (ABZ slovník cizích slov: *Genius loci*.).

⁶ KOTÍKOVÁ. 2013. Str. 34.

⁷ Z angl. originálu Smart Tourism (JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2012. Str. 169).

⁸ ŠIMKOVÁ. 2004. Str. 143 – 147.

⁹ Viz pozn. č 3. Str. 143 – 147.

¹⁰ Viz pozn. č. 1. Str. 309.

zájmů svých členů, spolupráci uvnitř i mimo sdružení (např. s místními organizacemi nebo státní správou) nebo vzdělávání. Zároveň dohlíží nad ubytováním v soukromí, poskytuje příslušnou certifikaci. Rovněž provádí kategorizaci zařízení agroturistiky, venkovské a zážitkové turistiky¹¹, jež je podpůrným prvkem, slouží k lepší orientaci zákazníka a je dokladem určitého rozsahu a úrovně poskytovaných služeb.

Zhotovování pěších tras a cyklistických stezek je poměrně značně podporováno nejen místními komunitami, ale také ze strany EU, neboť přispívají k rozvoji CR v dané lokalitě a zároveň mají přínos po zdravotní stránce člověka.

Autoři publikace Venkovský cestovní ruch řadí cykloturistiku vedle agroturistiky, ekoagroturistiky a ekoturistiky jako jednu z forem venkovského cestovního ruchu.¹²

1.2 Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Pojem trvale udržitelný rozvoj se bezprostředně váže k ekonomice životního prostředí a dal by se považovat za alternativní směr dnešního technologicky založeného fungování společnosti.

Teorie v širším pojetí vymezuje tři pilíře trvale udržitelného rozvoje, které se vzájemně prolínají a doplňují. Jedná se o ekonomický, sociální a environmentální pilíř.

Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj již v roce 1987 definovala tento termín jako **„rozvoj, který zajistí potřeby současných bez ohrožení možnosti budoucích generací zajistit jejich vlastní potřeby.“**¹³ Důležité poznatky jsou shrnuty ve zprávě nazvané Naše společná budoucnost.

Udržitelným rozvojem se v ČR zabývá Ministerstvo životního prostředí v rámci environmentální politiky. Rovněž úřad vlády vyčlenil oddělení spolu s podpůrným orgánem nesoucím název Rada vlády pro udržitelný rozvoj. Pod správu činnosti jejích výborů spadá mimo jiné zpracování Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR (SRUR ČR), který nese dlouhodobé priority pro směřování země v této oblasti. Přijetím její v současnosti aktuální verze Česká republika 2030 se naše země zavázala ke snahám o naplňování globálních Cílů

¹¹ „Při aktualizaci v roce 2018 byl standard rozšířen o zážitkovou turistiku“ (Svaz venkovské turistiky a agroturistiky: Certifikace [online]. [cit. 2018-09-19]. Dostupné z:

<https://www.svazvta.cz/certifikace/kategorizace-zarizeni-agroturistiky-venkovske-a-zazitkove-turistiky>).

¹² Kolektiv autorů KCR VŠE Praha. 2007. Str. 12.

¹³ Z angl. originálu: „Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.“ (Brundtland Report: Our Common Future. 1987.)

udržitelného rozvoje¹⁴, jež byly v roce 2015 na summitu OSN zformulovány (jedná se o celkem 17 cílů dále podrobně rozčleněných na 169 podcílů¹⁵). Skupiny cílů jsou na mezinárodní úrovni za přítomnosti příslušných politických zástupců zemí dále rozvíjeny a diskutovány na fórech probíhajících již od roku 2012¹⁶.

Strategický rámec Česká republika 2030 byl schválen Vládou ČR v roce 2017 v návaznosti na předchozí verzi z roku 2010, jejíž je aktualizací. Dokument pojednává o dosud dosažených výsledcích rozvoje České republiky, varuje před možnými riziky a představuje příležitosti pro naši zemi v následujícím desetiletí. Rozdělení do šesti klíčových oblastí je zvoleno tak, aby obsáhlo všechny důležité faktory rozvoje jak z pohledu českého státu, tak jeho role v EU nebo ve světě a současně odpovídalo naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Oblasti prezentované na Fóru pro udržitelný rozvoj v roce 2015 jsou následující:

- lidé a společnost;
- hospodářský model;
- odolné ekosystémy;
- obce a regiony;
- globální rozvoj;
- dobré vládnutí.¹⁷

Každá z nich se váže na konkrétní Cíle udržitelného rozvoje, má svou vizi a dále je rozpracována na základě podrobné SWOT analýzy.

Cestovní ruch se určitou měrou prolíná všemi výše uvedenými oblastmi. Dotýká se demografických změn ve společnosti nebo na trhu práce, je součástí utváření životního prostředí, místního a regionálního rozvoje, svou úlohu zastupuje rovněž v globálním měřítku a jako jedno z odvětví národního hospodářství ovlivňuje spoustu ekonomických veličin.

Ochrana přírody a krajiny¹⁸ stejně jako otázky týkající se životního prostředí¹⁹ mají zakotvení v české **legislativě**. Kromě těchto dvou zákonů se k životnímu prostředí váže ještě zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví²⁰, podle kterého by se měl podnikatelský subjekt chovat odpovědně, ukládá mu určité povinnosti,

¹⁴ Z angl., originálu: SDGs - Sustainable Development Goals

¹⁵ *Sustainable Development Knowledge Platform: Sustainable Development Goals* [online]. [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>.

¹⁶ Vychází z dokumentu United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20), "The Future We Want" (*Sustainable Development Knowledge Platform: High-Level Political Forum* [online]. [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf>).

¹⁷ Úřad vlády České republiky. *Strategický rámec Česká republika 2030*. Praha, 2017.

¹⁸ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů ČR*.

¹⁹ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. In: *Sbírka zákonů ČR*.

²⁰ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. In: *Sbírka zákonů ČR*.

jako je např. posuzování dopadů své činnosti na životní prostředí nebo obyvatele a informování o stavu a výsledcích státu. Při nedodržování uložených povinností hrozí právnické nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání sankce.

1.3 Pěší turistika

Chůze je pro člověka snad nejpřirozenějším způsobem pohybu. Nejen že má pozitivní zdravotní účinky, ale umožňuje lidem všimnout si detailů, nebo se dostat na místa, na která by se dopravním prostředkem nedostali.

Ohledy na životní prostředí se dnes promítají prakticky v každém oboru lidské činnosti. Není divu, že turisté volí raději šetrnější formy dopravy a zároveň aktivní pohyb. Tyto dva atributy vhodně kombinuje pěší turistika a cykloturistika.

Pěší turistika se vyznačuje svojí univerzálností. Je to druh pohybu, který nevyžaduje příliš vysoké nároky po zdravotní stránce (avšak záleží na úrovni a pojetí praktikování tohoto druhu sportu). Rovněž věkové hranice nejsou tím určujícím prvkem, který by mohl omezovat nebo úplně vyloučit jedince z možnosti provozování tohoto druhu pohybu, ať už po stránce výkonnostní nebo rekreační.

1.3.1 Klub českých turistů

V České republice patří Klub českých turistů (KČT) mezi nejstarší organizace sdružující lidi se zájmem o turistiku ve všech jejích podobách (pěší, cykloturistiku, vodní, lyžařskou a jiné). Její kořeny sahají do 19. stol. a váží se k osobě tehdejšího významného cestovatele a národopisce Vojty Náprstka.

Významnou činností členů KČT je značení a údržba pěších, lyžařských a spolu s dalšími organizacemi také cyklistických tras. Na našem území se nachází přes 40 tisíc km pěších tras (včetně lyžařských) a souhrnná délka cyklistických tras přesahuje 32 tisíc km²¹. Pravidla, kterými se značení tras řídí, je podrobně popsán a doplněn o názorné obrázky v příručce²² vydané KČT.

²¹ Údaje jsou za rok 2008 (*Klub českých turistů: Turistické značení KČT* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.kct.cz/cms/turisticke-znacení-kct>).

²² Systém značení turistických tras v České republice (*Klub českých turistů: Systém značení turistických tras v České republice* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: https://www.kct.cz/cms/sites/default/files/users/user1/dokumenty/znackari/system_znacení_tzt_ceska_verze_-_final.pdf).

KČT vydává turistické a cykloturistické mapy, taktéž účelové mapy. Jejich výrobu, distribuci a následně prodej zajišťuje obchodní společnost KČT nesoucí název TRASA. Své služby poskytuje i nečlenským subjektům, jakou jsou města, regiony nebo podnikatelské subjekty. Mapy určené pro pěší turisty jsou dostupné v jednotném měřítku 1:50 000 a pokrývají území celé České republiky, pro cykloturisty vydávají mapy v měřítku 1:50 000 a 1:100 000.

Škála aktivit je mnohem širší, organizace vlastní a spravuje turistické chaty, vydává časopis Turista nebo zastřešuje akce pořádané rovněž pro veřejnost. Věnuje se také výchově mládeže.

1.3.2 Bosá turistika

Chození naboso je stále oblíbenější činností a stává se tak jedním z trendů poslední doby. Vznikají různé komunity a sdružení příznivců tzv. barefoot walking.

Například spolek **Bosá turistika** se snaží podporovat příznivce tohoto stylu chůze a šířit osvětu o zdravotních účincích na lidský organismus. Z jejich činnosti je možné poukázat na pořádání akcí pro své členy, některé z nich jsou určené i veřejnosti, nebo různé projekty, ať v podobě participace na výzkumných aktivitách, tak podporují budování tzv. bosých stezek a chodníků. V rámci ČR mají několik regionálních poboček a na mezinárodní úrovni spolupracují s obdobnou organizací na Slovensku.

1.3.3 Naučná stezka

Naučná stezka je pojem, který je pevně spjat především s pěší turistikou, ale existují také jiné druhy naučných stezek, např. cykloturistická, vodácká apod. Často jsou situovány do míst z různých pohledů zajímavých nebo svázaných společným tématem, ať již přírodní nebo kulturní povahy (pojednávají např. o význačné historické události nebo o životě slavné osobnosti). Společným znakem pro naučné stezky je jejich výchovný nebo vzdělávací účel, za kterým jsou primárně zřizovány. Většinou se jedná o soustavu informačních tabulí umístěných buď podél již existující turistické trasy, nebo samostatně zřízené trasy vedoucí z jednoho bodu do druhého, výjimkou nebývají ani okružní naučné stezky. Jednotlivá zastavení mají přidělené číslo. Značení má podobu bílého čtverce se zeleným pruhem vedoucím úhlopříčně.

1.4 Cykloturistika

Dnes je moderní jezdit na kole. Cyklistika je obecně velmi podporovaná a jsou snahy dostat cyklistickou dopravu na stejnou úroveň s ostatními formami dopravy. Na druhou stranu s sebou nese určitá rizika, především v podobě bezpečnosti. Do jisté míry se odvíjí od vybudování vhodné a kvalitní infrastruktury a to souvisí s dostatkem finančních prostředků.

Jelikož je rozvoj cykloturistiky a cyklistiky jako formy dopravy v obecném zájmu díky významným pozitivům, které přináší, vydává Vláda ČR usnesení o Národní strategii rozvoje cyklistické dopravy ČR. Aktuální dokument je určen pro léta 2013 – 2020.

1.4.1 Resorty vztahující se k cykloturistice a cyklistické dopravě

Vzhledem k širokému záběru, který cyklistika zaujímá, je předmětem správy několika ministerstev. Z velké části spadá pod Ministerstvo dopravy ČR jako jedna z forem dopravní obslužnosti a zásadní vliv má rovněž Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, protože cykloturistika je poměrně rozšířeným a oblíbeným způsobem odpočinku a náplní volného času velkého množství osob. Podle statistik je v českých domácnostech na 4 miliony²³ kol.

Částečně se cyklistikou zabývá Ministerstvo zdravotnictví ČR - vliv na zdraví člověka lze jednoznačně prokázat, avšak v jaké míře se podílí například na předcházení civilizačním chorobám, není snadné vyčíslit, neboť tam hraje roli několik dalších faktorů. Podobná situace je u resortu zabývajícím se životním prostředím, na nějž fenomén cyklistiky značně působí. Existují odhadované částky na úsporách energií a paliv, taktéž podíl na snižování exhalací hluku, plynů a pevných částic. S jistotou však přesná čísla stanovit nelze.

Cyklostezky prochází venkovským prostorem, který zaujímá okolo 70 % území ČR. Okrajově se tedy tato problematika prolíná do agendy Ministerstva zemědělství ČR zaštiťujícího rozvoj venkova, kde je cykloturistika z velké části uskutečňována. Dalším minoritně zainteresovaným resortem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Tento orgán má na starost vzdělávání, tedy např. zavádění dopravní výchovy ve vzdělávacích zařízeních nebo osvětu o silničním provozu a bezpečnosti. Jeho úkolem je mimo jiné vést děti a mládež k pohybu a smysluplnému trávení volného času. Ministerstvo vnitra ČR spravuje oblast

²³ *Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy rozvoje cyklistické dopravy České republiky 2014 – 2020*. Vláda ČR, 2013 [online]. [cit. 2018-10-01]. Dostupné z: http://irop.mmr.cz/IROP/media/SF/Microsites/IROP/Dokumenty/Ostatn%c3%ad/Strategie/Doprava%20silnice%20TC7/Narodni-strategie-rozvoje-cyklisticke-dopravy-pro-leta-2013-2020_1.pdf. Str. 18.

dodržování pravidel silničního provozu a jiné záležitosti. Také u dalších resortů by bylo možné nalézt souvislosti s cyklistickou dopravou nebo cykloturistikou v různých podobách vzhledem k povaze, neboť multiplikační efekt je u cestovního ruchu výrazný a zasahuje do různých sfér hospodářství až už na místní, regionální, národní úrovni nebo s přesahem do mezinárodního prostředí.

1.4.2 Dálkové cyklistické trasy

O české cykloturistické trasy z většiny pečuje KČT. Naším územím však probíhají také evropské cyklotrasy **EuroVelo**, jejichž vývoj koordinuje **Evropská cyklistická federace (ECF)**. EuroVelo je projektem s vizí propojit do roku 2020 celou Evropu sítí cyklistických cest a podpořit tak rozvoj cyklistické dopravy a cykloturistiky. Zároveň je v souladu s cíli unijní politiky o vybudování kvalitní dopravní infrastruktury napříč evropskými státy a fungování Transevropské dopravní sítě (TEN-T).

V současnosti obsahuje EuroVelo 15 dálkových tras o souhrnné délce přibližně 70 tis. km²⁴. Jsou navrženy tak, aby spojovaly vzdálená protilehlá místa a protínaly se na významných křižovatkách cest. Každá trasa nese název podle atributu, který ji vystihuje např. podle charakteru místa, kudy se ubírá nebo koncových bodů, které propojuje. Českou republiku protínají čtyři dálkové cyklistické trasy v délce asi 2 100 km²⁵, z nichž jedna spíše kopíruje část její hranice. Jedná se o následující trasy:

- EuroVelo 4 – Central Europe Route (Roscoff – Kyiv);
- EuroVelo 7 – Sun Route (Nordkap – Valletta);
- EuroVelo 9 – Baltic-Adriatic (Kdansk – Pula);
- EuroVelo 13 – Iron Curtain Trail (Kirkenes – Rezovo).

Z existence projektu mají prospěch obce a regiony, přes jejichž území trasy vedou, neboť jim přináší výhody např. v podobě propagace nebo mohou vyvolávat další multiplikační efekty. Díky dobré návaznosti na veřejnou dopravu spadající pod síť dopravních koridorů TEN-T je projekt podporován EU, která v rámci této politiky ve spolupráci s národními partnery jednotlivých zemí umožňuje získání finanční podpory pro další rozvoj.

²⁴ EuroVelo: EuroVelo Routes [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <http://www.eurovelo.com/en/eurovelos>.

²⁵ Greenways.cz: EuroVelo v ČR [online]. [cit. 2018-09-22]. Dostupné z: <https://www.greenways.cz/EuroVelo/EuroVelo-v-CR.aspx>.

V péči o životní prostředí pomáhá environmentálně zaměřená *Nadace Partnerství*. Byla založena za účelem podpory aktérů snažících se o zlepšení svého okolí a zachování stávajících hodnot. Mezi její aktivity patří udělování grantů, vzdělávací činnost, snaží se rozvíjet spolupráci se zahraničními partnery.

Dále plní ještě jednu důležitou funkci, a to koordinátora některých mezinárodních projektů a spoluorganizátora akcí pro Českou republiku.

Jako *tzv. zelené stezky*²⁶ jsou označovány trasy a komunikace většinou dálkového charakteru účelově zakládané se snahou o propojení člověka s přírodou. Podporou jejich ekologické funkce odpovídají na soustavnou potřebu ochrany přírody a biodiverzity v kombinaci s možnostmi využitelnosti pro sportovní nebo rekreační účely, aniž by ohrozily kvalitu života nebo životního prostředí v blízkém okolí.

Stezky jsou vymezeny výhradně k nemotorovému provozu a jsou tedy odděleny od pozemních komunikací pro motorová vozidla. Spolu s vhodnými ochrannými opatřeními na křižovatkách poskytují bezpečný pohyb chodcům, běžcům, cyklistům, příp. jezdcům na koních. Pro zajištění pohodlí a především bezpečí z pohledu jejich uživatelů jsou na ně kladeny ještě další technické požadavky a standardy v podobě šířky komunikací, sklonu a přechodů nebo povrchové úpravy. Takto přizpůsobené je mohou využívat lidé s omezenou možností pohybu nebo rodiny s malými dětmi.

Dalším charakteristickým prvkem je návaznost na infrastrukturu starodávných cest a stezek, jakožto i dnes již nevyužívaných železničních tratí nebo jiných technických objektů, které mnohdy slouží jako ubytovací zařízení nebo v nich bylo zřízeno muzeum. Význam mají tedy jak pro turisty, tak pro rezidenty.

V hlavních bodech po celé délce trasy by měly být k dispozici mapy, informační letáky a brožury zahrnující údaje o dopravní dostupnosti a nabídce místních turistických atraktivit.

Cílem budování takovýchto a podobných stezek je podpora rozvoje venkova a místních komunit, neboť příliv turistů přináší např. finanční prostředky nebo podporuje zaměstnanost v turistických i navazujících aktivitách. V neposlední řadě podněcují lidský přístup, solidaritu a bližší vztahy mezi občany, jako i jejich zájem o přírodní a kulturní dědictví.

²⁶ „Greenways are communication routes reserved exclusively for non-motorised journeys, developed in an integrated manner which enhances both the environment and quality of life of the surrounding area.“ (*European Greenways Association: Greenways* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/greenways/>).

Evropská asociace zelených stezek (EGWA) rozjela s dalšími partnery v Evropě hned několik projektů. Jejich společným jmenovatelem je snaha o prosazování a uznávání přínosu těchto infrastruktur za účelem zvyšování rozmanitosti regionálních a místních ekonomik.

V minulosti proběhly za přispění této asociace dva evropské projekty v rámci programu INTERREG, a to projekt s názvem REVER AMNO a REVER MED se společným cílem vybudovat nadnárodní Evropskou síť zelených stezek²⁷.

Ze současných projektů, které asociace koordinuje, je jedna skupina zaměřená na outdoorové aktivity²⁸ s vazbou na zelené stezky a podporu malých a středních podniků (SMEs). Díky tomu mají tito podnikatelé možnost rozvoje a vytvářet služby na míru svým zákazníkům, čímž se mohou stát více konkurenceschopnými. Projekty jsou různých forem, např. fotografické soutěže nebo asociace spolupořádá (často s Evropskou cyklistickou federací nebo jinými partnery na mezinárodní i národní úrovni) konference, workshopy a specializované veletrhy napříč celou Evropou.

Dále se podílí na projektu Naviki²⁹, který je zaměřen přímo na pohyb cyklistů po Greenways. Pomáhá v plánování tras a dává doporučení, pro jakou formu pohybu a druh kola je nejvhodnější. Za tímto účelem byla vytvořena také mobilní aplikace, takže je uživatelům neustále k dispozici.

Rovněž asociace využívá příležitosti k propagaci zelených stezek a ekologicky šetrného cestování v rámci Evropského týdne mobility³⁰ konaného každý rok ve druhé polovině září.

Agentura CzechTourism, svou povahou státní příspěvková organizace, se rovněž zabývá problematikou udržitelného CR, a to především po marketingové stránce. Jejím úkolem je mimo jiné dostávat jeho šetrné formy do povědomí domácích i zahraničních návštěvníků a motivovat je k odpovědnému chování. Svou důležitou úlohu sehrává na zahraničních trzích, kde naopak reprezentuje Českou republiku a snaží se ji předvést potenciálním zájemcům v co nejlepším světle. Propagační činnost a poskytování informací je jen jednou z mnoha jejích aktivit, podstatnou měrou se pohybuje na poli výzkumu nebo sběru a vyhodnocování statistických dat.

²⁷ Z angl. originálu European Greenways Network (REVER – REseau Vert EuROPéen). (*European Greenways Association: European projects* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/projects/>).

²⁸ Z angl. originálu Greenways Outdoor project (*European Greenways Association: Greenways Outdoor* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/news/other-related-events/>).

²⁹ Naviki (*Naviki: About Naviki* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.naviki.org/en/naviki/about-naviki/>).

³⁰ Z angl. originálu European Greenways Day (*European Greenways Association: European Greenways Day* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/mobility-week/#>).

Projektem *Česko jede* agentura cílí na zájemce o aktivní odpočinek nejen na kole. Podnětem pro jeho spuštění v roce 2011 byla snaha sjednotit nabídku aktivního trávení volného času. Na jednoduchém a přehledném portálu nabízí nepřehledné množství tras, dává typy na místa, kam vyrazit a pro jakou aktivitu jsou vhodná. Agentura CzechTourism jako hlavní garant projektu spolupracuje společně s Asociací měst pro cyklisty na rozšiřování nabídky tras a možností sportovního vyžití. Informace o samotných trasách nebo nabídce služeb v místě získávají od regionálních partnerů ve snaze o zajištění co nejpřesnějších podkladů pro zájemce o aktivní turistiku.

Původním záměrem bylo převzít již známou značku Česko jede a vytvořit národní produkt po vzoru švýcarského systému tras pro nemotorové prostředky. Projekt je prozatím v počátcích, Agentura CzechTourism spustila nový web v roce 2017. Do budoucna je v plánu navázat na veřejnou dopravu a rozšiřovat zázemí vhodné pro cyklisty. V posledních letech v České republice výrazně stoupl počet kilometrů značených cyklistických tras. Potenciál regionů má však ještě značné rezervy, především co do kvality a šíře infrastruktury. Pro přilákání zahraničních turistů je třeba, aby se specifické služby pro cyklisty, které jsou v některých místech již zavedené, staly běžně dostupnými, jako je tomu například v sousedních zemích.

Do databáze tras projektu Česko jede jsou zařazeny dálkové cyklistické trasy sítě EuroVelo, společně s dalšími národními i místními cyklotrasami dosahují celkové délky přibližně 5 300 km³¹. Zapojením agentury CzechTourism se projekt řadí mezi národní produkty oficiální propagační kampaně České republiky.

Nezisková organizace *Česká mountainbiková asociace (ČeMBA)* sdružuje terénní cyklisty a hájí jejich zájmy, snaží se o ohleduplné chování vyznavačů jízdy na horském kole vůči přírodě a vzájemný respekt k dalším účastníkům. Zasazuje se o zlepšování podmínek pro tento druh sportu, aktivní členové se podílí na značení cyklistických tras a stezek především v terénně náročnějším prostředí.

³¹ *Asociace cykloměst: Česko jede* [online]. [cit. 2018-10-01]. Dostupné z: <http://www.cyklomesta.cz/aktivity/cesko-jede/>.

1.4.3 Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy („Cyklostrategie“)

Tento strategický dokument s aktuální platností pro období 2014-2020 schválený vládou České republiky má podobu usnesení, ukládá jisté závazky dotčeným resortům a doporučení krajským a místním samosprávným orgánům nebo podnikatelskému sektoru a nevládním neziskovým organizacím.

Jsou v něm definovány strategické cíle s výhledem do konce vytyčeného období, jakožto i v souladu s *Vizí 25* pro roky následující, sestává z národní a místní úrovně. Cíle na národní úrovni jsou širěji vymezené a za jejich naplňování zodpovídají jednotlivá ministerstva. Dotýkají se např. podílu cyklistiky na přepravních výkonech, prevence v oblasti bezpečnosti cyklistů, projektu Cyklistické akademie úzce spjaté s cyklistickou dopravou v městském prostředí nebo projektu Česko jede. Poslední zmiňovaný cíl je přímo vztahován k cykloturistice, jeho obsahem je začlenění do koncepce územního rozvoje nebo propagace národního produktu na podporu cykloturistiky. Okrajově zabíhají do problematiky rozvoje venkova, vzdělávání a výchovy mládeže nebo kontroly dodržování pravidel silničního provozu.

Neméně významné z hlediska cykloturistiky jsou strategické cíle na lokální úrovni, neboť reálný vliv na tvorbu cyklistické infrastruktury mají orgány krajů a obcí za přispění mikroregionů a místních akčních skupin (MAS). Tyto cíle jsou rozvedeny specifickými cíli a rozpracované do podoby konkrétních cílů včetně opatření k jejich naplnění. Jedná se o čtyři důležité oblasti, na které je třeba zaměřit pozornost.

„Na základě současných podkladů a východisek byly definovány čtyři specifické cíle:

- *zajištění financování cyklistické a cykloturistické infrastruktury;*
- *zvyšování bezpečnosti cyklistické dopravy;*
- *metodická podpora rozvoje cyklistické dopravy ve městech a projekt „Cyklistická akademie“;*
- *realizace národního produktu Česko jede.“³²*

³² Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy rozvoje cyklistické dopravy České republiky 2014 – 2020. Vláda ČR, 2013. Str. 8.

Výstavba a údržba cyklostezek je podporována ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI), v jehož rámci jsou vytyčené dotační programy. Významný příspěvek poskytují rozpočty kraje, obcí nebo mikroregionů a MAS. Dalším zdrojem **financování** jsou Strukturální fondy EU, z nichž lze čerpat prostředky na budování tras sítě EuroVelo vedoucích přes ČR.

Pro oblast bezpečnosti v cyklistické dopravě a cykloturistice hraje roli primárně prevence a osvěta. Za účelem snižování počtu obětí dopravních nehod byl vypracován a vládou ČR schválen dokument *Národní strategie bezpečnosti silničního provozu*, aktuální verze je pro období 2011 – 2020. Dalším nástrojem je zavádění dopravní výchovy dětí a mládeže a šíření osvěty široké veřejnosti. To má za úkol oddělení Ministerstva dopravy ČR a koordinátor bezpečnosti silničního provozu **BESIP**, jež je současně garantem realizace a plnění výše zmíněné strategie.

Projekt „*Cyklistická akademie*“ byl spuštěn se záměrem vzbudit zájem o další rozšiřování cyklistické dopravy především v městském prostředí. Z hlediska informovanosti je dostupná řada podpůrných dokumentů a metodických materiálů. Přínosné informace z výzkumu prováděného společností SONDA shrnuje metodika s názvem Principy a metody rozvoje cyklistické dopravy a infrastruktury, aneb cyklistické desatero pro města vydané v roce 2011 pod patronací Ministerstva dopravy ČR. Ten zároveň slouží jako výchozí materiál k projektům **Central MeetBike** a **Mobile2020**. První ze jmenovaných je založen na spolupráci středoevropských zemí a část finančních prostředků pokrývá ERDF. Druhý projekt se dotýká identifikované potřeby systémových změn, úpravy legislativního a rozpočtového rámce nebo samotného přístupu k cyklistické dopravě jako rovnocenné formě dopravy.

V rámci tohoto specifického cíle jsou dále vyzdvíženy výhody využití **e-kol**³³ a **pedeleků**³⁴ a rozebírány jejich specifické požadavky na technické vlastnosti komunikací nebo doplňkové infrastruktury (např. na parkování nebo dobíjení).

³³ Z angl. originálu e-bike, „*elektrokolo, u kterého lze motor používat samostatně, tedy aniž by cyklista musel šlapat*“ (Cyklodoprava.cz: *Výkladový slovník - e-kolo* [online]. [cit. 2018-10-02]. Dostupné z: <https://www.cyklodoprava.cz/slovník/e-kolo/>).

³⁴ Z angl. originálu pedelec, „*elektrokolo, u kterého nelze motor používat samostatně, cyklista musí pomáhat šlapáním (tzv. asistované šlapání)*.“ (Cyklodoprava.cz: *Výkladový slovník - pedelec* [online]. [cit. 2018-10-02]. Dostupné z: <https://www.cyklodoprava.cz/slovník/pedelec/>).

Vývojem v této oblasti se zabývá společnost **Homeport, s. r. o.** provozující stanice na dobíjení elektrokol a současně poskytuje kola ze svého portfolia k zapůjčení (tzv. Bike Sharing³⁵) prostřednictvím aplikace nebo např. ISIC karty. Americká společnost působí již v devíti zemích na světě.

Tzv. Bike Sharing, systém sdílení veřejných kol, je v dnešní době moderním a poměrně rychlým způsobem pohybu po městě a váže se k současnému fenoménu sdílené ekonomiky³⁶. Tento model funguje po vzoru několika evropských měst a již v osmi městech v ČR také pod názvem společnosti **REKOLA Bikesharing, s. r. o.** Od roku 2013, kdy společnost vznikla, se mnohé změnilo. Dřívější stará kola shromažďovaná od lidí jsou dnes nahrazena koly v jednotném provedení a vybavena GPS seznory, společnost umožňuje platit za službu platební kartou a prohlubuje spolupráci s městy. Objem jejich výpůjček dosahuje denně přes 100 tisíc³⁷. Obdobou jsou kola čínského start-upu **Ofo**, který do České republiky přišel za spolupráce firmy ekolo.cz v roce 2017. Půjčování probíhá na principu on-line klíče, jehož aktivací proběhne automatické odemčení kola. V Praze dále působí společnost **Velonet ČR, s. r. o.** vybavená moderně koncipovanými koly. Společnost **Lime Network, s. r. o.** založená v roce 2017 v USA expanduje se svými zelenými koly do Evropy a nově také do Prahy.

Vlastní půjčovnu kol provozuje v ČR také společnost České dráhy (ČD) prostřednictvím systému **ČD Bike**. Kombinuje cestování vlakem s cykloturistikou, zákazník si vypůjčí kolo na některé z železničních stanic a na stejném místě nebo jiné železniční stanici v ČR jej vrátí. K dispozici má na některých místech rovněž elektrokola, dětská kola nebo koloběžky.

Čtvrtý specifický cíl je zaměřen na podporu realizace výše uvedeného produktu Česko jede stanovením dalších kroků a doporučení pro stávající období.

Tatáž kapitola se dotýká tématu **monitoringu cykloturistiky**. Ať formou automatických sčítačů nebo dotazníkového šetření, získávání tvrdých a měkkých dat je nezbytným předpokladem pro zkvalitňování infrastruktury a rozvoj navazujících služeb pro cyklisty. Služby monitoringu v ČR zprostředkovává Nadace Partnerství prostřednictvím obecně prospěšné společnosti Partnerství, která nabízí instalaci a obsluhu automatických sčítačů cyklistů a pěších. Společnost disponuje dvěma typy těchto zařízení, prvním z nich je systém Eco-counter, který využívá pokročilejší technologie a díky tomu dokáže rozeznat cyklisty,

³⁵ V českém překladu také automatické půjčovny kol

³⁶ Sdílená ekonomika je kontroverzním tématem především z legislativního hlediska, především v otázce výběru daní

³⁷ Praha.eu - Portál hlavního města Prahy: Praha podepsala memorandum o rozvoji služeb sdílených kol

[online]. [cit. 2018-10-04]. Dostupné z:

http://www.praha.eu/jnp/cz/doprava/cyklisticka/aktuality/praha_podepsala_memorandum_o_rozvoji_1.html.

chodce a automobily nebo zaznamenat směr jejich pohybu. Přístup k získaným údajům je možné získat i dálkově. Druhým typem jsou sčítače TRAFx. Výhodou je nižší cena nebo jednoduché ovládání na úkor nižší spolehlivosti a dostupnosti dat. V září 2018 došlo v Praze k instalaci prvního panelu sloužícího ke sledování pohybu a chování cyklistů a pěších, monitoring byl spuštěn při příležitosti Evropského týdne mobility. Na displeji se průběžně objevují získaná data, ta jsou pak dále analyzována, převáděna do grafů a zveřejňována na příslušných internetových stránkách. Statistické údaje mohou posloužit jako podklad při rozhodování o investicích do infrastruktury pro cyklisty a pěší nebo poskytnout informace o využitosti a frekvenci pohybu na stezkách.

Okrajově je v dokumentu věnována pozornost **doprovodné cykloturistické infrastruktury** a programům, jež se touto problematikou zabývají. Jmenovitě jde o program MMR ČR s názvem Cestování dostupné všem a program LESY 2000. Oba jsou věnovány mimo jiné tvorbě odpočívadel či hygienického zázemí podél pěších a cyklistických stezek.

1.4.4 Cyklovýzkumy

Důležitým zdrojem získávání podkladů a podnětů k dalšímu rozvoji jsou výzkumné projekty soustředěné na různá témata. Může se jednat např. o získávání zkušeností ze zahraničí a jejich přizpůsobování českým podmínkám, zavádění nových produktů nebo hodnocení úspěšnosti projektů.

Ministerstvo dopravy ČR je gestorem několika významných projektů. Již ukončený projekt **SONDA – Stanovení principů a metod rozvoje cyklistické dopravy a infrastruktury** probíhající v rámci Národního programu výzkumu 2007 – 2011 byl orientovaný na bezpečnost v cyklistické dopravě. Výstupem shrnujícím poznatky výzkumu je metodický dokument určený ke školení osob pověřených plánováním a rozhodováním o cyklistických strategiích nebo návrzích cyklistické infrastruktury. Na projektu se dále podílela Dopravní fakulta Českého učení technického v Praze a Nadace Partnerství.

Za finanční podpory téhož ministerstva byl v letech 2009 - 2010 realizován projekt **ROCY – Bezpečnost návrhových prvků pro cyklistickou dopravu**. Zkoumal bezpečnost cyklistů a rizika v dopravním prostředí a vyhodnocoval jejich následky. Zároveň identifikoval překážky rozvoje této formy dopravy a důvod minoritního podílu cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce v porovnání s realitou v zahraničí a navrhoval doporučení pro zmírnění problémů.

Projektem ***ŠANCE - Udržitelná doprava: Šance pro budoucnost (část Cyklistika)*** odstartovalo v roce 2004 výzkumné šetření spočívající v analýze nástrojů podpory cyklistické dopravy realizované ve vybraných městech v ČR a následným sběrem dat. Pomocí zasílání elektronických výzev stavebním úřadům za účelem poskytnutí údajů o cyklistice v místě jejich působnosti byly získány podklady k porovnání situace napříč českými obcemi. Na základě sesbíraných dat vznikla metodika rozčleněná do 21 témat, která mají souvislost s cyklistikou.

Specifika spojená s budováním cyklistické infrastruktury charakterizoval projekt ***CYCLE21 – Analýza potřeb budování cyklistické infrastruktury v ČR***, který byl, stejně jako první zmiňovaný projekt, součástí Národního programu výzkumu 2004 – 2009 MD ČR. K jeho realizaci přispěly ještě další subjekty, které díky své specializaci přinesly poznatky a rozšířily pole záberu projektu. Jednalo se o Centrum dopravního výzkumu, Dopravní fakultu Českého vysokého učení technického v Praze nebo Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Zaměření projektu se dotýkalo problematiky databáze cyklostezek, pojetí bezpečnosti cyklistické infrastruktury jako součásti pozemních komunikací nebo zahrnoval studii, ve které se hodnotila využitelnost a atraktivita cyklistiky.

Dalším, tentokrát evropským projektem, je ***BYPAD Platform***, který se orientuje na úřady. Ve čtyřech etapách jim pomáhá zhodnotit situaci, poskytuje podpůrný materiál a přehled možností, které jsou v daném místě k dispozici, aby pro cyklistiku připravily co nepříznivější podmínky. Zdroje financování na realizaci v ČR poskytlo částečně MD ČR a část pokryly prostředky z evropských fondů.

Česká republika je součástí projektu ***SAFECYCLE***, kde Centrum dopravního výzkumu společně s nizozemskými, belgickými a italskými institucemi analyzují vliv informačních technologií na zlepšení bezpečnosti cyklistů v Evropě. Díky rozšíření mobilních aplikací a dalších prvků digitalizace a automatizace se situace ohledně nehodovosti cyklistů lepší. Výzkum monitoruje stávající možnosti a navrhuje změny do budoucna.

2 Segmentace

Segmentace jako jedna z marketingových strategií se zaměřuje na vymezení trhů a charakteristiku spotřebního chování³⁸ jednotlivých segmentů zákazníků. Pro správný výběr prostředků je nezbytné stanovit si cíle, identifikovat nedostatky a zároveň se snažit eliminovat rizika. Nastavení optimálních segmentačních kritérií, by mělo napomoci správnému vymezení segmentu a přizpůsobení se jeho specifickým požadavkům a potřebám.

Marketingová segmentace je jednou z nejčastěji diskutovaných a aktivně rozvíjených marketingových témat. Často se jedná o obecnou diskuzi základního konceptu nebo výzkumu cílcího na odhalení rozdílů ve spotřebních vzorcích mezi specifickými skupinami spotřebitelů. Segmentační strategie často bývá stavěna na stejnou úroveň jako definice dílčích částí nějakého celkového trhu. Ohledně strategie existují důsledky pro optimální rozmístění vzácných zdrojů a požadavky pro její efektivní zavedení.

V ekonomické teorii bylo pojetí marketingové segmentace rozvinuto za účelem ukázat, jak firmy prodávají homogenní produkt na trhu charakterizovaném heterogenní poptávkou a současně maximalizují zisk.

Přestože je segmentace považována za jednoduchý a zájem vzbuzující koncept, vyvstává několik problémů, které ji dělají posléze poměrně obtížně použitelnou. Pro příklad problematika stanovení vzájemně výhradních tržních segmentů, okruh otázek týkající se měření elasticity odezvy na segment, omezení informační povahy, které ovlivní možnost dosažení segmentů na základě pečlivého výběru³⁹ nebo omezení institucionální povahy, které omezují možnost použít existující způsoby zasažení segmentů požadovaným stupněm ceny nebo propagační výběrovosti.

Individuální poptávková funkce každého jednotlivého spotřebitele je odlišná, proto by každý mohl tvořit samostatný segment. Prakticky je to vyloučené, protože marketéři jsou zřídka schopni znát formu nebo parametry funkce individuální poptávky spotřebitele. Když dochází ke zjišťování údajů pomocí statistických metod, je nezbytné s nimi nakládat jako se skupinou spotřebitelů než jako individuálním jedincem.

³⁸ Spotřební chování je ve své podstatě „chování lidí – konečných spotřebitelů, které se vztahuje k získávání, užívání a odkládání spotřebních výrobků – produktů.“ (KOUDELKA, Jan., 2006. Str. 6).

³⁹ Např. marketér má pouze socioekonomické nebo demografické informace o cílové skupině ovlivněné propagačními médii. (CLAYCAMP, Henry T. a William F. MASSY, 1968.)

2.1 Segmentační kritéria

Jedná se o hlediska, pomocí kterých je možné nahlížet na jednotlivce a podle jednoho určitého znaku je rozřazovat do vnitřně homogenních a z vnějšího pohledu heterogenních skupin. Jedinci v této skupině mají díky společnému znaku blízké vlastnosti nebo podobné potřeby v ohledu na daný trh. Podle charakteru se segmentační kritéria dále seskupují do kategorií, na něž je nahlíženo prostřednictvím segmentačních kritérií. Ta tradiční mají podle Koudelky⁴⁰ následující podobu:

- geografická;
- demografická;
- etnografická;
- fyziografická kritéria.

Dále jsou rozlišována sociologická a psychologická segmentační kritéria, lze sledovat rovněž sociální třídu, osobnost nebo životní styl.

Do geografických kritérií lze zařadit prostorové umístění zákazníků, např. země původu, místo bydliště. Je rozdíl, jestli žije v nížině nebo pochází z hornaté krajiny. Ovlivní to jeho rozhodování o cílové destinaci pro svou dovolenou. Taktéž klimatické podmínky se promítnou do jeho uvažování – lidé žijící v severských zemích s chladným podnebím budou spíše preferovat destinace s teplejším podnebím. Pokud zákazník většinu svého života žije v zemi, která nemá moře nebo se pohybuje ve vnitrozemí, na dovolenou nejspíše pojede k moři.

V dnešní době je možné narazit na tzv. multiopčního (hybridního) klienta⁴¹, kdy se jedinec chová značně nepředvídatelně a kombinuje různé vzorce spotřebního chování. Je proto poměrně obtížné ho kategorizovat, odhadnout jeho potřeby a formu jejich naplnění.

2.2 Segment: rodiny s dětmi

Nejprve je třeba definovat pojem rodina a vymezit různá pojetí, která se k ní vztahují. Podle Langmaiera a Kňourkové je za rodinu považována „*institucionalizovaná biosociální skupina, vytvořená přinejmenším ze dvou členů odlišného pohlaví, mezi nimiž neexistují pokrevní pouta, a z jejich dětí.*“⁴² Na rodinu lze ve své podstatě nahlížet z více směrů.

⁴⁰ KOUDELKA, Jan, 1997. Str. 160.

⁴¹ BIEGER, Thomas a Christian LAESSER, 2000. Str. 54 - 64.

⁴² LANGMEIER, Josef a Marie KŇOURKOVÁ, 1984.

2.2.1 Vymezení rodiny

Může se jednat o rodinu základní, ve které figuruje matka, otec a děti, nebo lze nalézt pojem širší rodiny, ve které bývají zahrnuti další příbuzní, např. prarodiče nebo sourozenci matky a otce. Z jiného pohledu je nutné rozlišovat úplnost rodiny, a to podle toho, zda zahrnuje oba rodiče, nebo v ní jeden z páru chybí (ať z důvodu rozvodu, úmrtí nebo nesezdaného jedince).

Z chronologického hlediska se rozlišuje tradiční rodina spadající historicky zhruba do doby průmyslové revoluce, následovaná moderní a postmoderní rodinou vnímanou přibližně poslední půlstoletí. Tradiční rodina je považována více za ekonomickou jednotku, naproti tomu forma moderní rodiny je více rozvolněná, není v ní klíčová výchova dětí v úplné rodině. Základními tvrdými prvky odlišujícími je od sebe navzájem jsou míra porodnosti a mortality, které se vlivem různých okolností výrazně změnily, měkké prvky mohou zastupovat např. hodnoty, jež vyznává.

Dnešní podoba rodiny se odvíjí od majoritních zvyklostí, které jsou ve společnosti zavedeny. Dopady vykazuje několik tendencí, jednou z nich je např. méně dětí v rodině, rostoucí podíl rozvodů na setrávajících manželských svazcích, nárůst soužití nesezdaných párů (jakož i homosexuálních) a samoživitelských jedinců, rovněž nepatrně přibývá počet dobrovolně bezdětných rodin. Stále více je přítomen fenomén pozdějších sňatků a pozdějšího rodičovství, vzhledem k prodlužující se střední délky života se častějším stává soužití více generací.

Možné podoby dnešní rodiny zobrazuje tabulka č. 1, avšak výčet není kompletní vzhledem k obsáhlosti a složitosti dané problematiky.

Tabulka č. 1: Příklady možné podoby dnešní rodiny

Příklady možné podoby dnešní rodiny	
Název	Charakteristika
Tradiční úplná	2 sezdání dospělí opačného pohlaví + 1 a více vlastních dětí
Tradiční neúplná	1 dospělý (svobodný nebo ovdovělý) + 1 a více vlastních dětí
Nesezdaný pár	2 nesezdaní dospělí opačného pohlaví + 1 a více vlastních dětí příp. 1 a více dětí jednoho nebo obou z nich
Homosexuální pár	2 (ne)sezdání dospělí stejného pohlaví + 1 a více dětí jednoho nebo obou z nich
Vícegenerační	1 dospělý/2 dospělí a/nebo 1 dospělý/2 (ne)sezdání dospělí + 1 a více dětí
Adoptivní/pěstounská	1 dospělý/2 (ne)sezdání dospělí + 1 a více dětí

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě Sociologie současné rodiny (SINGLY, 1999).

2.2.2 Teorie životního cyklu rodiny

Teorie životního cyklu rodiny pochází přibližně z poloviny 20. stol. a profiluje rodinu do několika fází podle stáří dětí a ekonomické aktivity jedinců. Každá z fází vykazuje určité charakteristiky a vzorce chování ve vztahu ke skladbě a struktuře potřeb, které se v průběhu mění nebo průměrnému objemu výdajů připadající na osobu.

Seaton a Bennett⁴³ popisují tyto následující fáze:

- bakalářský stupeň;
- novomanželský stupeň;
- plné hnízdo I;
- plné hnízdo II;
- plné hnízdo III;
- prázdné hnízdo I;
- prázdné hnízdo II.

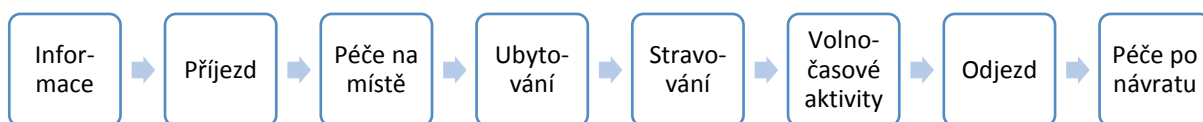
Fáze jsou vyobrazením postupných kroků, kdy se nejdříve osamostatňují děti a žijí odděleně od rodičů, náklady mají spíše ve vztahu sami k sobě. V další fázi jsou již mladými páry, ale stále nemají vlastní děti. Ty se objevují v následujících třech fázích, každá z fází tzv. plného hnízda je ovlivněna novými potřebami spojenými s dětmi, dokud nedojde k jejich osamostatnění. Pak zůstává pár sám, v první části ještě s ekonomicky aktivními členy, druhá je poznamenána nižším příjmem z důvodu pobírání starobního důchodu alespoň jedním z páru nebo se jedná o samostatně žijící osobu. Jednotlivé fáze nejsou striktně oddělené, vzhledem k rostoucí rozvodovosti manželství a novým trendům ve složení rodiny se fáze mohou prolínat nebo vznikají mezistupně.

⁴³ SEATON, A. V a M. M BENNETT, 2004. Str. 36.

2.2.3 Specifika segmentu rodiny s dětmi

Segment rodiny s dětmi se vymezuje jistými specifiky ve svých potřebách, což se projevuje následně v jeho nákupním chování. Ať jde o jakoukoliv část řetězce služeb destinace nabízených klientovi, viz obr. č. 1, najdou se alespoň nepatrné odchylky.

Obr. č. 1: Řetězec služeb destinace

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě knihy Marketingový management destinací (PALATKOVÁ, 2011. Str. 52).

Při zjišťování informací o dané destinaci, se tento segment více zajímá o bezbariérovou povahu infrastruktury z důvodu pohybu s dětským kočárem. Při výběru ubytovacích a stravovacích zařízení poptává speciální vybavení (např. dětská židle, dětská postel, varná konev, přebalovací pult, dětský kout), rozložení pokojů nebo počet lůžek vzhledem k variabilitě velikosti a složení členů rodiny a trendům v cestování, např. dnes není neobvyklé, když cestuje vícegenerační rodina, a služby (např. hlídání dětí), případně slevy pro děti. Manipulaci s dětmi by měla být věnována pozornost např. na parkovišti (neboť rodiny s malými dětmi ve větší míře cestují vlastním osobním automobilem) ve vztahu k velikosti parkovacích míst, kdy je zapotřebí více prostoru.

Dopravní společnosti by měly předpokládat přepravu dětských kočárů a mít pro ně vyznačenou plochu. Je vhodné, pokud dopravní prostředek disponuje zvláště upravenými místy pro malé děti nebo pro tyto účely vyhrazeným samostatným prostorem.

V cílové destinaci uvítají rodiny s dětmi vybavenost dětskými hřišti nebo stezkami s interaktivními a herními prvky, ze stravovacích zařízení jsou často vyhledávanými objekty kavárny a cukrárny. Nabízené volnočasové aktivity by měly být přizpůsobitelné dětem a odpovídat bezpečnostním standardům.

2.2.4 Baby Frindly⁴⁴ Certificate

Existuje organizace, která se orientuje na subjekty, jež se vymykají nějakou aktivitou nebo vybavením vhodným pro děti. Jedná se o neoficiální systém certifikace fungující od roku 2012, přičemž členové organizace kontrolují a testují různé parametry. Pokud je subjekt vyhovující, je zařazen do seznamu certifikovaných zařízení a je doporučován na internetových stránkách organizace. Zároveň získá symbol označující zařazení do bronzové, stříbrné nebo zlaté kategorie dle šíře a rozsahu poskytovaných služeb a míry jejich přizpůsobení dětem. Následně probíhají průběžné kontroly certifikovaných subjektů členy organizace. Na internetových stránkách lze subjekty vyhledávat podle regionu nebo typu (zda se jedná o ubytování, dětskou pohotovost, zábavní parky, výstavy a jiné).

⁴⁴ Z angl. originálu překládáno jako přívětivý dětem, vhodný pro děti (*Baby Friendly Certificate: Co je „baby friendly“* [online]. [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <http://www.babyfriendlycertificate.cz/babyfriendly/>).

3 Mikroregion Ladův kraj

Mikroregion⁴⁵ Ladův kraj se rozkládá jihovýchodně od Prahy a nese název po českém národním umělci a hrusickém rodáku Josefu Ladovi. Jeho malebné přírodní prostředí v kombinaci se zajímavými turistickými atraktivitami přímo vybízí k návštěvě. Navíc díky pestré nabídce sportovního vyžití lze volný čas v regionu trávit aktivní formou.

3.1 Geografické vymezení

Na základě nové Rajonizace ČR z roku 2006 došlo k přepracování mapových podkladů vázících se k Územně analytickým podkladům ČR. Tato skutečnost dala pro rok 2018 vzniknout třem samostatným mapám, z nichž jedna slučuje údaje geografické a územně-plánovací povahy s cílem podat přehledné informace o skladbě území a jeho využitelnosti pro účely cestovního ruchu, druhá zobrazuje rozložení a funkci středisek cestovního ruchu. Třetí z map nese název Rajonizace cestovního ruchu, kombinuje výstupy z předešlých dvou a dává tak do souvislosti několik na první pohled nesourodých prvků.

Z pohledu těchto tří map je územní vymezení MLK vcelku příznivé. Leží na okraji významného historického střediska s velmi vysokou (v rámci celé ČR nejvyšší) kapacitou hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) a zároveň v blízkosti středisek letní rekreace u vody. Převažuje venkovská krajina s velmi příznivými, místy průměrnými předpoklady pro cestovní ruch, což souvisí především s přírodními podmínkami nebo kulturně-historickým kontextem.

Česká republika v současnosti disponuje skoro 500 mikroregiony⁴⁶, v návaznosti na jeho sousední mikroregiony (např. Mikroregion Černokostelecko, Mikroregion Malé Posázaví, Svazek obcí Týnecko aj.), dále turistický region⁴⁷ Střední Čechy a Praha ležící v těsné blízkosti, příp. turistické oblasti⁴⁸ Střední Čechy – jih, lze jeho polohu hodnotit jako vcelku atraktivní. Zmiňované oblasti jsou pro MLK podstatnými zdrojovými destinacemi, neboť tento region má z hlediska ČR spíše regionální význam.

⁴⁵ Mikroregion – jedná se o maloplošný celek, účelové sdružení obcí (*RISY.cz: Mikroregiony* [online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>).

⁴⁶ *Strategický rozvoj destinace cestovního ruchu: Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha: Eurovision, 2007 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/c4a98c3d-762a-4c15-adf6-6f8ddc97d08e/GetFile6_3. Str. 19.

⁴⁷ Podle rajonizace ČR je ČR v současnosti rozdělena na 17 turistických regionů a 40 turistických oblastí. (*CzechTourism: Mapa turistických regionů a oblastí* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/mapa-turistickych-regionu-a-oblasti,-kontakty/>).

⁴⁸ Viz pozn. č. 45.

Ze správního hlediska podle údajů ČSÚ náleží obce DSO LK pod správní obvod obce s rozšířenou působností Říčany a pod tři správní obvody pověřeného obecního úřadu obcí Říčany, Kamenice a Kostelec nad Černými lesy.⁴⁹

3.2 Dobrovolný svazek obcí Ladův kraj

Dobrovolný svazek obcí Ladův kraj (DSO LK) je členem Svazu měst a obcí České republiky. V současnosti sdružuje 24 obcí⁵⁰, hranice těchto samosprávných celků vymezují prostorové uspořádání mikroregionu. Svazek má svůj **organizační řád**, který vymezuje vztahy mezi jednotlivými orgány, nejvýznamnějšími z nich jsou valná hromada, která má vrcholný charakter a rada svazku zastávající výkonné pravomoci, dále předseda a místopředseda svazku obcí nebo kontrolní komise.

DSO jakožto právnická osoba byla ustanovena na základě zákona o obcích⁵¹ v roce 2000, má své **stanovy** a v rámci tohoto dokumentu jsou přesně definovány jeho cíle, předmět činnosti, práva a povinnosti členů aj. Z hlediska střednědobého až dlouhodobého horizontu vypracovává **strategický plán rozvoje** pro vytyčení priorit a určení směru rozvoje.

Centrum společných služeb (CSS) Ladova kraje je projektem, který je určen pro vzájemnou spolupráci mezi obcemi svaku a probíhá od roku 2016. Je spolufinancován z prostředků Evropské unie za účelem posilování administrativní kapacity obcí, v zájmu je dále zvýšení odbornosti ve vykonávání veřejné správy a poskytování veřejných služeb.

V minulosti bylo pod záštitou DSO LK realizováno několik **projektů** a na některých se svazek podílel. Od roku 2016 až do současnosti běží projekt Centra společných služeb Ladova kraje a bude pokračovat minimálně do roku 2019. Přehled projektů poskytuje tabulka č. 2.

⁴⁹ Český statistický úřad: 2122 - SO ORP Říčany [online]. [cit. 2018-10-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/2122_so_orp_ricany.

⁵⁰ Ladův kraj: Obce Mikroregionu Ladův kraj [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj/obce-ladova-kraje/>.

⁵¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 49 Dobrovolný svazek obcí (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. In: *Sbírka zákonů ČR*).

Tabulka č. 2: Projekty DSO LK

Projekty DSO LK			
Stav	Období	Název	Zdroj financování
Realizovaný	2001 - 2002	Cyklotrasy Ladova kraje	dotace z POV
Realizovaný	2003	Vytvoření strategického rozvojového plánu svazku obcí Ladův kraj	dotace z POV
Realizovaný	2004	NS Mikešova cesta a Pohádkové Hrusice	dotace z POV
Realizovaný	2005	NS Krajinou barona Ringhofferů	dotace z POV
Realizovaný	2005 - 2006	Propagace mikroregionu Ladův kraj	dotace z MMR
Realizovaný	2006	Vytvoření informačního systému v obcích Ladova kraje	dotace z POV
Realizovaný	2006 - 2008	Ladův kraj na kole i pěšky	dotace ze SROP
Realizovaný	2007	Vytvoření orientačních plánů v obcích Ladova kraje	dotace z POV
Realizovaný	2008	Vytvoření Turistických informačních míst v mikroregionu	dotace z POV
Realizovaný - spolupráce	2010	Greenway Krajem Josefa Lady	dotace z fondu Nadace partnerství
Realizovaný - spolupráce	2011	NS Vodnické vycházky	MAS Říčansko a MAS Posázaví
Realizovaný - spolupráce	2011	NS Po stopách kameníků	OS Mukařovsko a MAS Říčansko
Probíhající	2016 - 2019	Centrum společných služeb Ladova kraje	dotace z ESF OP zaměstnanost

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě údajů DSO LK (Ladův kraj: Realizované projekty [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj/realizovane-projekty/>).

3.3 Pěší turistika

Mikroregion poskytuje prostředí pro pěší turistiku přímo vybízející. Nespočet naučných stezek a místních stezek je jen jednou z možností, kudy se k objevování místních pozoruhodností vydat.

Také zde působí několik spolků, náplní jejich činnosti jsou turistické aktivity rozmanitých podob. Klub českých turistů Říčany, který byl založen v roce 2007⁵², vznikl z turistického oddílu při Tělovýchovné jednotě Sokol Radošovice a navazuje na jeho tradici.

⁵² KČT Říčany: *O nás* [online]. [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: <http://www.kctricany.cz/o-nas/>.

Spolek pořádá akce různého typu (kulturní, sportovní) a organizuje pochody pro širokou veřejnost. Dále je zde Klub českých turistů Říčany-Radošovice, byť nese podobný název, nejedná se o stejnou organizaci. Tato je odborem Středočeské oblasti KČT a její historie sahá až do meziválečné doby roku 1926⁵³.

3.3.1 Naučné stezky

Přehled naučných a místních stezek vyskytujících se v současnosti v MLK je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Naučné stezky v Mikroregionu Ladův kraj

Naučné stezky v Mikroregionu Ladův kraj			
Název stezky	Délka	Typ	Popis
Krajem Josefa Lady	76 km	okružní	Hrusice-Kamenice-Štířín-Mnichovice-Ondřejov-Senohraby-Říčany-Velké Popovice
Mikešova stezka	20 km	jednosměrná	Hrusice-Mnichovice-Klokočná-Struhařov-Tehov-Světlá-Říčany
Ringhofferova stezka	20 km	jednosměrná	Mirošovice-Dolní Lomnice-Velké Popovice-Štířín-Kostelec u Křížků-Kamenice
Pohádkové Hrusice	3,5 km	jednosměrná	Hrusice
Krásné vyhlídky I	9,2 km	jednosměrná	Mnichovice-Struhařov-Klokočná
Vodnické vycházky	10,5 km	jednosměrná	3 části: Ondřejov-Kaliště, Lensedly, Senohraby-Zlenice
Po stopách kameníků	20 km	okružní	Louňovice-Struhařov-Svojetice-Srbín-Mukařov-Žernovka
Říčansko	9 km	jednosměrná	Říčany
Voděradské bučiny	8 km	okružní	Jevany-Vyžlovka
Kolem Klokočné	3 km	jednosměrná	Tehovec-Vojkov-Klokočná
Historie Louňovic a okolí	4,5 km	okružní	Louňovice
Kunickou přírodou-Berchtold	1,2 km	okružní	Kunice

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě dat zpravodaje Ladovník (Ladův kraj: Ladovník [online]. [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/91cs_4.pdf&original=nov%C3%BD%20vizu%C3%A1l%20-%20Ladov%C3%ADk%202018%20-podzim.pdf).

Dále jsou v plánu projekty, v rámci některých dojde k rozšíření nebo úpravě stávajících stezek nebo budou vybudovány nové. Například v ohledu na chybějící značení dojde k jeho doplnění u stezky Krajem Josefa Lady, jež je na mapě vyznačena červenou květinou a je nejdelší stezkou, propojuje nejzajímavější místa mikroregionu. NS Krajinou barona Ringhoffera nemá vlastní značení, což je důvodem k jeho zavedení. V současné době je zadán návrh na rozpočet přeznačení NS Cesta kocoura Mikeše v opačném směru, tedy z Říčan do Hrusic.

Z plánovaných projektů stojí za zmínku vybudování nové části NS Krásné vyhlídky a kolem Božkovského jezírka povede stejnojmenná stezka, dojde zde k úpravě povrchu a trasy.

⁵³ KČT Říčany - Radošovice: O nás [online]. [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: <http://kct-ricany.cz/?page=onas>.

V Říčanském lese byla zřízena NS o černé zvěři s pěti informačními panely, na jednom z jejích zastavení se nachází přibližně 30 m⁵⁴ dlouhá **stezka pro bosou turistiku**. Zájemci si tak mohou vyzkoušet projít se po ní bosou nohou a vnímat tak různé druhy povrchu pomocí nervových zakončení umístěných na chodidlech.

3.4 Cykloturistika

Ladův kraj pro cykloturistiku přímo vybízí. Jeho krajinný reliéf je rovinatý až mírně kopcovitý, avšak kopce nejsou příliš příkré. Navíc cyklotrasy jsou vedeny různorodým a z přírodního hlediska zajímavým prostředím se spoustou atraktivit. Často vedou lesem, loukami, kolem rybníků a protínají přírodní rezervace, jako je např. NPR Voděradské bučiny nebo PP Velkopopovicko.

Cyklotrasám v Ladově kraji je věnována reportáž pořadu České televize **Cyklotoulky**. Jeho autoři se vydávají na různá místa v České republice i v zahraničí a přináší typy na výlet s kolem. Projedou části cyklotras, zhodnotí jejich povrch a provedení, o vybraném regionu podají základní informace, např. o dopravní dostupnosti, možnostech ubytování a stravování, doporučí další aktivity a zajímavosti přímo na trase nebo v blízkém okolí.

3.4.1 Cyklotrasy

Mikroregion LK disponuje poměrně hustou sítí cyklotras. Většina z nich je okružního charakteru, tedy vychází ze stejného bodu, do kterého se vrací. Dalším významným prvkem je provázanost na dálkové cyklistické trasy, jejich přehled nabízí tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Dálkové cyklotrasy v MLK

Dálkové cyklotrasy v MLK	
Číslo	Název
1	Praha - Brno
11	Greenway Praha - Vídeň
19	Posázavská stezka

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě dat Cyklotrasy.cz ((Cyklotrasy.cz: Cyklotrasy ostatní [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=32>.)

⁵⁴ AMBROŽOVÁ, Adéla, 2015. Str. 8.

Cyklostezka Krajem Josefa Lady je „*tematickou cyklotrasou k páteřní trase č. 11 Greenway Praha-Vídeň*“⁵⁵ a je značena symbolem červené květiny. Přes území mikroregionu probíhá taktéž dálková trasa č. 1 Praha – Brno dlouhá něco málo přes 313 km⁵⁶, dále některé z cyklotras navazují na Posázavskou stezku (cyklotrasa č. 19).

Přehled přináší tabulka č. 5 s názvem Nadregionální cyklotrasy v MLK.

Tabulka č. 5: Nadregionální cyklotrasy v MLK

Cyklotrasy v MLK	
Číslo	Název
0020	Březí - Zlenice, řeka Sázava
0021	Říčany - Jureček
0022	Žernovka - Mnichovice
0023	Hrušov - Louňovice
0024	Říčany - Jevany
0025	Kunice - Turkovice, Šmejkalka
0026	Říčany - Praha-Královice
0027	Průhonice - Říčany
0028	Pyšely - Dobřejovice
0029	Strančice - Nová Gryblá
0030	Senohraby - Nespeky
0031	Babice - Voděradské bučiny, jih

Zdroj: Vlastní tabulka na základě dat Cyklotrasy.cz (Cyklotrasy.cz: Cyklotrasy ostatní [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=32.>)

Dále regionem procházejí úseky místních cyklotras, jejich přehled je uveden v tabulce č. 6 nazvané Místní cyklotrasy v MLK.

Tabulka č. 6: Místní cyklotrasy v MLK

Místní cyklotrasy v MLK	
Číslo	Název
8100	Pražské kolo
8173	Mnichovice - Menčice - Tehov
8174	Menčice - Všestary - Tehov
8205	Říčany - Pacov - Nedvězí - Královice
8217	Kamenice - Kostelec u Křížků - Želivec - Štířín
8218	Strašín - Mukařov - Srbín - Louňovice

Zdroj: Vlastní tabulka na základě dat Cyklotrasy.cz (Cyklotrasy.cz: Cyklotrasy ostatní [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=32.>)

⁵⁵ Ladův kraj: cyklotrasy Ladova kraje [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/cykloturistika/>.

⁵⁶ Naše Česko: Cyklotrasa č. 1 Praha - Brno [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: http://www.nasecesko.cz/cyklotrasy_a_cyklostezky/cyklotrasa_c___1_praha-brno?id=5.

Na internetových stránkách MLK je v sekci Cykloturistika několik návrhů cyklistických okruhů, často jsou tyto okruhy složené z více cyklotras vypsaných v tabulce č. 6 a kopírují tak pouze nějakou její část nebo více částí. V roce 2007 byla vydána tematická brožura Cyklotrasy Ladova kraje, ve které je k nalezení kromě podrobných informací ke každému okruhu také dopravní dostupnost, rizika a nebezpečí, která mohou na trasách vyvstat. Je doplněna rovněž o přehledovou mapu všech doporučených okruhů od sebe navzájem barevně odlišených včetně jejich výškového profilu. Nechybí ani údaje o cyklistických servisech a půjčovnách.

3.4.2 Česko jede: Krajem Josefa Lady k Sázavě

V rámci projektu Česko jede zařadila agentura CzechTourism na seznam doporučených tras také jednu z Ladova kraje. Jedná se o pro tento projekt unikátně navrženou trasu tak, aby měl návštěvník možnost spatřit to nejlepší z regionu a zároveň odpovídala obtížností a nastavením cílovému segmentu. Už z názvu vyplývá, že půjde o propojení minimálně dvou mikroregionů.

Na internetových stránkách hned v záhlaví jsou uvedeny základní parametry, tedy že se jedná o stezku určenou pro cyklisty, spíše aktivního založení, je dlouhá asi 50 km a její zdolání trvá průměrně pět hodin. Je považována spíše za náročnější vzhledem k převýšení a celkovém charakteru terénu, podle údajů je povrch přibližně 50% podílem asfaltový a 40 % trasy tvoří lesní a polní cesty. Proto jsou pro její absolvování doporučována (avšak ne nutná) horská kola.⁵⁷

Autor doporučuje dopravu vlakem a současně zmiňuje vhodné spoje, se kterými se dá pohodlně dostat do výchozího místa a poté i z cílového místa. Cykloturistiku lze vhodně kombinovat s železniční dopravou, neboť lze ve většině vlaků přepravovat kolo jako spoluzavazadlo (jen v některých je nutná rezervace předem).

Projekty agentury CzechTourism se vzájemně prolínají, např. poukazuje na tzv. místo s příběhem Říční lázně ležící poblíž obce Senohraby a skokanský můstek projektu Česko – země příběhů nebo na místa s filmovou tematikou projektu Česko – Země jako z filmu, kde předmětem zájmu je zámek Konopiště, zámek Průhonice a Průhonický park. Taktéž nabízí seznam ubytovacích a stravovacích zařízení s certifikací Cyklisté vítáni v celém regionu, jehož udělování je koordinátorem.

⁵⁷ *Česko jede: Krajem Josefa Lady k Sázavě* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/routes/2-krajem-josefa-lady-k-sazave>.

3.4.3 Koloběžky

Vzhledem k tomu, že se koloběžky poslední dobou stávají čím dál oblíbenější formou dopravy i prostředkem pro aktivní trávení volného času a pohyb nejen dětí, zareagoval MLK na tento fenomén zřízením půjčoven koloběžek, jsou v provozu již od roku 2013. Byla vydána brožura s názvem Na koloběžce Ladovým krajem, ve které jsou tato místa popsána včetně jejich adresy, dále v ní je k nalezení mapa s doporučenými stezkami a dalšími nabízenými službami v okolí.

Těmi místy, kde je možné si koloběžku zapůjčit, jsou regionální informační centra v Říčanech, Mnichovicích a Kamenici, dále soukromé informační centrum v Senohrabech a další soukromé objekty, např. SR půjčovna ve Velkých Popovicích, Hotel S.E.N. nebo Oáza Říčany.

3.5 Nabídka cestovního ruchu v Mikroregionu Ladův kraj

Z obecného pohledu představují nabídku destinace CR zejména služby, v menší míře se jedná o výrobky a jistý podíl zaujímají volné statky a přírodní zdroje. Vše to lze shrnout pod pojem produkt destinace a je jím v podstatě vše, co napomáhá naplnit představy a uspokojit potřeby zákazníka.

Produkt destinace CR může být vnímán v několika rovinách. V ekonomickém pojetí se na něj nahlíží jako na komplexní balíček prodávaný na trhu a je mu přiřazena cena. V jiném pojetí je na něj nahlíženo jako na jednotlivé služby, kontrastem k tomu je produkt jako kombinace více služeb od různých typů poskytovatelů. Marketingové pojetí se zabývá záležitostmi stran marketingových nástrojů.

Vzhledem k tomu, že je produkt destinace tvořen dílčími komponenty (je souhrnem komodit, služeb, zdrojů apod.), je možné jej rozdělit do dvou úrovní, kdy v jedné tvoří primární a ve druhé sekundární část nabídky destinace CR.

Primární nabídka sestává z atraktivit a různých předpokladů, bez nichž by CR nemohl být uskutečňován nebo jen v omezené míře. Konkrétně jde o atraktivitu přírodního i kulturního původu, řadí se sem také volné statky jako např. ráz krajiny, který je na území mikroregionu dle rajonizace CR klasifikován jako venkovská krajina s převážně příznivými a částečně průměrnými předpoklady pro CR. Na území se nachází několik maloplošných chráněných území, což svědčí o existenci unikátních přírodních útvarů nebo vzácné fauny a flory.

Sekundární nabídka představuje infrastruktura a vybavenost, kterou naplňují poskytovatelé služeb. Může jít o provozovatele ubytovacích a stravovacích zařízení, sportovně-rekreačních areálů a objektů, kulturních center. Řadí se sem i běžné subjekty patřící k občanské vybavenosti (např. zdravotní zařízení, obchody).

3.5.1 Řízení kvality, certifikace a ocenění

Snahou poskytovatelů služeb je odlišit se od konkurentů, přilákat k sobě zákazníka a udržet si ho, případně podpořit šíření pozitivních referencí a doporučení. Toho je možné docílit, pokud je zákazník spokojený a produkt naplnil jeho očekávání. Jedním z kroků pro přiblížení se tomuto cíli může být získání certifikátu, ocenění či titulu, neboť signalizují určitou úroveň a kvalitu poskytovaného produktu, ať se jedná o službu nebo výrobek.

Český systém kvality služeb

V České republice nejrozšířenějším a mezinárodně uznávaným certifikačním systémem je Český systém kvality služeb (ČSKS). Za účelem zkvalitňování služeb zejména se zaměřením na cestovní ruch se v souladu se stanovenými principy uděluje certifikát, který má ve znaku „Q“ v barvách české trikolory. Zda určitý podnik splňuje technické nebo měkké předpoklady pro jeho udělení, posuzuje Hodnotitelské centrum ČSKS, avšak systém má ve vlastnictví MMR ČR a agentura CzechTourism zajišťuje roli Specializovaného pracoviště ČSKS.

Hodnocené služby se dělí do několika skupin podle typu. Odlišují se následující oblasti služeb:

- ubytování;
- stravování;
- turistická informační centra;
- atraktivita;
- cestovní kanceláře a agentury;
- zimní sporty;
- golf;
- organizace veřejného a neziskového sektoru;

další kategorie jsou zahrnuty ve skupině nesoucí označení ostatní služby.⁵⁸

⁵⁸ *Český systém kvality služeb: O Českém systému kvality služeb* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.csks.cz/cs/o-ceskem-systemu-kvality-sluzeb/>.

Zvláštní kategorií jsou organizace destinačního managementu, kterým je udělován certifikát na základě vytvořené normy pro jejich kategorizaci. Směrem k těmto organizacím je sledován cíl zaměřující se na zlepšení výkonu a efektivity jejich aktivit, a to především ve smyslu prezentace na domácím a zahraničním trhu.

Podle údajů uveřejněných na oficiálních internetových stránkách bylo v České republice certifikováno celkem 776 subjektů⁵⁹, z toho platný certifikát drží v současnosti 379 zařízení⁶⁰. V MLK se nachází pouze dva subjekty s platným certifikátem, jsou jimi Informační centrum Mnichovice, jehož předmětem certifikace jsou Služby TIC a druhým subjektem je Návštěvníké centrum Velkopopovický kozel s předmětem certifikace Služby atraktivit CR.

Certifikační systém Cyklisté vítáni

Provozovatelé některých ubytovacích a stravovacích zařízení nebo turistických míst se rozhodli dobrovolně rozšířit svou škálu nabízených služeb a vyjít vstříc cyklistům v jejich specifických potřebách. Takové objekty jsou označeny zelenobílou značkou s piktogramem usmívajícího se kola, symbolem svědčícím o splnění podmínek pro udělení certifikace. Značku vlastní Nadace Partnerství, která zde působí jako realizátor. Certifikační systém s celonárodní platností prověřuje splnění standardů, které jsou obdobné jako v sousedních zemích.

Kritéria se liší podle typu zařízení žádající o udělení certifikátu. Obecně platí, že povinná kritéria jsou pevně daná a z volitelných je nutné splnit určitý počet (většinou tři).

V mikroregionu se nachází hned několik takto certifikovaných zařízení, jejich přehled a typ služby, kterou primárně poskytují, uvádí tabulka č. 7.

⁵⁹ Český systém kvality služeb: Organizace [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://organizace.csks.cz/>.

⁶⁰ Viz pozn. č. 46.

Tabulka č. 7: Certifikovaná zařízení Cyklisté vítáni

Certifikovaná zařízení Cyklisté vítáni		
Název zařízení	Místo	Typ služby
TIC Mnichovice	Mnichovice	turistický cíl
Zámek Berchtold	Strančice	turistický cíl
Hotel zámek Berchtold	Strančice	ubytování
Oáza Říčany	Říčany	ubytování
Štířínská stodola	Kamenice	ubytování
Štířínská stodola	Kamenice	stravování
Villa Vojkov Restaurace	Tehovec	stravování
Restaurace Kouzelná zahrada	Strančice	stravování
Restaurace Na Golfu	Kostelec u Křížků	stravování

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě údajů agentury CzechTourism (Česko jede: Krajem Josefa Lady k Sázevě [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/routes/2-krajem-josefa-lady-k-sazave>.

Regionální značka Zápraží – originální produkt

Značka Zápraží – originální produkt patří do Asociace regionálních značek sdružující celkem 27 regionů⁶¹ zapojených do tohoto systému certifikace. Dohromady je poji společný cíl, tím je zviditelnění regionu ve smyslu poukázat na jeho svéráznost a tradice směrem k návštěvníkům i místním obyvatelům. Logo jednotlivých regionálních značek má jednotnou formu a vizuální styl, liší se obsahem a barvou. Značku spravuje regionální koordinátor, samotný proces udělení osvědčení realizuje certifikační komise pocházející jak z řad zástupců místních institucí a samosprávy, tak z řad vlastníků certifikace.

Zápraží – originální produkt je značkou náležící k regionu nacházejícím se jihovýchodně od Prahy. V logu je vyobrazen „*košatý strom jako symbol rozmanitých tradic a řemesel kraje za Prahou*.“⁶² Nepravidelnost vyobrazení má evokovat originalitu ruční práce a zároveň vztah k historii, odstíny béžové až hnědé barvy pro změnu vzbuzovat dojem tepla a vůně domova. Přehled certifikovaných služeb pod touto značkou je vyobrazen v následující tabulce č. 8.

⁶¹ Asociace regionálních značek: *O asociaci* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/o-nas/>.

⁶² Asociace regionálních značek: *Zápraží* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/zaprazi/cs/o-znacce/>.

Tabulka č. 8: Služby značky Zápraží – originální produkt

Služby a výrobky značky Zápraží - originální produkt		
Název	Místo	Typ služby
Kavárna Posezení u Andělky	Velké Popovice	stravování
Oáza Říčany	Říčany	ubytování
Sportotel Šibeniční vrch	Mnichovice	ubytování
Hotel zámek Berchtold	Kunice-Vidovice	ubytování

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě údajů Asociace regionálních značek Zápraží – originální produkt (Asociace regionálních značek: Zápraží certifikované produkty [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/zaprazi/cs/certifikovane-produkty/?k=sluzby>.

Baby Friendly Certificate

V mikroregionu se nachází pouze dva subjekty s tímto označením, jedná se o Hotel zámek Berchtold ležící v obci Kunice – Vidovice, od organizace jí byl udělen zlatý certifikát, díky přilehlému dětskému ráji nebo výstavě miniatur významných českých památek si přijdou na své děti i dospělí. Druhým subjektem je Čokoládovna, svíčkárna, mydlárna a kosmetika Rodas sídlící v Šestajovicích, je rovněž vlastníkem certifikátu zlaté kategorie. Součástí areálu provozovny je např. restaurace s možností ohřevu vlastní donesené dětské stravy nebo mini zoo.

3.6 Komunikace a propagace Mikroregionu Ladův kraj

Komunikace a propagace je významným prostředkem zviditelnění regionu a skýtá možnosti, jak se odlišit od konkurence. Podporuje informovanost a šíření povědomí o destinaci, proto neměla být podceňována. To, jakým způsobem je region prezentován a jak se jeví navenek, může mít značný vliv na rozhodování potenciálního návštěvníka o výběru cílové destinace.

3.6.1 Jednotný vizuální styl prezentace a logotyp

DSO LK používá pro komunikaci (interní, ale především vůči vnějšímu prostředí) jednotný vizuální styl. Jedná se o určitou formu vizuální identity, kdy ve smyslu prezentace navenek mu zajistí jednoznačnou identifikaci a posílí jakousi celistvost a jednotnost. V případě MLK se jedná o přiblížení se malířskému stylu Josefa Lady, neboť osobitost jeho stylu je jedinečná a souvisí se zaměřením se na jeho odkaz, který zanechal.

Základní složkou je logo Ladova kraje. Je koncipováno tak, aby bylo možné ho přizpůsobit podle situace, pro kterou je použito. Fixní část je tvořena zeleným nápisem Ladův kraj ohraničeným ozdobným černobílým rámečkem.

3.6.2 Internetové stránky, sociální sítě

Internetové stránky Mikroregionu Ladův kraj tvoří významnou složku komunikace a jsou významným zdrojem informací o destinaci, ale také o činnosti Dobrovolného svazku obcí Ladova kraje. Grafika je laděna po vzoru výše zmiňovaného vizuálního stylu. Z obsahového hlediska úvodní stránka zobrazuje sdělení o aktuálním dění v regionu a kalendář akcí. V jednotlivých záložkách je možné nalézt údaje o členských obcích svazku včetně kontaktních údajů, nabídku turistického vyžití, dále je přestaveno Centrum společných služeb nebo osobnost Josefa Lady. V zápatí stránky jsou uvedeny technické údaje.

Dalším komunikačním kanálem jsou sociální sítě. Mikroregion má od roku 2014 účet na sociální síti Facebook pod názvem Ladův kraj. Kromě základních informací a kontaktů jsou tam k nalezení aktuální informace o jeho činnosti. Nechybí pozvánky na akce v regionu pořádané různými subjekty včetně DSO LK. Tuto komunitu sleduje 742 lidí a 725 lidí ji označilo jako „To se mi líbí“.⁶³ Nově byl v roce 2018 zřízen účet na sociální síti Instagram.

3.6.3 Turistická informační centra

V Mikroregionu Ladův kraj se nachází informační centra zřizovaná obcí, mezi ně patří Turistické informační centrum Říčany, Informační centrum Mnichovice, Informační centrum Kamenice a dřívější Informační centrum Hrusice, které v současné době není v provozu, částečně jeho činnost nahrazuje informační centrum v rámci Památníku Josefa Lady, které je však pod správou Oblastního muzea Praha-východ v Brandýse nad Labem. Ta obecní jsou doplněna o soukromé subjekty, jedním z nich je Infocentrum Velké Popovice a v soukromé správě je také Infocentrum Senohraby, které bylo uvedeno do provozu v roce 2018, kromě informačních služeb a doplňkového prodeje funguje pod stejným provozovatelem cyklistické a společenské centrum.

Turistické informační centrum Říčany

Provozovatelem Turistického informačního centra Říčany Mediální a komunikační servis Říčany, o. p. s. a s provozovnou umístěnou na adrese Masarykovo náměstí 83, nově má otevřenou pobočku pod názvem Turistické informační centrum rondel na nádraží Říčany. Toto informační centrum je dle Jednotné klasifikace turistických informačních center (TIC) ČR, jež spadá pod agendu A.T.I.C. ČR a agenturu CzechTourism, zařazeno do klasifikační třídy B. Pro udělení klasifikace musí splňovat závazné požadavky z různých

⁶³ Facebook: *Ladův kraj* [online]. [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/LADUVKRAJ/>.

oblastí, např. lokalizace, informace směrem k veřejnosti, nebo vybavení, dále se dobrovolně může řídit doporučeními. Klasifikační kritéria jsou podrobně uvedena v metodice k Jednotné klasifikaci TIC ČR. Standardem pro třídu B⁶⁴ je pro příklad poskytování informací min. ve dvou světových jazycích, umožnění veřejnosti internetového připojení nebo zprostředkování služeb průvodce. Otevřeno by mělo být min. 5 dní v týdnu a zároveň po dobu min. 40 hodin/týden, v hlavní sezóně 6 dní v týdnu a min. 45 hodin/týden.

Kromě informačních služeb nabízí prodej dárkových a reklamních předmětů s logem města nebo s tematikou Ladova kraje. Ve své nabídce má rovněž půjčování koloběžek pro děti i dospělé nebo možnost svezení se na rekreačních lodičkách po Mlýnském rybníce. V rámci služeb Turistického informačního centra rondel zprostředkovává prodej vstupenek na kulturní a společenské akce.

Informační centrum Mnichovice

Mnichovické informační centrum sídlící na adrese Masarykovo náměstí 83, vlastní rovněž certifikát osvědčující jeho zařazení do klasifikační třídy B. Tato skutečnost ho zavazuje k naplňování kritérií, která s jeho udělením souvisejí a již byla zmiňována výše, zároveň dokládá určitou očekávanou úroveň služeb.

Jako druhé regionální informační centrum v MLK zastává informační funkci též dostupnou v cizích jazycích a má na starosti prodej upomínkových předmětů a propagačních materiálů souvisejících s městem nebo regionem. Další z jeho činností je zprostředkování služeb (ať se jedná o základní služby CR nebo doplňkové) včetně služby CzechPoint.

Informační centrum je dalším z míst, kde je možné si vypůjčit koloběžku nebo elektrokolo. Půjčení koloběžky je zpoplatněno a je omezeno pouze na letní sezónu (do konce září). Elektrokolo je k zapůjčení zdarma, avšak oproti vratné záloze ve výši 5 000,- Kč⁶⁵ a oproti předloženým dokladům. Podrobné podmínky o zapůjčení jsou k dispozici v provozovně nebo na vyžádání prostřednictvím e-mailu, kde je možná také rezervace. Provozní doba je stanovena na šest dní v týdnu po celý rok.

⁶⁴ *Jednotná klasifikace turistických informačních center ČR: Metodika pro certifikaci* [online]. Asociace turistických informačních center ČR. 2017 [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: http://www.aticcr.cz/assets/File.ashx?id_org=200039&id_dokumenty=2538. Str. 9.

⁶⁵ *Turistické a informační centrum Mnichovice: Půjčovna koloběžek a elektrokola* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://ic.mnichovice.info/index.php/pujcovka-kolobezek-a-elektrokola>.

Další informační centra v Mikroregionu Ladův kraj

Jak již bylo zmíněno výše, provoz informační centrum v Hrusicích byl přerušeno. V Kamenici bylo nově zřízeno informační centrum sídlící v kulturním centru Kamenice, v Senohrabech a Velkých Popovicích se nachází soukromé informační centrum. Přehled informačních center podává tabulka č. 9 nazvaná Informační centra v MLK.

Tabulka č. 9: Informační centra v Mikroregionu Ladův kraj

Informační centra v MLK				
Oficiální název	Adresa	A.T.I.C.	Klas. třída	Otevírací doba
Informační centrum Říčany	Masarykovo nám. 83/1, Říčany	ano	B	Po-Čt 8:30-12:00, 12:30-17:00 Pá 8:30-12:00, 12:30-16:00 So 9:00-12:00, Ne - zavřeno
Informační centrum Mnichovice	Masarykovo nám. 83, Mnichovice	ano	B	Po-Pá 8:00-12:00, 13:00-17:00 So 8:00-12:00, Ne - zavřeno
Informační centrum Hrusice	Hrusice 142, Senohraby	ne	-	-
Informační centrum Památník Josefa Lady	Hrusice 115, Senohraby	ne	-	Po-Út - zavřeno St-Ne 9:00-12:00, 12:30-16:30
Infocentrum Senohraby	Hlavní 33, Senohraby	ne	-	Po-So 9:00-17:00, Ne - zavřeno
Informační centrum Kamenice	Ringhofferovo nám. 434, Kamenice	ne	-	Po-Čt 8:00-12:00, 13:00-16:00 Pá-Ne - zavřeno
Informační centrum Velké Popovice	Masarykova 38, Velké Popovice	ne	-	Po-Pá 8:30-18:00 So-Ne 13:00-18:00

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky na základě údajů Mikroregionu Ladův kraj (Ladův kraj: Turistická a informační centra [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turisticka-a-informacni-centra/>).

3.6.4 Výroční zprávy

Dalším komunikačním kanálem jsou **výroční zprávy**. Podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím jsou veřejně dostupné a subjekty mají povinnost je vydávat na konci každého roku po dobu svého fungování.

Na internetových stránkách DSO LK dále zveřejňuje pozvánky na valná shromáždění starostek a starostů DSO LK, návrhy rozpočtu, rozpočtová opatření a schválený rozpočet pro aktuální rok, informace o závěrečném účtu zahrnující mimo jiné např. inventarizační zprávu nebo výkaz zisku a ztráty, dále střednědobý výhled rozpočtu.

3.6.5 Místní věstníky a zpravodaje, média

Mikroregion má svůj vlastní zpravodaj s názvem **Ladovník**, ve kterém informuje o aktuálním dění a zajímavostech, proběhlých i chystaných změnách. Je vydáván v nepravidelných intervalech přibližně dvakrát do roka.

O dění v obci nebo regionu jsou občané zpravováni v místních periodikách. **Obecní věstníky** jsou nejčastěji vydávány v měsíčních intervalech, regionální noviny mají podobu spíše občasníku. Přispívat do nich mohou občané i místní spolky a neziskové organizace, bývá v nich prostor také na inzerci. Doručován je zpravidla zdarma do schránek obyvatel příslušné obce. Místní periodika jsou tedy rovněž jedním ze způsobů komunikace a reprezentace DSO LK.

Pro příklad obec Hrusice vydává obecní věstník Hlas Hrusic, věstník města a městského úřadu Říčany se nazývá Říčanský kurýr, město Mnichovice informuje své občany v měsíčníku Život Mnichovic.

Regionální periodikum určené pro obyvatele obcí příslušejících do bývalého okresu Praha – východ je časopis Zápraží, je rovněž partnerem regionální značky Zápraží – originální produkt.

Praha a její blízké okolí má vlastní **zpravodajský portál** Náš region, který má svou on-line verzi i tištěnou podobu. Reportáže jsou zaměřovány na dění v regionu, osobnosti apod.

V pořadu České televize s názvem Cyklotoulky byla reportáž věnovaná také MLK a pozornost byla soustředěna mimo jiné na kvalitu cyklistické infrastruktury, opomenuta nebyla ani upoutávka na další zajímavosti v regionu.

3.7 Místní akční skupina Říčansko

Místní akční skupina (MAS) je neziskovou obecně prospěšnou společností, jejíž primárním cílem je podpora rozvoje venkova a ochrany životního prostředí v místě jejího působení. Její snahou je propojovat občany, neziskové organizace, soukromé podnikatele a veřejnou správu a prostřednictvím vzájemné spolupráce a partnerství těchto složek dosáhnout rozvoje regionu. V Evropě se nachází celá řada takových organizací, jejich fungování je založeno na principu metody LEADER⁶⁶, kde hlavním principem je uplatňování přístupu zdola nahoru, tedy od občanů a místních subjektů.

⁶⁶ Z franc. originálu Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale překládáno jako Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku (*Dotace EU: Metoda LEADER* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Metoda-LEADER>).

MAS Říčansko, o. p. s. působí na území bývalého okresu Praha-východ, částečně zasahuje do území bývalého okresu Praha-západ a Benešov, sdružuje celkem 38 obcí⁶⁷. Další místní akční skupiny ležící v těsné blízkosti, přísluší do regionu Posázaví, Podlipansko a Pošembeří.

Organizace se zaměřuje na poradenskou a koordinační činnost v oblasti získávání finančních prostředků z evropských fondů, pomáhá zajistit informace a lidské zdroje. Mezi její aktivity patří mimo jiné pořádání seminářů a školení, kulturních a společenských akcí, jako je např. Festival řemesel a jablečné slavnosti ve Strančicích nebo Festival řemesel a slavnosti bylinek v Říčanech, podporuje regionální značení a certifikaci Zápraží – originální produkt.

Partneři, ze kterých je MAS poskládána, mají funkci zástupců jednotlivých složek jak z řad veřejné, tak soukromé sféry. V MAS Říčansko působí celkem 45 partnerů⁶⁸ složených z neziskových organizací, měst a obcí, podnikatelů, fyzických osob, příspěvkových organizací a veřejně výzkumného institutu.

⁶⁷ *MAS Říčansko: O MAS* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://mas.ricansko.eu/o-mas/>.

⁶⁸ Viz pozn. č. 67.

4 Analýza současné situace

Praktická část práce je zaměřena na analýzu současné situace prostřednictvím několika metod, konkrétně dotazníkového šetření, vlastního pozorování a SWOT analýzy. Zjištěné údaje poslouží jako podklad pro následné zpracování návrhu na opatření, které pomohou napravit zjištěné nedostatky nebo podpořit pozitivní výstupy.

4.1 Dotazníkové šetření

Na jaře 2018 se konaly dvě turistické akce, na nichž proběhl sběr dat prostřednictvím dotazníkového šetření. Jednalo se o pochody pořádané pod záštitou DSO LK ve spolupráci s řadou převážně místních partnerů. Hlavním účelem průzkumu bylo získání statistických údajů pro další činnost svazku a jeho plánování, zjištění základních informací o akci (typologii účastníků, jejich názorech a pocitech). Výsledky mohou ovlivnit budoucí akce pořádané DSO LK, vynakládání investic do infrastruktury nebo zkvalitnění služeb.

4.1.1 Putování krajinou barona Ringhofferů

Pochod nazvaný *Putování krajinou Barona Ringhofferů* konaný pravidelně třetí dubnovou sobotu spolupořádá pivovar ve Velkých Popovicích. Trasa kopíruje stejnojmennou naučnou stezku, na které je přiblížen život zakladatele zmiňovaného pivovaru. V roce 2018 se uskutečnil již 13. ročník tohoto pochodu.

Baron František Ringhoffer působil ve strojírenském průmyslu, v Praze vlastnil podnik vyrábějící železniční vagóny, který převzal po svých předcích. Prostředky získané z činnosti vynaložil např. na nákup hamru v Kamenici, pilu ve Struhařově nebo dal postavit velký pivovar. Zasloužil se o úpravu krajiny, jeho zásahy v podobě vysazování stromových alejí či péče o přilehlé prostory zámků, kde pobýval, jsou zřejmé i dnes.

NS Krajinou barona Ringhofferů prochází napříč MLK, je koncipovaná tak, aby byla dobře dopravně dostupná – začíná v Mirošovicích u železniční zastávky a končí v Kamenici, kde navazuje na autobusovou hromadnou dopravu. Na trase v délce 20,3 km⁶⁹ umožňuje návštěvníkům poznat krajinu v blízkém okolí Prahy a zjistit něco o společnosti v 19. století. Nabízí pozoruhodnosti jako je pivovarská studna, zdroj vody pro výrobu piva, k vidění je dále hrobka rodiny Ringhofferů, kostel s rotundou a židovským hřbitovem v Kostelci

⁶⁹ *Krajinou barona Ringhofferů: Konec stezky* [online]. [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/20cs_1.jpg&original=RinghofferCJ1.jpg.

u Křížků, k procházce vybízí zámecký park Štířín. Jednotlivá zastavení přibližuje informační brožura, ve které návštěvníci naleznou mapku s vyznačenou trasou a výškovým profilem. Vzhledem k tomu, že stezka nemá v terénu vlastní značení (částečně kopíruje turistické trasy), je vhodné se řídit popisky na informačních tabulích nebo mapkou v brožuře. Zvláštní pozornost je třeba věnovat úsekům vedoucím po pozemních komunikacích nižší třídy. Za finanční podpory Středočeského kraje v roce 2005 dal projektu vzniknout Dobrovolný svazek obcí LK.

Pochod je organizován tak, aby bylo možné jej absolvovat pěšky, na kole či koloběžce, rovněž s dětským kočárem. Zahájení se koná v dopoledních hodinách na začátku trasy za přítomnosti představitelů obcí, přes něž NS probíhá. Na trase se nachází několik kontrolních stanovišť s různými aktivitami, v areálu pivovaru ve Velkých Popovicích je zajištěn doprovodný program včetně možnosti prohlídky pivovaru.

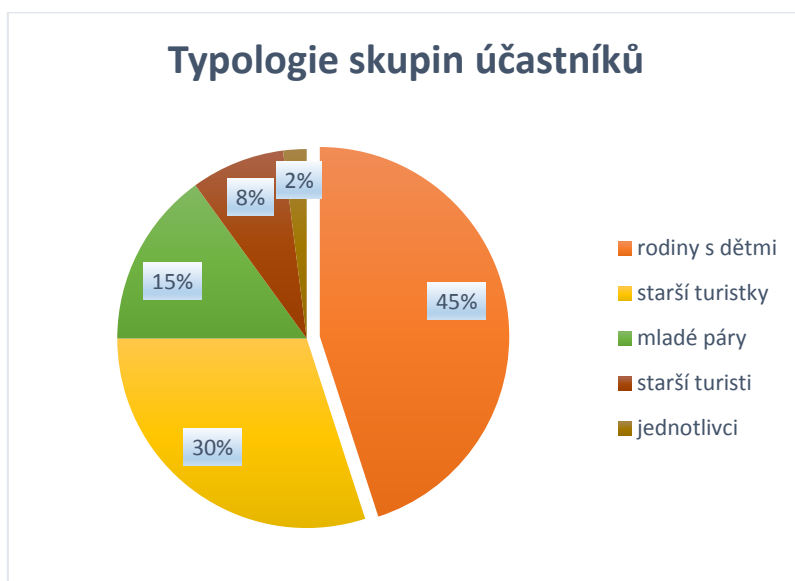
Vlastní průzkum

Následující data jsou získána z vlastního průzkumu, jehož zadavatelem je DSO LK. Vzor dotazníku nabízeného respondentům k vyplnění je k nahlédnutí v příloze č. 1 této práce.

Dotazníkové šetření bylo cíleno primárně na rodiny s malými dětmi. Odhadovaný počet účastníků je asi 300, z toho děti do 15 let tvořily přibližně jednu třetinu. Celkem bylo rozdáno 100 dotazníků s 98% návratností. V dotazníku převažovaly uzavřené otázky, u některých byl ponechán prostor pro poznámku ze strany respondenta. Na výběr byla jedna i více možností v závislosti na povaze a záměru otázky.

Z hlediska typologie skupin účastníků měly značnou převahu rodiny s dětmi, tvořily 45 %. Hojně zastoupeny byly skupiny starších žen ve věku 55+. Další, již ne tolik výraznou kategorií, byly mladé bezdětné páry. Méně se vyskytovaly skupiny starších mužů ve věku 55+, jen ojediněle se pochodu zúčastnili jednotlivci. Konkrétní podíly jednotlivých skupin vyjadřuje graf č. 1.

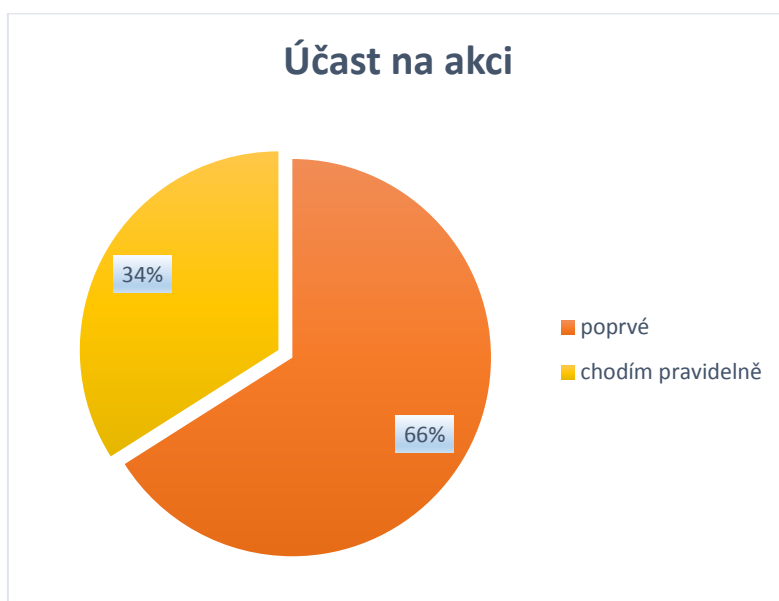
Graf č. 1: Typologie skupin účastníků

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Jak je patrné z grafu č. 2, přibližně 2/3 respondentů uvedlo, že se akce účastní poprvé, zbývajících 1/3 se některého z minulých ročníků již zúčastnila. Z toho vyplývá, že komunikační kanály poskytující informace o konání akce jsou efektivní a plní svoji funkci správně. Pozornost by měla být věnována důvodu nízkého podílu lidí zúčastňujících se akce pravidelně.

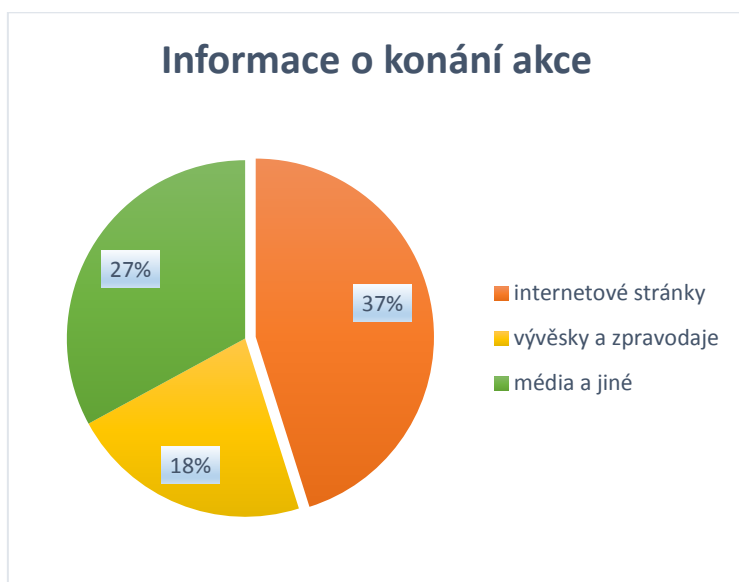
Graf č. 2: Účast na akci

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Další otázka se týkala informace, odkud se účastníci dozvěděli o konání akce. Na výběr měli ze tří možností včetně prostoru pro doplnění v poznámce. Významná část respondentů se o akci dozvěděla z internetových stránek nebo z Facebooku, což je zjevné z grafu č. 3. Četně zastoupená byla odpověď „médiá a jiné“, přičemž u této možnosti často uváděli do poznámky rodinné příslušníky nebo přátele. Méně často volili možnost, že informace získali z obecních vývěsek a místních zpravodajů. Důležitým poznatkem plynoucím z odpovědí na tuto otázku je fakt, že nejefektivnějším komunikačním kanálem je internet a sociální sítě, nezanedbatelnou složku však tvoří také reference přátel či známých, často založené na předchozí vlastní zkušenosti.

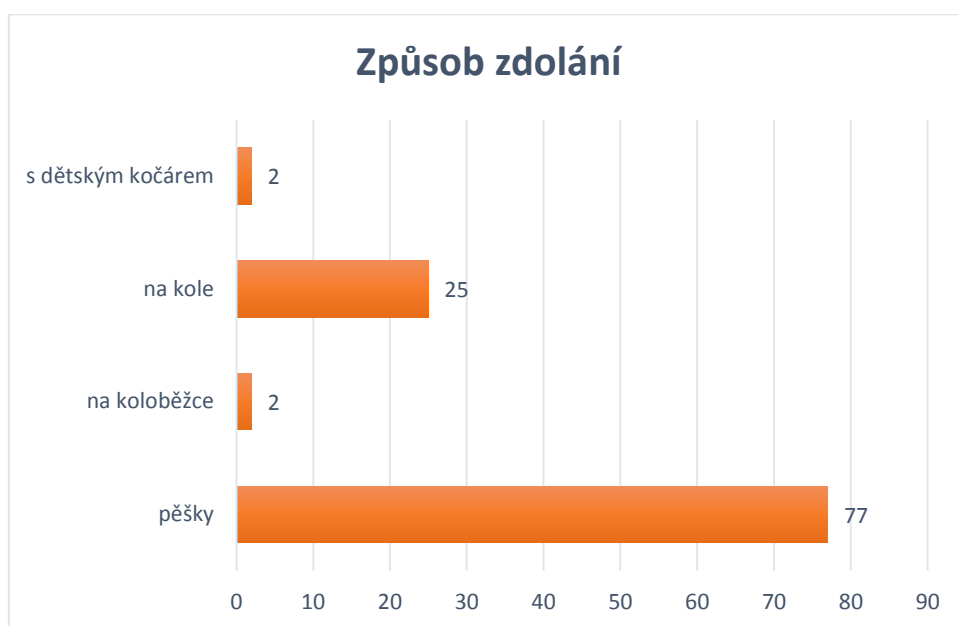
Graf č. 3: Informace o konání akce

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Součástí průzkumu byl dotaz na způsob zdolání trasy pochodu. Nejvíce respondentů absolvovalo pochod pěšky, četně byly skupiny cyklistů. Ve zkoumaném vzorku se nacházely 2 koloběžky a 2 dětské kočárky. Vzhledem k tomu, že bylo možné označit více možností, jsou údaje v grafu č. 4 uvedeny v absolutních číslech.

Graf č. 4: Způsob zdolání trasy pochodu

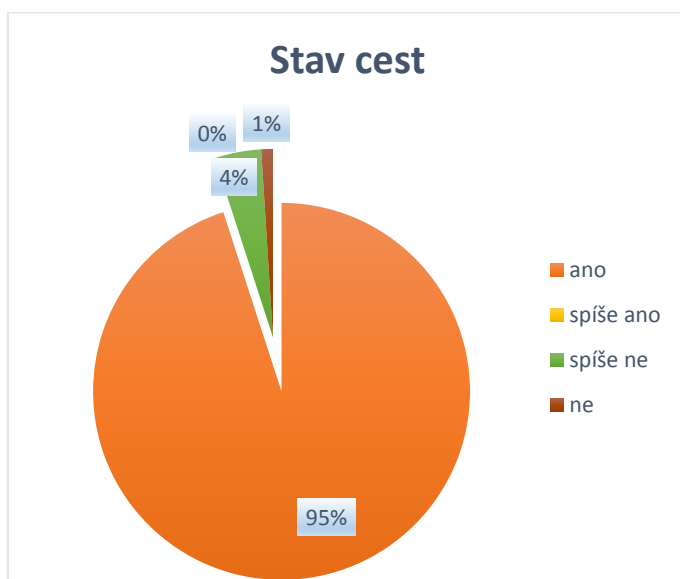

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Následující 3 otázky byly zaměřeny na získání měkkých dat od účastníků akce. Předmětem zájmu byly především osobní pocity a subjektivní vnímání trasy z hlediska schůdnosti/sjízdnosti a vybavenosti, také názor na doprovodný program.

V otázce ohledně stavu cest bylo zjišťováno, zda jsou cesty na trase podle jejich názoru pohodlně schůdné či průjezdné. V grafu č. 5 je zaznamenáno, že většina respondentů (95 %) zvolila možnost „ano“, tedy že souhlasí. Jen asi 5 % dotazovaných bylo nespokojeno a rozhodlo se pro možnosti „spíše ne“ nebo „ne“. Důvod však do poznámky neuvedli.

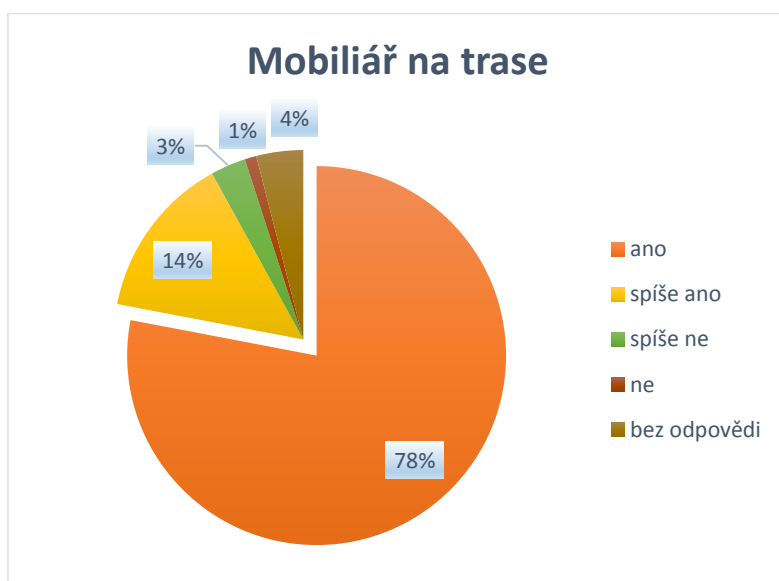
Graf č. 5: Stav cest

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Graf č. 6 zobrazuje výsledky otázky ohledně mobiliáře na trase. Respondenti se vyjadřovali k vybavení a odpovídali na otázku, zda našli na trase vše, co potřebovali. Na výběr měli čtyři možnosti, pokud měli výhradu, uvedli ji v poznámce. K tomuto tématu se nevyjádřili všichni dotazovaní, 4 % respondentů nechalo otázku bez odpovědi. Zároveň se zde častěji vyskytovala odpověď „spíše ano“. 78 % účastníků na trase nic nechybělo.

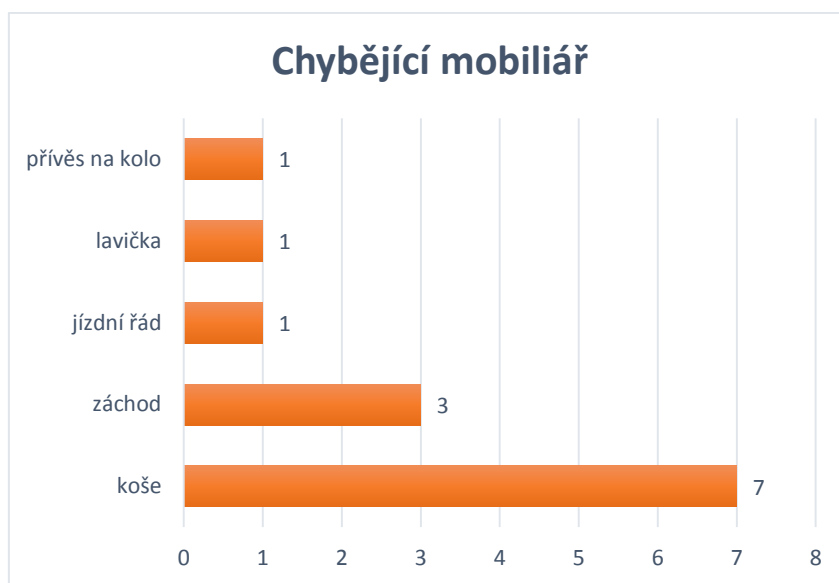
Graf č. 6: Mobiliář na trase

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Připomínky k 5. otázce uvedené v poznámce jsou shrnuty v grafu č. 7. V některých případech byly vztaženy přímo k této akci, některé se týkaly pevného vybavení. Nejčastěji se v komentáři objevoval koš, uvedlo ho celkem 7 respondentů, konkrétní místo neuvedli. Z trvalého mobiliáře dále přišla na vědomí chybějící lavička. 3 účastníci uvedli, že by uvítali záchod, po jednom respondentovi odpovědělo, že mu chyběl jízdní řád. Přívěs na kolo za autobus, který byl vypraven mimořádně k účelům konání této akce, zazníval v dotazech častěji.

Graf č. 7: Chybějící mobiliář

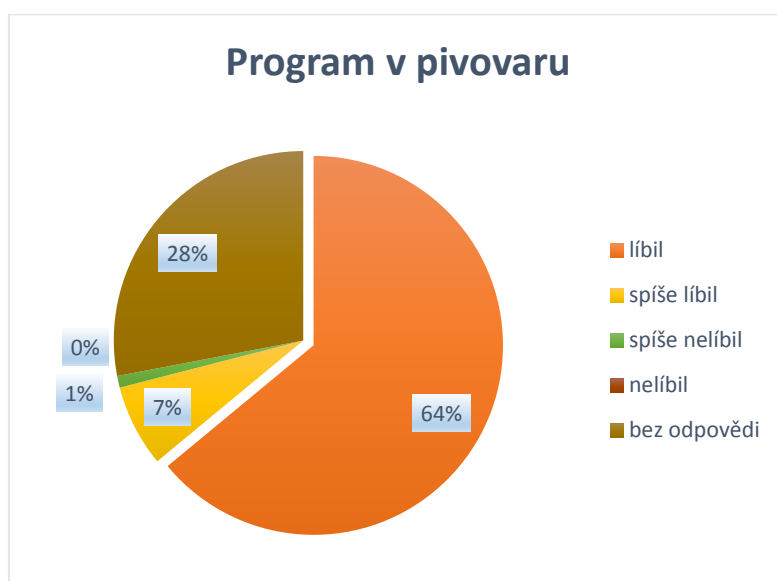

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Další otázka se vztahovala k doprovodnému programu v areálu pivovaru. Programem prováděl moderátor. Přesně v poledne se odehrála hlavní část programu, a to slavnostní příjezd fňgovaného barona Ringhoffera v kočáře taženém koňmi a křtění kůzlat, kteří jsou potomky živého maskota pivovaru. Dále byly připraveny speciální prohlídky pivovaru spojené s ochutnávkou piva. V průběhu dne měli návštěvníci možnost zakoupit řemeslné výrobky ve stáncích v rámci farmářského trhu.

Na tuto otázku více jak $\frac{1}{4}$ respondentů neodpověděla nebo uvedla do komentáře, že se ho teprve chystají zúčastnit. Těm, kteří na otázku odpověděli, se program líbil nebo spíše líbil, pouze 1 % dotázaných se vyjádřilo negativně. Výsledky vyobrazuje graf č. 8.

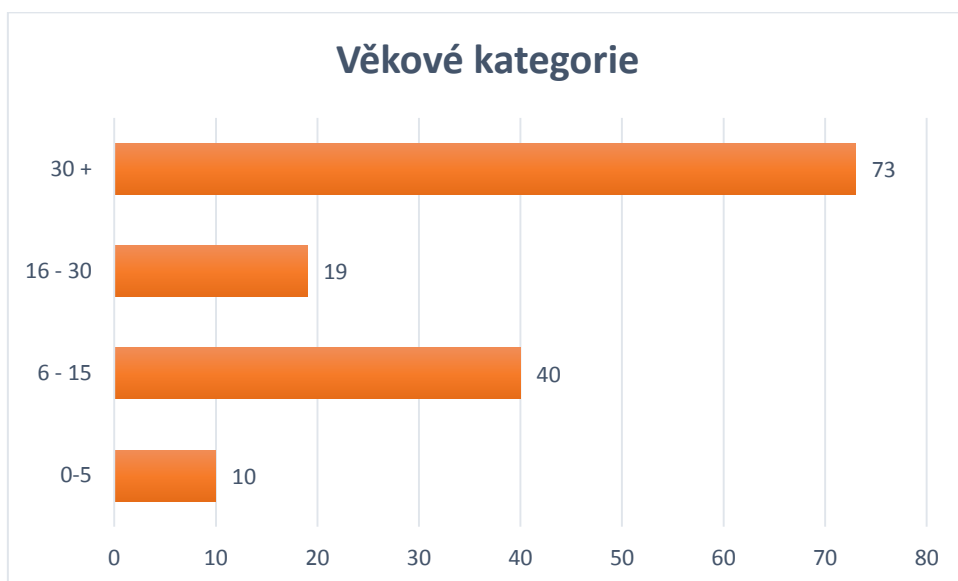
Graf č. 8: Program v pivovaru

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

V závěru dotazníku byl položen dotaz na věkové složení účastníků pochodu. Vzhledem k zaměření se na rodiny s dětmi do 15 let, byla kategorie dětí rozdělena do dvou skupin, a to 0 – 5 let a 6 – 15 let. Z grafu č. 9 je patrné, že dětí ve věku do 5 let bylo ve zkoumaném vzorku 10. Do druhé věkové skupiny bylo zařazeno 40 dětí. Zbývající dvě kategorie tvořili dospělí účastníci pochodu. Graf zobrazuje poměr lidí ve věku 16 – 30 let a lidí ve věku nad 30 let. Poslední zmiňovaná kategorie značně převažuje. Údaje jsou uvedeny v absolutních číslech vzhledem k tomu, že respondenti mohli označit více možností podle složení skupiny lidí, za kterou dotazník vyplňovali.

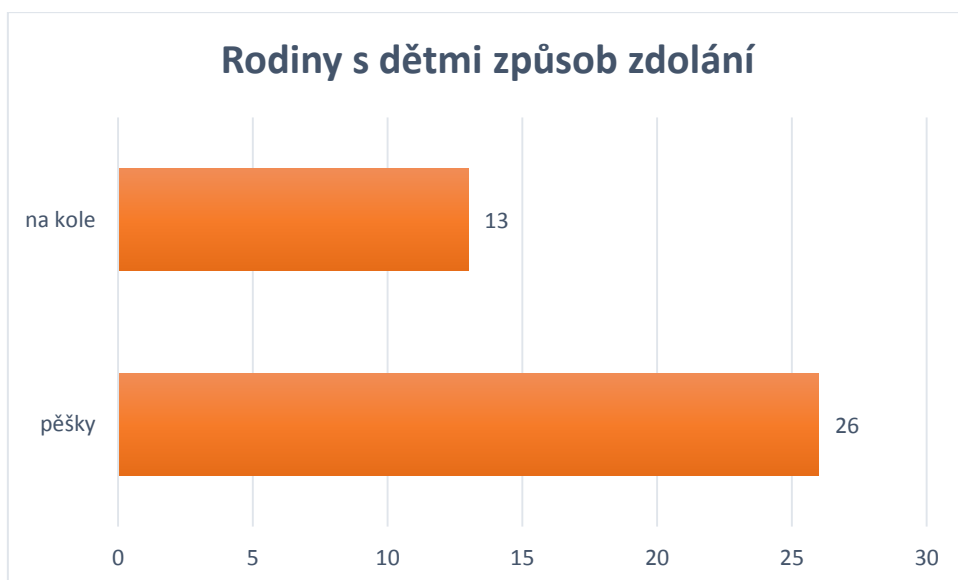
Graf č. 9: Věkové kategorie

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Při selekci dotazníků došlo k vyčlenění těch, které měli v odpovědi na poslední otázku zaznamenáno, že se pochodu účastní s dětmi. Nemuselo se jednat primárně o rodinu. Z těchto respondentů 26 uvedlo, že trasu zdolali pěšky, 13 jich označilo možnost „na kole“. Graficky je tento výsledek vyobrazen v grafu č. 10.

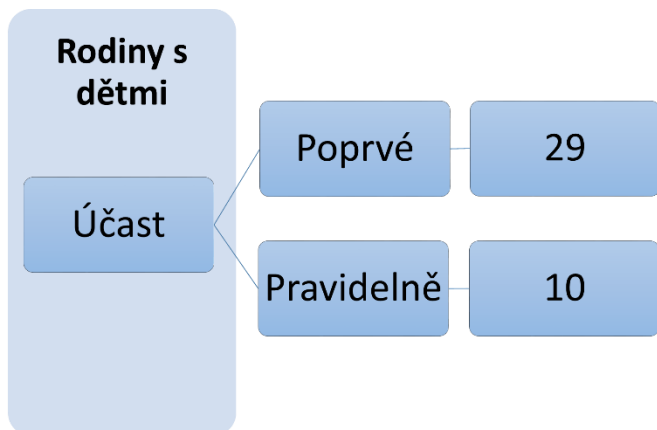
Graf č. 10: Rodiny s dětmi – způsob zdolání trasy

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Poprvé se akce zúčastnilo 29 rodin s dětmi, 10 rodin alespoň na jeden z proběhlých ročníků přišlo nebo se akce účastní pravidelně, jak je vyobrazeno v obrázku č. 2.

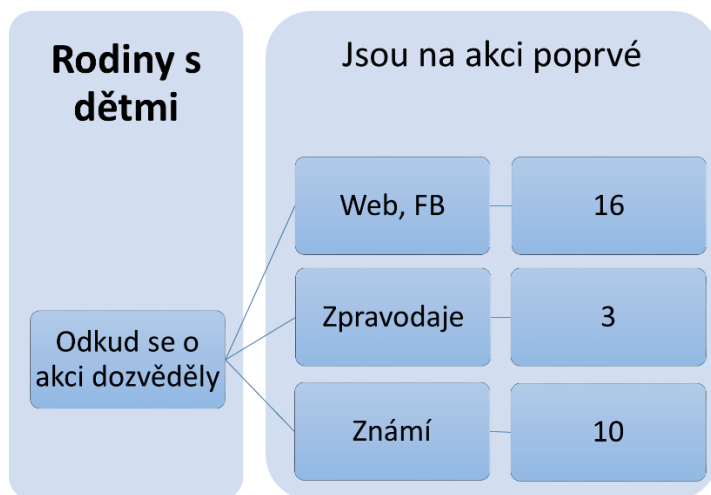
Obr. č. 2: Účast rodin s dětmi na akci

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

Dále byla věnována pozornost rodinám s dětmi, které v dotazníku vedli údaj, že jsou na akci poprvé. U této vybrané kombinace byl sledován zdroj informace o konání akce. Pouze tři takto vybraní respondenti odpověděli, že ze zpravodaje nebo věstníku, zato byla hojně zastoupena skupina s odkazem na internet nebo sociální sítě a významným zdrojem byli rovněž přátelé, jak dokládá obr. č. 3.

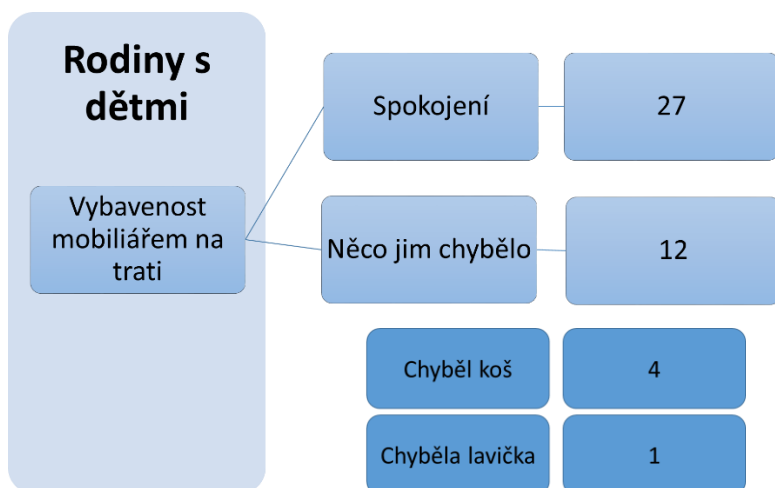
Obr. č. 3: Informace o konání akce u rodin s dětmi, které se akce účastnily poprvé

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

Další zkoumanou kategorií byly znovu rodiny s dětmi, tentokrát byla pozornost zaměřena na jejich spokojenost s vybavením trasy mobiliářem, případně jestli jim něco chybělo a co konkrétně to bylo, pokud tak v poznámce uvedly. Z 39 odpovědí jich 27 bylo pozitivních, 12 rodinám na trase něco chybělo, z toho čtyřikrát v poznámce uvedli koš a jednou lavičku. V obr. č. 4 je uvedena přesná specifikace.

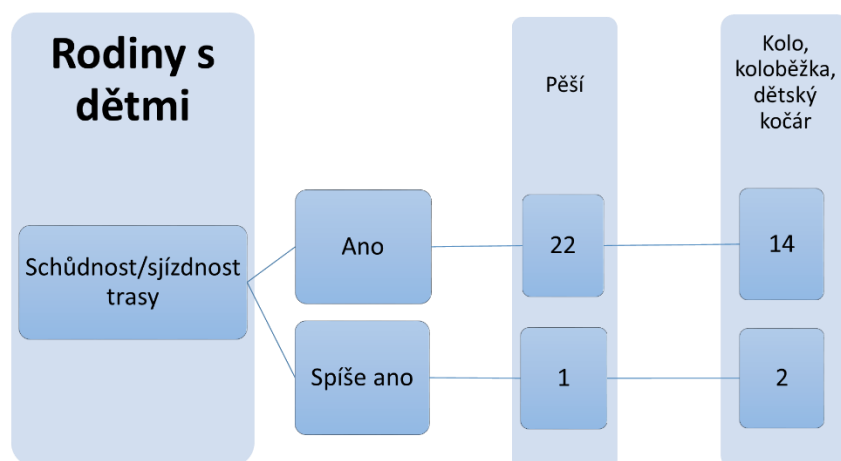
Obr. č. 4: Spokojenost rodin s dětmi s vybaveností mobiliářem

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

Poslední uvažovanou kombinaci zastávaly rovněž rodiny s dětmi, zkoumaným kritériem byla schůdnost nebo sjízdnost trasy v závislosti na způsobu zdolání trasy. Zvlášť byli roztříděni ti respondenti, kteří zvolili pěší a zvlášť ti, kteří v dotazníku označili možnost na kole, koloběžce nebo s dětským kočárem. Většina dotazovaných se však shodla na odpovědi „ano“, tedy že cesty na trase jsou pohodlně schůdné nebo průjezdné, jak je vyobrazeno v obr. č. 5.

Obr. č. 5: Schůdnost/sjízdnost cest na trase z pohledu rodin s dětmi

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

4.1.2 Pochod Cesta kocoura Mikeše a Pohádkové Hrusice

Jednou z tradičních květnových akcí pořádaných DSO LK je pochod Cesta kocoura Mikeše kopírující stejnojmennou naučnou stezku. Vede z Hrusic do Říčan a navazuje na akci konanou v místě začátku trasy, tedy Pohádkové Hrusice.

Pochod je vhodný pro děti, ale vzhledem k jeho délce asi 20 km⁷⁰, je zajištěn mimořádný autobus, který má v průběhu trasy zastávky a pendluje mezi výchozím a cílovým bodem naučné stezky. Cestou je rozmístěno 12 informačních tabulí⁷¹, jejich součástí je příběh pohádkové postavy kocoura Mikeše.

U památníku národního umělce Josefa Lady⁷² se konají **Pohádkové Hrusice** a k příležitosti této akce je v památníku den otevřených dveří. V jeho areálu probíhají výtvarné dílny a soutěže pro děti, vystoupení Národopisného souboru nebo amatérského divadelního spolku Dipona. Návštěvníci mají možnost zúčastnit se komentované prohlídky obce Hrusice.

Na trase pochodu je ve stejný den městem Mnichovice pořádaná akce **Mnichovické kramaření**, kde v průběhu odpoledne vystoupí děti z místní mateřské a základní školy nebo je zde připraven hudební program. Součástí akce jsou prodejní stánky s občerstvením a dobročinný bazar.

⁷⁰ Ladův kraj: Stezka Cesta kocoura Mikeše [online]. [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turistika/stezka-cesta-kocoura-mikese/>.

⁷¹ Viz pozn. č. 37.

⁷² Český malíř, ilustrátor, karikaturista, spisovatel, rodák obce Hrusice (Josef Lada [online]). [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <https://www.joseflada.cz/josef-lada/>.

DSO LK vydal v roce 2006 brožuru. Kromě vyobrazení trasy NS a jednotlivých zastavení v ní návštěvníci naleznou informace o ubytování v regionu nebo dopravní dostupnosti nejen výchozího a konečného bodu trasy, ale také možnosti, kde v průběhu trasa navazuje na hromadnou dopravu. Pro účely zpestření procházky s dětmi byla spuštěna soutěž, během které po dohodě s některými místními poskytovateli služeb bylo možné získat razítko do speciálně určeného místa v této brožuře a na konci trasy v TIC v Říčanech si vyzvednout odměnu. Tato soutěž však již byla ukončena.

Slabou stránkou NS je její značení. Na důležitých křižovatkách jsou instalovány turistické ukazatele, avšak na některých místech jsou nedostačující. Zřetelné není ani vyobrazení trasy ve výše zmiňované brožuře, chybí tam přesný popis nebo vyobrazení lokalizace informačních tabulí. Dalším nedostatkem je nesnadná orientace při absolvování trasy v opačném směru, tedy z Říčan do Hrusic, neboť značení je instalováno pouze v jednom směru, a tedy z protisměru je obtížně čitelné. Jedním z důvodů jednosměrnosti trasy je návaznost příběhu pohádkové postavy kocoura Mikeše provázející trasou NS, příběh je vyprávěn postupně na informačních panelech jednotlivých zastavení.

Podstatným problémem ze strany účasti veřejnosti na pochodu by mohla být možná záměna názvu s podzimní akcí pořádanou TIC Mnichovice a KČT. Jedná se o turistický pochod s názvem **Po stopách kocoura Mikeše** a dává účastníkům na výběr ze čtyř okružních tras v různých délkách – 9, 18, 25 a 32 km⁷³, vždy se začátkem i koncem v Mnichovicích. Oproti jarnímu pochodu pořádanému DSO LK se na této akci platí startovné. Zásadní otázka se týká podobnosti názvů obou pochodů, široká veřejnost se v nich hůře orientuje. V souvislosti s tím byla do dotazníkového šetření zařazena příslušná otázka.

Vlastní průzkum

Dotazníkové šetření se uskutečnilo na základě podnětu DSO LK a následně došlo k vlastnímu zpracování dat. Vzor dotazníku je k nalezení v příloze č. 2 této práce.

Akce Pochod kocoura Mikeše a Pohádkové Hrusice se v roce 2018 konala po dvouleté odmlce a to je možná jednou z příčin nižší účasti oproti předchozím ročníkům. Dalším z potenciálních důvodů může být konání konkurenčních akcí v regionu, příp. mimo region. Kvůli horší dopravní dostupnosti výchozího bodu pochodu a místa konání akce Pohádkové Hrusice byl vypraven zvláštní autobus zajištěný DSO LK.

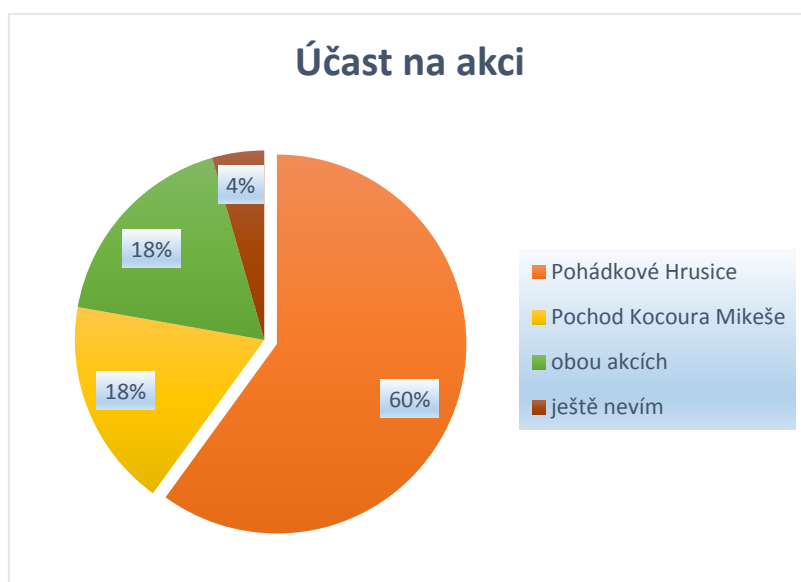
⁷³ KČT Říčany: *Po stopách kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <http://www.kctricany.cz/Akce/po-stopach-kocoura-mikese/>.

Jeho trasa vedla v dopoledních hodinách z Říčan do Hrusic přes příslušné obce v blízkosti trasy pochodu a v odpoledních hodinách opačným směrem. Kolem poledne autobus pendloval mezi obcemi Hrusice a Mnichovice.

Odhadovaný počet účastníků je přibližně 170, většinu tvořily rodiny nebo skupiny s dětmi. Dotazník vyplnilo celkem 45 respondentů, většinou vyjádřili názor za svoji rodinu nebo skupinu, se kterou se akce účastnili.

Cílem první otázky bylo zjistit, zda je respondent účastníkem pouze akce Pohádkové Hrusice, pouze Pochodu Cestou kocoura Mikeše nebo obou akcí. Více než polovina dotazovaných označila svou účast pouze na akci Pohádkové Hrusice. Účast na samotném pochodu označilo pouze 8 respondentů, stejný počet jich volil účast na obou akcích. Dva z účastníků dotazníkového průzkumu se rozhodovali až na místě. Data vyobrazuje graf č. 11.

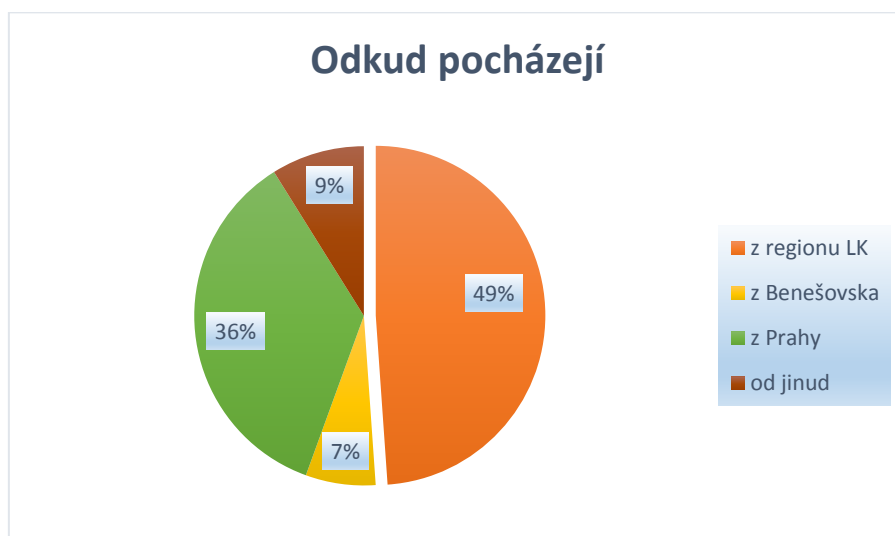
Graf č. 11: Účast na akci

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Primárně pro účely šíření povědomí a zveřejňování informací o akcích pořádaných DSO LK bylo nezbytné zjistit zdrojovou destinaci, ze které účastníci ať už jedné nebo obou akcí přijeli. Značnou převahu měli účastníci pocházející z regionu Ladova kraje (téměř 50 %), avšak nezanedbatelná část respondentů označila Prahu jako místo, odkud na akci dorazili. Čtyři respondenti zvolili možnost „odjinud“ a do poznámky místo upřesnili (v odpovědích se vyskytovaly např. Severní Čechy, Trutnov nebo Žďár nad Sázavou). Ze sousedního benešovského regionu nebylo příliš silné zastoupení, jak je patrné z grafu č. 12.

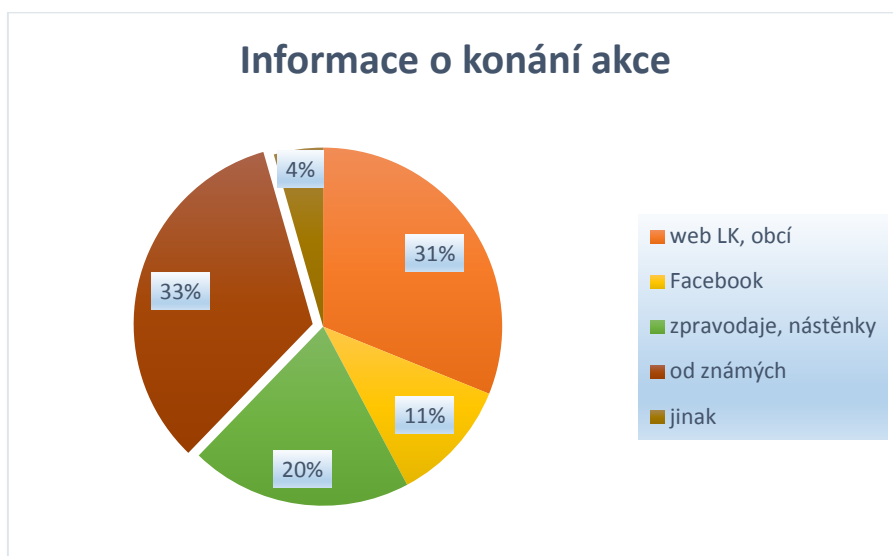
Graf č. 12: Zdrojová destinace účastníků

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Pro obdobné účely jako v předchozí otázce byla do dotazníku zařazena třetí otázka, která se ptá, jakým způsobem se účastníci o akci dozvěděli. Výsledky mohou pomoci zjistit efektivitu informování veřejnosti a úspěšnost jednotlivých komunikačních kanálů. Z grafu č. 13 je patrné, že nejčastěji se objevovala odpověď „od známých“, na druhou stranu internetové stránky Ladova kraje nebo příslušných obcí byly rovněž v hojném zastoupení. Možnost, že se o akci dozvěděli ze zpravodajů, nástěnek nebo od turistické organizace, označilo 20 % respondentů, což není zanedbatelný podíl. Naopak Facebook měl slabší dopad, označilo ho celkem 5 respondentů. Dva z dotazovaných do poznámek uvedli návrh na další možnost, a to umístit informační leták do stravovacího zařízení.

Graf č. 13: Informace o konání akce

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Otázka č. 4 byla zaměřena na složení skupin účastníků, tedy identifikaci cílových segmentů těchto akcí. Jednotlivé skupiny nebyly příliš specificky vymezeny, cílem dané otázky bylo zjistit přednostně přítomnost dětí v jednotlivých skupinách účastníků. Z 84 % se jednalo o rodiny nebo skupiny s dětmi. Malý zlomek účastníků tvořil skupiny bez dětí, čtyři z těchto pěti respondentů označilo, že jdou pouze na pochod. Dva respondenti se zúčastnili jako jednotlivci. Výsledek odpovědí shrnuje graf č. 14.

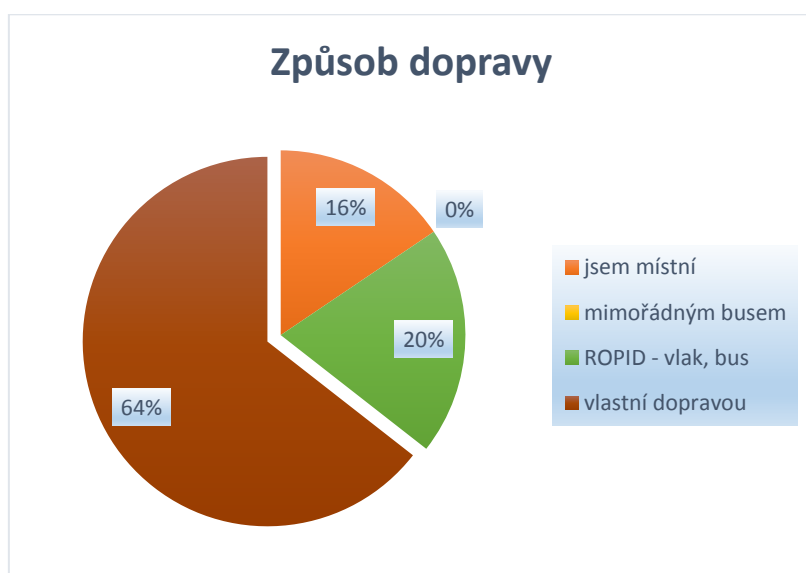
Graf č. 14: Skladba skupiny

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Vzhledem k horší dopravní dostupnosti Hrusic veřejnou dopravou byl v rámci průzkumu zjišťován způsob dopravy na místo konání akce Pohádkové Hrusice a pochodu Cesta kocoura Mikeše. Dalším důvodem, proč byla tato otázka zařazena, bylo zjistit využití mimořádně vypraveného autobusu zprostředkovaného DSO LK. Graf č. 15 dokládá, že převážná část účastníků se na akci dostala vlastní dopravou (tedy osobním automobilem), pouze 9 respondentů uvedlo, že použili veřejnou dopravu. V 7 případech se jednalo o místní obyvatele, někteří z nich do poznámky přímo uvedli, že přišli pěšky. Mimořádně vypravený autobus s trasou vedoucí z Říčan přes okolní obce až do Hrusic nevyužil nikdo z dotazovaných.

Graf č. 15: Způsob dopravy

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

V grafu č. 16 je zobrazen podíl účastníků, kteří trasu NS Cesta kocoura Mikeše nebo její část absolvovali jindy v průběhu roku, tj. mimo tuto organizovanou akci. Převažují negativní odpovědi, je tedy zřejmé, že většina respondentů využívá NS pouze v rámci konané akce. Z toho plyne možná potřeba propagovat více možností, které MLK návštěvníkům nabízí.

Graf č. 16: Absolvování trasy v průběhu roku

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Poslední otázka se váže k již zmiňovanému problému se záměnou dvou akcí – jedné pořádané DSO LK konané na jaře a druhé pořádané TIC Mnichovice a KČT Říčany konané na podzim. Otázka, zda respondent uvažuje o účasti na podzimním mnichovickém pochodu, dostala 82 % kladných odpovědí, 7 respondentů do poznámek uvedlo „nevím“ nebo „dle možností“ a pouze 1 respondent o účasti neuvažuje. Údaje názorně vyobrazuje graf č. 17.

Graf č. 17: Úvaha nad účastí na podzimní akci

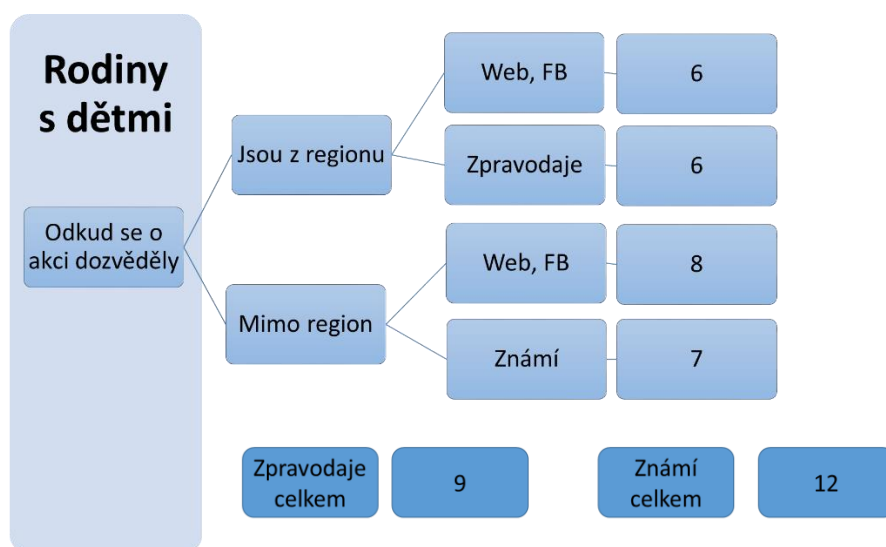

Zdroj: Vlastní zpracování grafu

Typický účastník akce Pohádkové Hrusice pochází z MLK, o akci se dozvěděl od známých, přijel vlastním dopravním prostředkem nebo pěšky a účastní se s dětmi. Oproti tomu typický účastník pochodu Cesta kocoura Mikeše se o akci dozvěděl z internetu a s dětmi se účastní už jen z poloviny. U účastníků, kteří se zúčastnili obou akcí, převažoval způsob dopravy „ROPID – vlak, bus“, značná část jich přijela z Prahy. Rovněž u nich převažovala účast dětí.

Dále byly zkoumány různé kombinace se zaměřením na rodiny s dětmi, přičemž jako první byl posuzován způsob, jakým se o akci dozvěděly v závislosti na místě, odkud na akci přijely. Nejčastěji se objevovala možnost internetové stránky nebo sociální sítě, celkem 14 rodin s dětmi ji označilo. Méně často byla zvolena odpověď, že se o akci dozvěděly od známých či přátel. Přehledněji situaci zobrazuje obr. č. 6, kde je uveden ještě další zdroj.

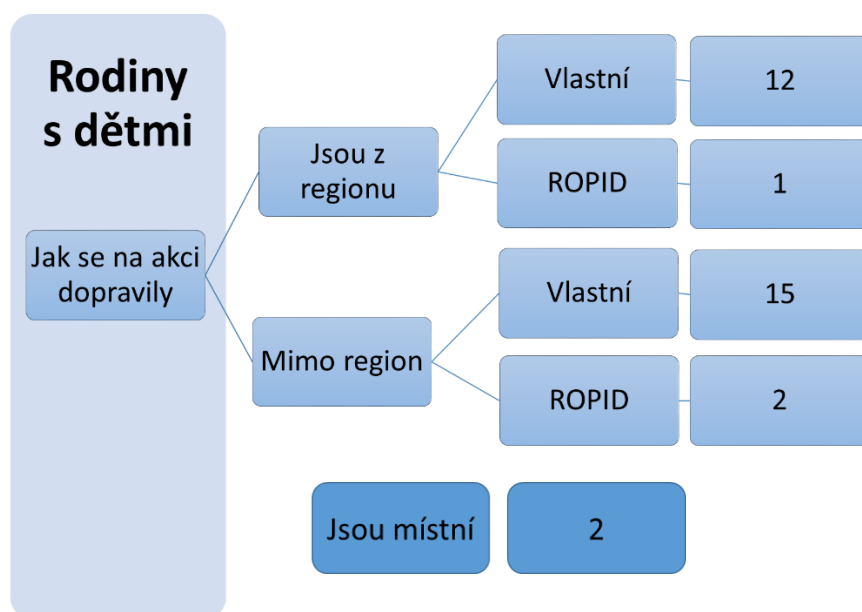
Obr. č. 6: Informace o konání akce v závislosti na zdrojové destinaci rodin s dětmi

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

Zajímavá, avšak ne příliš překvapivá, byla informace o způsobu dopravy rodin s dětmi na akci. Bez ohledu na to, zda přijeli z místa nacházejícím se v regionu nebo mimo region, vždy značně převažovala možnost vlastní dopravy. Veřejné hromadné dopravy využily pouze 3 dotazované rodiny s dětmi, jak dokládá obr. č. 7.

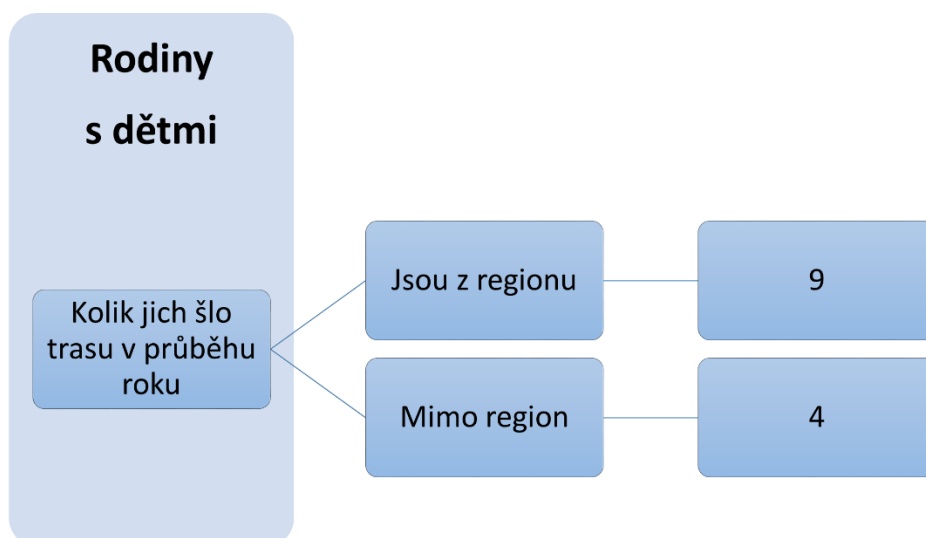
Obr. č. 7: Způsob dopravy rodin s dětmi na akci v závislosti na zdrojové destinaci

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

Posledním zkoumaným kritériem ve vztahu k rodinám s dětmi byl počet těch, které trasu nebo alespoň její část absolvovaly v průběhu roku v závislosti na zdrojové destinaci. Z odpovědí je zřejmé, že ty rodiny s dětmi, které přijely z regionu, častěji absolvují trasu naučné stezky také v průběhu roku, tedy mimo konání pochodu. Tyto údaje jsou zaznamenány na obr. č. 8.

Obr. č. 8: Absolvování trasy roku rodinami v průběhu s dětmi v závislosti na zdrojové destinaci

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

4.1.3 Závěry z dotazníkového šetření

Dotazníkový průzkum poukazuje na určité nedostatky ve vztahu k vybavenosti mobiliářem na tematických trasách v Ladově kraji. Z prvního dotazníku předkládaného návštěvníkům akce Putování krajinou barona Ringhoffera vyplývá, že téměř čtvrtina z těch, kteří odpověděli na tuto otázku, na trase něco postrádala, ať už se jednalo o lavičku nebo koše, které se v komentáři objevovaly častěji. Výsledky ohledně stavu cest dopadly nad očekávání dobře, pouze 5 % respondentů se vyjádřilo negativně.

Z toho plynoucí závěr je, že prakticky většina cest trasy se nachází v dobrém stavu, jsou pohodlně schůdné nebo průjezdné, tedy i pro dětský kočár. Na trase však chybí v menší míře některý mobiliář.

Ke značení trasy se vyjadřují autoři internetové stránky shromažďující informace o naučných stezkách **stezky.info**. V základních údajích o NS Krajinou barona Ringhoffera uvádějí, že „*nemá svoje vlastní značení, vede po stávajících značených turistických trasách; závěrečný úsek z Kostelce u Křížků do Kamenice neznačen.*“⁷⁴ Následuje údaj o době, ke které se tento poznatek vztahuje, tedy že trasu navštívili během ledna a února 2011.

Výsledky druhého dotazníku poukazují na problematiku podobnosti názvů akcí a jejich vzájemné zaměňování ze strany veřejnosti, tedy potenciálními účastníky. Další neméně důležitou informací je fakt, že převážná část, tedy 62 % respondentů, se nevydává na trasu jindy v průběhu roku, tedy mimo tuto akci. Otázkou zůstává, zda může hrát roli výběr jiné destinace nebo turistického cíle, příčinou by rovněž mohla být atraktivita prostředí nebo již zmiňované jednosměrné značení. Jedním z případných důvodů by mohlo být nedostatečné povědomí o existenci a poloze naučné stezky.

K této trase je na internetových stránkách **stezky.info** spíše kriticky laděný popis vztahující se k značení trasy: „*provedené pomocí turistických ukazatelů – je naprosto nedostatečné, ukazatele jsou pouze na některých křižovatkách, některé zásadní změny směru nejsou vyznačeny vůbec.*“⁷⁵

⁷⁴ *Stezky.info: Naučná stezka Krajinou barona Ringhoffera* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestecky/ns-krajinou-barona-ringhoffera.htm>.

⁷⁵ *Stezky.info: Naučná stezka Cesta kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestecky/ns-cesta-kocoura-mikese.htm>.

V souvislosti s touto trasou je zde ještě doplněna poznámka k charakteru trasy a poutavosti míst, kudy prochází. Nedostatek je vnímán v první řadě ve vedení částí trasy po poměrně frekventovaných pozemních komunikacích. I zde je uvedena doba návštěvy NS Cesta kocoura Mikeše na září 2010, což může v potenciálních návštěvnicích vyvolat pocit, že uvedené charakteristiky již nemusí být aktuální.

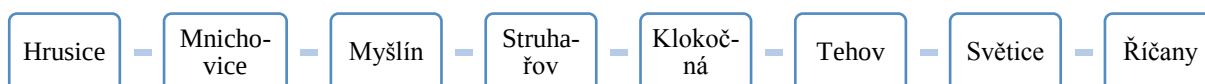
4.2 Vlastní pozorování - podrobný popis trasy NS Cesta kocoura Mikeše

Údaje v této kapitole jsou z většiny získány a zpracovány na základě vlastního pozorování, některé poznatky jsou založeny na subjektivním pohledu. Cílem této kapitoly je doplnit zbylé dvě metody analyzující současný stav a získat tak ucelený pohled na danou problematiku. Má tedy spíše vedlejší význam, neboť se nejedná o údaje založené na oficiálním zdroji.

4.2.1 Etapy trasy NS Cesta kocoura Mikeše

Následující obrázek (obr. č. 9) představuje přehled jednotlivých etap NS Cesta kocoura Mikeše, dále následuje podrobný popis každé z nich včetně např. dopravní dostupnosti, možnostech stravování nebo jiných zajímavostech nacházejících se na trase.

Obr. č. 9: Přehled etap NS Cesta kocoura Mikeše

Zdroj: Vlastní zpracování obrázku

1. etapa: Hrusice - Mnichovice

Trasa NS Cesta kocoura Mikeše začíná v Hrusicích v parku u fary náležící ke kostelu sv. Václava. Zde se nachází první informační tabule s názvem **Pohádkové Hrusice**. Popisuje základní údaje o obci a autorovi pohádkové postavy kocoura Mikeše Josefu Ladovi, uvádí příběh, který provází celou trasou. Na tuto naučnou stezku navazuje NS Pohádkové Hrusice provázející po místech souvisejících s životem Hrusického rodáka, na celkem 5 zastaveních⁷⁶ se věnuje jeho životu a dílu. Další zajímavostí je Památník Josefa Lady a jeho dcery Aleny, který ovšem spravuje Oblastní muzeum Praha-východ sídlící v Brandýse nad Labem.

⁷⁶ *Ladův kraj: Stezka Pohádkové Hrusice* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turistika/stezka-pohadkove-hrusice/>.

V památníku funguje turistické informační centrum⁷⁷, obecní momentálně není v provozu. U obecního úřadu se nachází dětské hřiště, obcí prochází cyklostezka č. 0025. Ze služeb je zde stravovací zařízení Hospoda u Sejků stylizovaná ve stylu Ladových obrázků a nabízí tradiční české pokrmy.

Do Hrusic se lze dostat autobusem č. 409 jezdícím na trase mezi Strančicemi, kde navazuje na vlakovou dopravu na trase Praha-Benešov a Stříbrnou skalici. Další možností je přijet vlakem (po stejné trase) do stanice Senohraby a odtud jít pěšky. Cesta však vede po pozemní komunikaci. V Senohrabech bylo v roce 2018 otevřeno soukromé informační centrum Depo 33⁷⁸. V jednom objektu je v provozu spolu se servisem a půjčovnou jízdních kol, elektrokol, koloběžek a elektrokoloběžek, nachází se zde také společenské centrum.

Následuje druhé zastavení nesoucí pojmenování **Stará cihelna**, cesta k němu vede obcí Hrusice, kde jsou k vidění boží muka a pamětní lípy, dále pokračuje po krajnici pozemní komunikace 3. třídy. V blízkosti se nachází zastávka autobusu Hrusice, Vlčí halíř, kde jezdí autobus stejné linky, tedy č. 409.

Ke třetímu zastavení **Kožený vrch** vede cesta částečně mezi poli a z větší části lesem. Navazuje na žlutou turistickou trasu a souběžně s ní pokračuje až do Mnichovic. Informační cedule je umístěna u rozcestníku s názvem Vlčí halíř pojmenovaném po místní chatové osadě.

2. etapa: Mnichovice – Myšlín

V Mnichovicích v parku na Masarykově náměstí se nachází zastávka **Mariánská pouť**, která je čtvrtá v pořadí. Příběh pojednává o pouti pohádkových postav kocoura Mikeše a prasete Pašíka na mnichovickou pouť.

Dominantou města je kostel Narození Panny Marie, osobu Milana Rastislava Štefánika připomíná mohyla umístěná v parku nedaleko Šibeničního vrchu. Tento sportovní areál je vyhledáván nejen v zimě, kdy je v provozu trať pro sjezdové lyžování, ale v podstatě po celý rok, neboť má v nabídce široké sportovní a společenské vyžití. Zdejší hotel je zařazen do třídy „standard“ a nese označení třemi hvězdičkami, jeho unikátnost tkví ve srubovém provedení včetně restaurace s terasou. Součástí areálu je také kemp. Rodiny s dětmi láká hřištěm vybaveným lanovkou nebo kozí farmou.

⁷⁷ Josef Lada: *Památník* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <https://www.joseflada.cz/laduv-kraj/pamatnik/>.

⁷⁸ Depo 33: *Infocentrum Senohraby* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <https://www.depo33.cz/infocentrum.php>.

Mnichovice protíná cyklostezka č. 0022, dále NS Krásné vyhlídky, jejíž trasa v délce 9,2 km⁷⁹ vede po v dávné době hojně užívaných pěších stezkách mezi obcemi Mnichovice, Struhařov a Klokočná.

Město disponuje poměrně bohatou občanskou vybaveností, nachází se zde několik stravovacích zařízení kategorie restaurace, hostinec, kavárna, taktéž obchody s potravinami včetně cukrárny.

Dopravní spojení skýtá více možností, jednou z nich je železniční zastávka Mnichovice ležící na již zmiňované železniční trase Praha-Benešov. Dále zde jezdí pravidelné autobusové linky č. 409 na trase Strančice – Stříbrná Skalice, č. 495 na trase Strančice – Zvánovice a č. 489 na trase Strančice – Mukařov. Staví zde rovněž dálkový autobusový spoj na trase Benešov – Praha, avšak jen na vybraných autobusových zastávkách.

Další úsek cesty již nevede souběžně se žlutou turistickou značkou, zároveň kopíruje pozemní komunikaci vedoucí do části obce Mnichovice – Myšlín, v důsledku toho je tato etapa považována za jeden z problematických úseků na trase.

3. etapa: Myšlín – Struhařov

Za obcí trasa NS směřuje na polní cestu, kde je umístěna 5. informační cedula nazvaná **Hladový Mikeš**. Nedaleko obce se nachází nepřístupný, zato architektonicky zajímavý zámek Myšlín. Z hlediska dopravy je zde zastávka autobusu linky č. 495 na trase Strančice – Zvánovice.

Cestou do Struhařova se na trasu NS Cestou kocoura Mikeše napojuje NS Krásné vyhlídky, velmi krátký úsek vedou souběžně až na okraj obce Struhařov, kde se nachází 6. zastavení **Setkání s husopaskou**.

4. etapa: Struhařov – Klokočná

Cestou k sedmému informačnímu panelu Struhařovská pastvina stojí za zmínku místo, kde dříve stávala Struhařovská tvrz, avšak její existenci dokládají pouze písemné záznamy. Na návsi stojí vedle památné lípy malá dřevěná zvonice.

Struhařovem prochází rovněž NS Po stopách kameníků, avšak NS Cesta kocoura Mikeše přímo nekříží. Krátký úsek vede souběžně s cyklostezkou č. 0024 Krajem J. Lady⁸⁰, která navazuje na páteční trasu č. 11 Greenway Praha-Vídeň.

⁷⁹ *Krásné vyhlídky: O projektu* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.krasne-vyhličky.cz/oprojektu.php>.

Také ve Struhařově se nachází restaurační zařízení nebo rychlé občerstvení se sezónním prodejem. Dopravní spojení je autobusem linky č. 489 jezdícím mezi Mukařovem a Strančicemi nebo linky č. 383 vedoucí mezi Chocerady a zastávkou Praha-Háje. Ještě před obcí Klokočná je umístěno 8. zastavení nesoucí název ***Babička s nůš***.

5. etapa: Klokočná – Tehov

Následující úsek vede po pozemní komunikaci a prochází obcí Klokočná. Zde se nachází 9. informační panel nazvaný ***Mikeš straší*** a opodál je instalováno dětské hřiště. Dále je možné využít služeb rodinného centra Klokajda, je zde několik stravovacích zařízení (restaurace v rámci penzionu, hostinec a občerstvení). Na návsi je k vidění kamenná zvonice a památné lípy. V obci stává autobus linky č. 489 trasy Mukařov-Strančice.

Trasa NS se v Klokočné napojuje na žlutou turistickou značku a pokračuje dále lesem směrem k Tehovu. Na rozcestí Jedlice se kříží s několika cyklotrasami a NS Klokočná. Při nepřízní počasí nebo pro odpočinek je zde také turistický přístřešek.

Na okraji lesa, kde se stezka ubírá poli, je umístěna v pořadí již 10. informační tabule, která popisuje část příběhu, kde byl pohádkový kocour ***Mikeš ukraden***. Trasa NS zde vede souběžně s cyklotrasou č. 0024 Krajem J. Lady a kopíruje rovněž zelenou turistickou značku až do obce Tehov.

6. etapa: Tehov - Světlce

Cesta do Tehova vede loukami a pastvinami, na okraji obce se nachází farma a jezdecký klub IMPLEM. Součástí areálu je také mlékárna Farma Tehov, která má v nabídce mléčné farmářské výrobky s možností přímého prodeje, v sezóně samoobslužný výčep⁸¹ s terasou. V obci se dále nachází kostel sv. Jana Křtitele v barokním stylu pocházejícím pravděpodobně ze 14. stol⁸². Do ranějšího období, tedy 12. stol.⁸³ se datují zbytky hradu Tehov ležící nedaleko návsi s rybníkem a zvonící.

⁸⁰ *Ladův kraj: Cykloturistika* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/cykloturistika/>.

⁸¹ *IMPLEM: Mlékárna* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: https://www.inplem.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=30&Itemid=238&lang=cs.

⁸² *Hrady.cz: Kostel sv. Jana Křtitele* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=6218>.

⁸³ *Hrady.cz: Hrad Tehov* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=1751>.

Dopravní dostupnost je autobusem linky č. 494 jezdícím na trase mezi Strančicemi a Říčany v zastávce Tehov nebo dále na trase v zastávce Tehov, Hačálka.

Trasa NS v úseku mezi obcemi Tehov a Světlava dříve vedla po pozemní komunikaci, v současnosti je svedena na novou pěší stezku tvořící spojnici mezi obcemi a kopírující tuto poměrně frekventovanou pozemní komunikaci.

7. etapa: Světlava - Říčany

Předposlední, tedy 11. informační tabule **Starostovic Mělník**, je umístěna u odbočky na lesní cestu. Nedaleko od tohoto místa se nachází dětské hřiště nebo občerstvení. Dále se v obci nachází penzion s restaurací nebo čerpací stanice.

Obec Světlava leží na železniční trati Praha-Benešov, na autobusové zastávce Světlava staví autobusy linky č. 494 vedoucí mezi Strančicemi a Říčany a linky č. 469 vedoucí mezi Strančicemi a Březí.

Trasa NS Cesta kocoura Mikeše v lese míjí Říčanskou hájovnu. Tento objekt je pod správou Muzea Říčany a je určen k pořádání akcí pro veřejnost, zvláště výchovných a vzdělávacích programů pro školy a dětské skupiny, dále nabízí ke zhlédnutí stálou expozici Les jako zdroj tradice⁸⁴, která je volně přístupná.

Na okraji lesa navazuje na NS Říčansko, jejíž trasu krátký úsek kopíruje. U rybníka Srnčí byl v roce 2018 představen nový projekt města Říčany a přidružených obcí – Ladova ves. Toto místo bude jedním ze zastavení na trase nové budoucí cyklostezky Do Prahy na kole, která povede mezi městskou částí Praha-Kolovraty a obcí Mnichovice v délce 14,4 km⁸⁵. Prozatím zde bylo instalováno piknikové místo s přístřeškem a několik interaktivních herních prvků včetně informačních tabulí.

Poslední úsek trasy NS vede zástavbou města Říčany, nejprve na okraji kolem sportovního a kongresního centra Oáza Říčany, součástí něhož je restaurace a penzion. Zařízení má certifikaci Cyklisté vítáni. V blízkosti je zastávka městské autobusové linky č. 1. Na trase se nachází hostinec s dětským hřištěm a hřištěm uzpůsobeným pro hru pétanque, víceúčelová sportovní hala a zimní stadion s restaurací. Trasa NS Cesta kocoura Mikeše končí informační tabulí **Konec putování** u turistického informačního centra Říčany.

⁸⁴ Muzeum Říčany: Říčanská hájovna [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.ricany.cz/org/muzeum/pro-verejnost/stale-expozice/ricanska-hajovna>.

⁸⁵ LAUEROVÁ, 2018, (9). Str. 6-7.

Ve městě se nachází několik atraktivit, hned na Masarykově náměstí, kde je umístěna provozovna TIC, je Mariánský sloup a barokně přestavěný původně gotický kostel sv. Petra a Pavla stojící na místě původního kostela nejspíš ze 13. stol.⁸⁶ Dominantou Říčan je zřícenina hradu stavěného v gotickém stylu a datovaného do stejného století.⁸⁷ V blízkém okolí se dále nachází několik dětských hřišť včetně dopravního hřiště, parků. Městské kulturní středisko nabízí pestrý program, širokou nabídku kulturního, ale také sportovního vyžití skýtá Centrum Na Fialce.

Z hlediska stravovacích služeb se v Říčanech nachází několik restaurací, hostinců, rychlého občerstvení, kaváren, cukráren a jiných kategorií stravovacích zařízení. Ubytování poskytuje např. Hotel Prato^{***} nebo Hotel Pavilon^{***} a dále několik penzionů a ubytování v soukromí.

Dopravní spojení je rovněž na dobré úrovni a nabízí poměrně široké možnosti napojení na Prahu např. prostřednictvím železniční tratě Praha-Benešov nebo autobusovými linkami č. 303 mezi Prahou-Černý Most a Říčany, dále linkou č. 381 mezi Prahou-Hájemí a Kutnou Horou, linkou č. 382 mezi Prahou-Hájemí a Sázavou, linkou č. 383 mezi Prahou-Hájemí a Chocerady, linkou č. 385 mezi Prahou-Opatovem a Říčany a linkou č. 387 mezi Prahou-Hájemí a Uhlířskými Janovicemi. Další okolní obce propojuje linkou č. 428 na trase Jesenice – Doubek a linkou č. 494 na trase Strančice – Říčany.

4.2.2 Úseky vhodné (doporučované) pro děti

Na trase se vyskytují úseky, které jsou z hlediska bezpečnosti méně vhodné pro děti. Jedná se především o pohyb po krajnici pozemních komunikací. Z tohoto důvodu jsou pro rodiny s dětmi nebo mateřské školy a školní skupiny doporučovány pouze některé části trasy.

Prvním z vhodných míst na procházku se nachází v **Mnichovicích**, kde v nedávné době došlo k úpravě stezky vedoucí podél potoka Mnichovky. Začít lze na železniční stanici, která je rovněž výchozím bodem NS Krásné vyhlídky. Ta následně pokračuje souběžně s potokem Mnichovka a dále se Struhařovským potokem, na kterém leží Zittův mlýn s plánovanou muzejní expozicí.

⁸⁶ *Hrady.cz: Kostel sv. Petra a Pavla* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=2377>.

⁸⁷ *Říčany - Oficiální stránky města: Říčanský hrad* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <https://info.ricany.cz/mesto/ricansky-hrad>.

Trasa NS kopíruje žlutou turistickou značku, na rozcestí Koloděje se rozdvojuje, v obou případech se později napojí na NS Cesta kocoura Mikeše – část vedoucí vpravo se napojí ještě před Struhařovem, část vedoucí vlevo na Klokočné. Z obou obcí jezdí autobusový spoj zpět do Mnichovic, příp. do Strančic na železniční stanici.

Dalším zajímavým úsekem je **Struhařov – Klokočná**, který je možné kombinovat s NS Krásné vyhlídky, NS Po stopách kameníků a NS Klokočná nebo zelenou turistickou trasou vedoucí lesem (také se lépe vyhýbá pozemní komunikaci). Do zastávky Struhařov, U hřiště jezdí autobusy linky č. 489 na trase Strančice - Mukařov a linky č. 383 na trase Praha, Háje – Chocerady. Zde prochází NS Po stopách kameníků, u rozcestníku Svojetice – Na Vyhlídce se napojuje na zelenou turistickou značku (NS dále pokračuje do Louňovic). Vlevo směrem na Klokočnou se později napojí na NS Klokočná (dále pokračuje k rozcestí Vojkov – hájovna) a následně vlevo na NS Cesta kocoura Mikeše, která vede do Klokočné k zastávce autobusu. V obci se nachází dětské hřiště.

Vhodná je rovněž etapa **z Klokočné do Tehova** vedoucí přímo po trase NS Cesta kocoura Mikeše a od nedávné doby také navazující úsek díky vybudování nové stezky podél pozemní komunikace vedoucí **z Tehova do Světic**. Do Tehova se lze dostat autobusem linky č. 494 jezdícím mezi Strančicemi a Říčany, Světic se nacházejí na železniční trati Praha – Benešov. Ne cestu lze navázat programem u Říčanské hájovny, případně projít park Srnčí. Na úseku Světic – Říčany se napojuje NS Říčansko vedoucí lesem až ke koupališti Jureček.

4.2.3 Problematické úseky

Problematickým úsekem je první etapa z Hrusic k odbočce na polní cestu (vedoucí k osadě Vlčí Halíř), kde je umístěno druhé zastavení. K této části není příhodná alternativní varianta. Další úsek se zvýšeným nebezpečím vede z Mnichovic do Myšlína až k odbočce Na Ovčíně, kde je umístěno zastavení Hladový Mikeš. Tomuto úseku se lze vyhnout zvolením jiné cesty, která je však z většiny neznačená – z mnichovického náměstí je možné vrátit se kousek zpět po trase ulicí Jiráskova až na okraj zástavby města a pokračovat dále po stejné cestě k osadě Jidaška a následně lesní cestou k zámku Myšlín. Tato cesta navazuje na ulici Myšlínská, kde se připojuje NS Cesta kocoura Mikeše.

4.2.4 Komunikace a propagace NS Cesta kocoura Mikeše

Co se týká propagace a šíření povědomí o existenci NS, v první řadě je její podrobný popis spolu s plánkem trasy uveden na internetových stránkách Mikroregionu Ladův kraj. Součástí je také navození příběhu doplněné o tematické ilustrace. V příloze č. 3 se nachází elektronická verze brožury, která je k dostání zdarma v turistických informačních centrech nebo na jiných turisticky frekventovaných místech a u partnerských subjektů.

Dále je popisována na různých internetových stránkách. Pro příklad je v tabulce č. 10 uveden výčet několika adres internetových stránek, kde některé obsahují pouze základní informace o trase a jednoduchý popis, někde je přiložena mapa trasy včetně výškového profilu, dopravního spojení, doporučení k návštěvě dalších zajímavostí nebo čerpání služeb na trase a v její blízkosti.

Na internetových stránkách Mapy.cz je v turistickém zobrazení mapy značena červenou přerušovanou čarou a nese název *Mikešova cesta*.

Tabulka č. 10: Internetové stránky informující o NS Cesta kocoura Mikeše

NS Cesta kocoura Mikeše	
Subjekt	Internetový odkaz
Active sport	http://www.active-sport.cz/svet-kol/reportaze/856-ladova-stezka-po-stopach-kocoura-mikese
CzeCOT	https://www.czecot.cz/turisticky-objekt/11688-cesta-kocoura-mikese-naucna-stezka-hrusice#main_panel
České dráhy	http://old.cd.cz/zazitky/kam-na-vylet/613-do-ladova-kraje-za-kocourem-mikesem
Disway	http://www.disway.org/cs/place/1010-cesta-kocoura-mikese
Hotel S.E.N.	https://www.hotelsen.cz/cz/3denni-rodinny-pobyt-cesta-kocoura-mikese
Info globe	http://www.infoglobe.cz/lokality/evropa/ceska-republika/naucne-stezky/lokality-cesta-kocoura-mikese/
Jed'te s dětmi	http://www.jedtesdetmi.cz/naucna-stezka-cesta-kocoura-mikese-5280/
Kudy z nudy	http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Cesta-kocoura-Mikese.aspx
Město Benešov	http://www.benesov-city.cz/assets/File.ashx?id_org=219&id_dokumenty=63265
Město Velké popovice	http://www.velkepopovice.cz/pesi-turistika/ms-1057/p1=64
Mikroregion Ladův kraj	http://www.laduv-kraj.cz/turistika/stezka-cesta-kocoura-mikese/
Mikroregion Posázaví	http://tourist.posazavi.com/cz/Article.aspx?ArticleId=4948
Na kole	https://www.nakole.cz/clanky/40-ladovy-stezky-lakaji-turisty.html
Naučné stezky	http://www.naucne-stezky.eu/v/doku.php/stezky/cesta_kocoura_mikese
Stezky	http://www.stezky.info/naucnestecky/ns-cesta-kocoura-mikese.htm
Turistika	https://www.turistika.cz/vylety/hrusice-a-mikesova-cesta/detail
Výletník	https://www.hotelsen.cz/cz/3denni-rodinny-pobyt-cesta-kocoura-mikese

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Internetové stránky patří obcím nebo mikroregionům, turistickým informačním centrům, výjimkou nejsou ubytovací a stravovací zařízení nebo společnosti poskytující přepravní služby. Často se jedná o stránky se zaměřením na volnočasové aktivity poskytující typy na výlety, ať pěšky nebo na kole, s dětmi, pro lidi s omezenými možnostmi pohybu apod.

4.2.5 Plány do budoucna

V současnosti se na úrovni představitelů DSO LK vedou úvahy nad budoucí podobou naučné stezky. Diskutovány jsou změny ve značení, kde se chystá odhad rozpočtu o objemu prostředků na přeznačení trasy v opačném směru, tedy z Říčan do Hrusic. Současná podoba NS je prezentována jako jednosměrná, např. na internetových stránkách je NS Cesta kocoura Mikeše popsána jako „*Mikešova cesta z Hrusic do Říčan*“⁸⁸.

Vedené diskuse se týkají opravy mobiliáře a jeho doplnění o nové složky např. stolů a laviček, v plánu je přidání interaktivních herních prvků určených primárně řadě dětem. V popředí zájmu je problematika fyzické podoby a umístění. Snaha je o jednotnost a sladění všech prvků do stejného stylu (materiál, tvary, barvy), ale zároveň musí být respektovány pokyny pocházející od subjektu ochrany přírody. I finanční stránka zde hraje roli, a to nejen výše investice, ale také z jakých zdrojů budou prostředky vynaloženy.

Na základě provedených změn bude dána k tisku nová podoba tematických brožur vztahujících se k této NS, současná verze je z roku 2006 a je k nahlédnutí v příloze č. 3.

4.3 SWOT analýza

Ke zhodnocení situace a možností, které Mikroregion Ladův kraj nabízí, poslouží základní marketingová metoda SWOT analýza. Prostřednictvím postupné identifikace příležitostí a hrozeb v rámci vnějšího prostředí, slabých a silných stránek v rámci vnitřního prostředí dojde ke zhodnocení celkového stavu a úrovně vybavenosti infrastrukturou a službami, taktéž přitažlivosti pro návštěvníky.

Jako podklad poslouží údaje z dotazníkového průzkumu, významným zdrojem budou informace čerpané z brožur a informačních letáků vydané pod hlavičkou DSO LK a z internetových stránek MLK. Neméně důležité údaje poskytnou oficiální stránky jednotlivých členských obcí nebo turistická informační centra.

Cílem SWOT analýzy je potvrdit nebo vyvrátit výzkumnou otázku, zda jsou naučné stezky a cyklostezky v MLK způsobilé pro pohyb dětí po technické stránce i z hlediska bezpečnosti a zda poskytovatelé služeb přizpůsobují svou nabídku dětem, příp. dětským skupinám.

⁸⁸ *Ladův kraj: Stezka Cesta kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turistika-a-nase-stezky/stezka-cesta-kocoura-mikese/>.

K definování rodiny s dětmi a vymezení tohoto segmentu z hlediska jeho potřeb a speciálních požadavků např. na vybavení stravovacích a ubytovacích zařízení nebo poskytované služby došlo ve druhé kapitole v rámci segmentace.

Předmětem zájmu bude fyzický stav cest a doplňkové infrastruktury po technické a funkční stránce, hodnotit se bude přítomnost bezpečnostních prvků a jejich účelnost. Vzhledem k předpokládaným nedostatkům v kvalitě značení tras dojde k zaměření se na srozumitelnost a jednoznačnost sdělení, které symbolika vyjadřuje. Přestože je tento ohled spíše subjektivní povahy, má význam pro zjištění účinnosti a efektivnosti značení, což může vést k podpoře významu provedení případných změn.

Dalším ukazatelem je vybavenost primárními a sekundárními službami nejen z pohledu jejich skladby, ale také uzpůsobení nabídky speciálním potřebám, které vyvstávají při cestování s malými dětmi.

Posuzována bude rovněž možnost absolvování tras na kole nebo koloběžce, propojení na cyklotrasy a dále možnosti, které region cykloturistům poskytuje. Díky certifikaci Cyklisté vítáni se tomuto segmentu otevírá stále více UZ, SZ a turistických objektů, neboť tento aktivní způsob trávení volného času se v poslední době stává oblíbeným u stále většího počtu lidí a právě certifikace je signálem přívětivosti k tomuto typu zákazníka.

4.3.1 Metodika SWOT analýzy

Nejdříve dojde ke stanovení faktorů, které se různou měrou dotýkají problematiky přívětivosti prostředí mikroregionu k dětem a vycházení vstříc rodinám s dětmi při uspokojování jejich potřeb. Zvolené faktory jsou obsaženy v následujícím výčtu:

- zajímavost přírodní prostředí – rozmanitost, biodiverzita;
- geografická poloha – umístění destinace v rámci ČR a Praze;
- dopravní napojení na nadregionální dopravní spoje;
- místní dopravní spoje;
- různorodost (pestrost) propagace destinace – dosah;
- nový komunikační kanál;
- charakter návštěvnosti – rozložení (chronologické – sezónnost, geografické – rovnoměrnost);
- aktuálnost informačních a propagačních materiálů;
- neexistence informační brožury zaměřené na děti;
- úroveň služeb CR;
- TIC – existence (počet vzhledem k velikosti regionu), rozšíření o soukromé subjekty;
- zastoupení, stav občanské vybavenosti (úřady, zdravotnická zařízení, obchody...);
- míra participace veřejnosti na projektech;
- hustota, délka sítě NS, cyklostezek a cyklotras;
- napojení na nadregionální, příp. nadnárodní cyklotrasy;
- existence běžkařských tras, in-line drah;
- komunikace – uvnitř i navenek, různorodost komunikačních kanálů, efektivita (dosah);
- koordinace aktivit – s veřejnou správou (obce, kraj), soukromou sférou (podnikatelé), neziskovým sektorem;
- spolupráce s okolními mikroregiony, nadregionální destinační agenturou, příp. CzechTourism apod.;
- plánované aktivity ve vztahu k NS, cyklotrasám – přeznačování, oprava mobiliáře, doplnění novým;
- výstavba nové cyklotrasy;
- certifikované subjekty – Cyklisté vítáni, Zápraží – originální produkt, Baby Friendly Certificate, aj.;
- existence cykloservisů, půjčoven kol a koloběžek;
- výskyt technických kiosků;
- podpora pro elektrokola, elektrokoloběžky;
- vyvinutí mobilní aplikace;
- legislativa a místní opatření;
- technické a bezpečnostní standardy;
- kapacita parkovacích míst, zátěž dopravou.

Následně dojde k rozřazení těchto vlivů do celkem pěti různých kategorií. Tabulka č. 11 zobrazuje vždy název kategorie a jednotlivé faktory spadající do dané kategorie.

Tabulka č. 11: Kategorie faktorů

1. Komunikace, informace DSO MLK, propagace MLK	• propagace destinace • komunikační kanály • efektivita, dosah komunikace • informační materiály • spolupráce • mobilní aplikace
2. Služby CR v MLK	• úroveň služeb • certifikace • TIC • servisy, půjčovny
3. Infrastruktura NS, cyklotras MLK	• hustota sítě • napojení • plánované aktivity • technické kiosky • elektro podpora
4. Občanská vybavenost obcí MLK	• dopravní napojení • místní dopravní spoje • zastoupení občanské vybavenosti • kapacita parkovacích míst
5. Vnější faktory ve vztahu k MLK, DSO MLK	• přírodní prostředí • geografická poloha • legislativa, opatření, standardy • návštěvnost • participace veřejnosti

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Faktory uspořádané do kategorií jsou vloženy do tzv. hodnotící tabulky (viz tabulka č. 12), ve které je k jednotlivým vlivům přiřazena hodnota na základě dvou kritérií. Jedním kritériem je posouzení stavu (výkonnosti) faktoru vzhledem ke skutečnosti. Na třibodové škále je faktoru udělena známka 1 = nejlepší výsledek, 2 = průměrný výsledek, nebo 3 = nejhorší výsledek. Druhým kritériem je důležitost (závažnost) faktoru, tedy míra jeho vlivu na danou skutečnost. I zde je zvolena třibodová škála, důležitost faktoru může mít intenzitu nízkou, střední nebo vysokou.

Faktorům s vysokou důležitostí nebo nejhorší výkonností je věnována zvláštní pozornost a v tabulce jsou vyznačeny červenou barvou.

Tabulka č. 12: Hodnoticí tabulka I

Hodnoticí tabulka						
Hodnocené faktory	Posouzení stavu (výkonnosti)			Důležitost (závažnost)		
	1	2	3	Nízká	Střední	Vysoká
1. Komunikace, propagace						
propagace destinace		x				x
komunikační kanály	x					x
efektivita komunikace		x			x	
informační materiály			x			x
spolupráce			x		x	
mobilní aplikace			x			x
2. Služby CR						
úroveň služeb	x					x
certifikace		x			x	
TIC		x			x	
servisy, půjčovny			x			x
3. Infrastruktura NS, cyklotras						
hustota sítě	x			x		
napojení	x				x	
plánované aktivity		x				x
technické kiosky			x			x
elektro podpora			x		x	
4. Občanská vybavenost						
dopravní napojení	x					x
místní dopravní spoje			x			x
občanská vybavenost	x			x		
zatížení dopravou			x		x	
5. Vnější faktory						
přírodní prostředí		x				x
geografická poloha	x					x
legislativa, opatření, standardy		x			x	
návštěvnost			x		x	
participace veřejnosti	x				x	

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Následuje další hodnoticí tabulka, jedná se o totožné údaje uspořádané jiným způsobem. Tabulka č. 13 seskupuje faktory na základě míry jejich důležitosti a přiřazuje jim hodnotu jejich výkonnosti.

Tabulka č. 13: Hodnotící tabulka II

Hodnotící tabulka				
Hodnocené faktory		Posouzení stavu (výkonnosti)		
		1	2	3
Důležitost (závažnost)	Nízká			
	hustota sítě	x		
	občanská vybavenost	x		
	Střední			
	efektivita komunikace		x	
	spolupráce			x
	certifikace		x	
	TIC		x	
	napojení	x		
	elektro podpora			x
	zatížení dopravou			x
	legislativa, opatření, standardy		x	
	návštěvnost			x
	participace veřejnosti	x		
	Vysoká			
	propagace destinace		x	
	komunikační kanály	x		
	informační materiály			x
	mobilní aplikace			x
	úroveň služeb	x		
	servisy, půjčovny			x
	plánované aktivity		x	
	technické kiosky			x
	dopravní napojení	x		
	místní dopravní spoje			x
	přírodní prostředí		x	
	geografická poloha	x		

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Vnitřní prostředí je charakterizováno silnými a slabými stránkami destinace CR. Za přednosti lze považovat takové vlastnosti, které napomáhají jejímu růstu a tvoří pozitivní efekty. Naopak nedostatky, pokud se jim nevěnuje dostatečná pozornost a snaha o jejich odstranění či nápravu, mohou převýšit silné stránky a ohrozit rozvoj CR v destinaci.

Matice důležitosti a výkonnosti⁸⁹

Znovu záleží na míře působení jednotlivých vlivů a podle posouzení důležitosti a výkonnosti (nebo též efektu) je lze zařadit do příhodného kvadrantu. Pokud míra důležitosti dosahuje vysoké úrovně a zároveň generuje vysoký efekt, doporučuje se udržovat podporu této oblasti a řídit se jí při podnikání dalších aktivit. Na druhou stranu se můžou naskytnout vlivy, které nejsou považovány za příliš důležité a navíc přináší pouze nízký efekt. Tyto mohou zůstat téměř bez povšimnutí, avšak nemělo by se zcela vyloučit povědomí o jejich existenci pro případ přehodnocení míry důležitosti nebo výkonnosti z důvodu změn. V případě, že je nízká pouze účinnost nebo pouze efekt, je třeba je podpořit a tím přesunout do prvního kvadrantu matice, který je nejvíce žádoucí. Jejich přehled poskytuje tabulka č. 14.

Tabulka č. 14: Matice důležitosti a výkonnosti

Matice důležitosti a výkonnosti			
		Výkonnost	
		Vysoká	Nízká
Důležitost	Vysoká	• komunikační kanály • úroveň služeb • dopravní napojení • geografická poloha	• informační materiály • mobilní aplikace • servisy, půjčovny • technické kiosky • místní dopravní spoje
	Nízká	• hustota sítě • občanská vybavenost	• -

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Přes všechny snahy se vždy nepodaří mít všechny faktory pod kontrolou. Avšak vyplatí se vynaložit úsilí na jejich monitorování a na případné změny tak reagovat s co nejmenším zpožděním. K tomu může dopomoci případná analýza trendů a změn, které mohou nastat ve vnějším prostředí, ale mýt významný přesah do vnitřního prostředí.

Vnější prostředí ve vztahu k destinaci CR je tvořeno příležitostmi, které mohou být významnými činiteli vedoucími ke zlepšení jejího postavení na trhu, proto je třeba je identifikovat a umět s nimi dobře zacházet. Na druhou stranu existují rizika, která při zanedbání mohou mít pro destinaci negativní následky. Důležitou roli zde hraje destinační management⁹⁰, který se snaží o zajištění plynulého chodu CR v mikroregionu

⁸⁹ Viz pozn. č. 49. Str. 42.

⁹⁰ Destinační management – „systém řízení a organizace v destinaci, soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci CR

a harmonickou spoluprací všech zainteresovaných subjektů ať již stání sféry, tak podnikatelského nebo soukromého sektoru. Sdružují se se společným záměrem vytvoření udržitelného a konkurenceschopného prostředí tvořeného vhodnými podmínkami pro rozvoj CR a všeobecné prosperity.

Matice příležitostí⁹¹

Podle míry atraktivity a míry pravděpodobnosti úspěchu lze vytvořit matici, jak vyobrazuje obr. č. 15, v níž každý sektor má určitou vypovídací hodnotu pro jednotlivé subjekty destinačního managementu. Příležitosti s vysokou mírou atraktivity a vysokou mírou pravděpodobnosti úspěchu budou přinášet nejvyšší užitek a je vhodné na ně zaměřit pozornost, příp. je upřednostnit před ostatními. Naopak příležitosti s nízkou mírou atraktivity a nízkou mírou pravděpodobnosti úspěchu jsou nedůležité a tedy zaměření se na ně by mohlo být spíše plýtváním prostředky.

Tabulka č. 15: Matice příležitostí

Matice příležitostí			
		<i>Pravděpodobnost úspěchu</i>	
		Vysoká	Nízká
<i>Atraktivita</i>	Vysoká	provedení plánovaných změn ohledně značení tras a dovybavení mobiliářem	- podpora pro elektrokola a elektrokoloběžky - více subjektů s certifikací
	Nízká	- více cykloservisů, technických kiosků - zvýšení povědomí, zintenzivnění propagace	- rostoucí zájem o aktivní pohyb a pobyt v přírodě - více úseků vhodných pro in-line bruslení

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

v dané destinaci.“ (Novnos: *Destinační management* [online]. [cit. 2018-10-19]. Dostupné z: www.novnos.cz/doc/destinacni_man.doc).

⁹¹ VAŠTÍKOVÁ, 2014. Str. 39.

Matice rizik⁹²

U matice rizik (viz obr. č. 16) je situace obdobná. Existují oblasti s různou mírou pravděpodobnosti výskytu v kombinaci s mírou závažnosti, které rizika nesou. Největší pozornost je nezbytné věnovat těm, které leží v sektoru s nejvyšší závažností a zároveň mají nejvyšší míru pravděpodobnosti výskytu. Dále stojí za sledování nebo zkoumání jiné skryté nebo vedlejší hrozby.

Tabulka č. 16: Matice rizik

Matice rizik			
		Pravděpodobnost výskytu	
		Vysoká	Nízká
Závažnost	Vysoká	• neodhadnutí výše objemu investic • neodhadnutí času, nedodržení termínů • nižší četnost využívání místní dopravy	• nezáměr investorů • kolize s legislativou, místními opatřeními • nečestné jednání, nekalá soutěž • nedostatečná dopravní obslužnost
	Nízká	• administrativní chyby a nedostatky • nespolehlivost odpovědných osob	• nesplnění účelu projektu • nedostatečná kapacita parkovacích míst, nadměrná zátěž dopravou

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Pokud se obě matice sloučí, vznikne nástroj vhodný ke komplexnější analýze vnějšího prostředí.

4.3.2 Sestavení SWOT analýzy

Souvislost a provázanost jednotlivých prvků SWOT analýzy je zřejmá. Využitím příležitostí mohou být posíleny přednosti a naopak hrozby se podaří eliminovat nebo zcela vyloučit za přičinění silných a zmírnění slabých stránek.

Ze SWOT analýzy, která je obsažena v tabulce č. 17, by mělo vyplynout, jaké charakteristiky a prvky na naučných stezkách a cyklostezkách v MLK jsou prospěšné a jaké jsou předurčené ke změnám především ve vztahu k rodinám s dětmi.

⁹² Viz pozn. č. 49. Str. 40.

Následně by mělo dojít k porovnání s plánovanými aktivitami DSO LK a navržení dalších změn včetně takových, kterým brání k realizaci určité skutečnosti. Následně bude posouzena relevantnost změn směrem k překážkám a jejich závažnosti.

Tabulka č. 17: SWOT analýza

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
- rozmanitost přírodního prostředí - bohatá biodiverzita (fauna, flora) - geografická poloha – blízkost Prahy - dopravní napojení na nadregionální dopravní spoje - různorodost propagace, nový propagační kanál - úroveň služeb, občanská vybavenost - míra participace veřejnosti na projektech - hustá síť NS a cyklotras, běžkařské trasy - rozšíření TIC (také o soukromé subjekty) - komunikace, různorodost komunikačních kanálů - koordinace aktivit uvnitř i vně DSO MLK	- nedostatečná dopravní obslužnost - sezónní návštěvnost, nerovnoměrné rozložení - zastaralost informačních brožur - chybí informační brožura zaměřená na rodiny s dětmi nebo školní skupiny
Příležitosti	Hrozby
- plánované přeznačování, oprava stávajícího mobiliáře a doplnění novým - plánovaná výstavba nové cyklotrasy - více subjektů s certifikací Cyklisté vítáni nebo s označením Baby Friendly Certificate - více cykloservisů, technických kiosků - podpora pro elektrokola, elektrokoloběžky - více úseků vhodných pro in-line⁹³ - zvýšení povědomí, zintenzivnění propagace	- kolize s legislativou, místními opatřeními - nečestné jednání, nekalá soutěž - nedodržení technických a bezpečnostních standardů - administrativní chyby a nedostatky - nezájem investorů - neodhadnutí financí, nesplnění termínů - nesplnění účelu projektu - vysoká koncentrace návštěvníků v době konání akcí - nižší četnost využívání místní hromadné dopravy – kapacita parkovacích míst, nadměrná zátěž dopravou

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

⁹³ Osoba pohybující se na kolečkových bruslích je podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích považována za chodce (Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů ČR*).

Silné stránky

Silné stránky vyjadřují pozitiva, kterými MLK disponuje. Vzhledem k množství položek zahrnutých v kvartálu Silné stránky vykazuje tato destinace příhodné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu rodin s dětmi.

Geografické umístění mikroregionu je příznivé především v ohledu na rozmanitost přírodního prostředí. Důkazem je výskyt maloplošných chráněných území nebo geologicky zajímavých oblastí. Bohatá biodiverzita nabízí k pozorování např. stanoviště s výskytem vzácných rostlin (např. rostlin z čeledi vstavačovitých). Zároveň převýšení terénu není v příliš velkém rozptýlu, což je pro cykloturistiku nebo procházky s dětmi vyhovující.

Blízkost hlavního města může být výhodou z pohledu potenciální zdrojové destinace. S geografickou polohou souvisí rovněž napojení na významné dopravní cesty České republiky, např. regionem prochází 4. železniční koridor nebo dálnice D1.

Dalším pozitivem je propagace. Její současná úroveň (viz kapitola 3.5. Komunikace a propagace MLK) byla v nedávné době posílena o nový a vcelku moderní propagační kanál, sociální síť Instagram, kde nově zpravuje svůj účet a vizuálně prostřednictvím fotografií (zajímavostí z regionu, pořádaných akcí) zvyšuje povědomí, připomíná se současným a přitahuje pozornost potenciálních návštěvníků.

Služby dosahují rovněž poměrně obstojné úrovně, v mikroregionu jsou zastoupeny služby různého rozsahu, avšak v rámci třídy a kategorie je jejich kvalita odpovídající. Přímou zákazníci mohou ohodnotit a okomentovat ubytovací služby na rezervačním portálu Booking.com⁹⁴, např. pozitivní ohlasy získal Legner Hotel Zvánovice, jehož součástí jsou lesní lázně. Občanská vybavenost vhodně doplňuje služby nabízené soukromým sektorem.

Naučné a místní stezky mají v MLK poměrně silné zastoupení, jak je patrné při pohledu do mapových materiálů na internetových stránkách Mapy.cz⁹⁵, nebo do tištěné turistické a cykloturistické mapy KČT 1:50 000 č. 37 Okolí Prahy-východ⁹⁶, kde jsou jednotlivé stezky a cyklotrasy barevně odlišené. Co se týká délky stezek, dle údajů tabulky č. 3 se v regionu nachází přibližně 185 km naučných stezek a místních stezek.

⁹⁴ Booking.com: Lesní Lázně Zvánovice hotel [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://www.booking.com/hotel/cz/legner-zvanovice.cs.html#tab-reviews>.

⁹⁵ Mapy.cz [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=14.6926212&y=49.9469935&z=13&l=0>.

⁹⁶ Okolí Prahy-východ č. 37: Turistická mapa edice Klubu českých turistů [1:50 000]. Trasa, 2016.

Turistická informační centra se rozšířila o nové provozovny, především soukromé subjekty v Senohrabech a Velkých Popovicích, dále mezi novější patří subjekt zřízený obcí Kamenice, v Říčanech byla otevřena další provozovna v rondelu na nádraží. Díky tomu jsou informace návštěvníkům dostupnější.

Co se týká stran komunikace, jak již bylo popsáno v kapitole 3.5. Komunikace a propagace MLK, komunikační kanály jsou různorodé a více či méně v pravidelných intervalech se občané i případní zájemci z řad návštěvníků mohou dozvídat informace o aktuálním dění, proběhlých nebo plánovaných činnostech.

Koordinace aktivit a sladění činností v regionu pomáhá zabezpečovat nezisková organizace MAS Říčansko, se kterou DSO MLK blízce spolupracuje a která je prostředníkem pro komunikaci jednotlivých sektorů v rámci regionu - propojuje občany, neziskové organizace, soukromé podnikatele a veřejnou správu. Jeho působnost přináší řadu výhod a má přínos především pro poskytování poradenství spojeného se získáváním finančních prostředků z fondů.

Slabé stránky

Slabé stránky mikroregionu vzhledem k naučným stezkám a cyklostezkám spočívají především v místní dopravě. Základní dopravní obslužnost je zajištěna veřejnou autobusovou dopravou, která navazuje na pátevní nadregionální dopravní spoje. Problémem je četnost spojů, což může mít za následek horší dostupnost některých tras nejen výchozích a cílových bodů, ale především v průběhu trasy při potřebě jejího přerušení. Tato skutečnost může vést k větší intenzitě potřeby vlastního osobního automobilu.

Všeobecným problémem bývá sezónnost v návštěvnosti. Intenzita se však může lišit. Zde se jedná spíše o menší nepoměr v rozložení příjezdu návštěvníků, běžně v návaznosti na konání akcí nebo významnou událostí kulturně-historického charakteru. MLK má snahu návštěvnost více rozprostřít jak geograficky, tak chronologicky a podpořit tak různorodost v nabídce destinace. Nerovnoměrnost v návštěvnosti je znatelná a je třeba nadále rozdíly snižovat na bázi konání akcí mimo sezónu nebo v nevytíženém období. Vzorem mohou být doporučované běžkařské trasy v zimním období nebo akce pořádané jednotlivými obcemi (např. Ladovská koulovačka v Říčanech).

Většina propagačních a informačních brožur vydaných DSO LK určených ke snadnější orientaci a informovanosti návštěvníků regionu jsou poněkud zastaralé. Některé z nich byly vydány před více jak deseti lety, což může mít za následek neaktuálnost uvedených údajů.

Často obsahují mapky a plány, avšak od doby jejich vydání proběhly změny a brožury tak nyní pravděpodobně neplní svoji úlohu spolehlivě. Rovněž chybí zpracování mapky s aktuálním stavem NS, cyklostezek a cyklotras v MLK nebo brožura tematicky zaměřená na rodiny s dětmi nebo školní skupiny obsahující atraktivitu pro děti nebo zařízení přívětivá k dětem (viz kapitola 2.2.3.1. Baby Friendly Certificate).

Příležitosti

V plánu je momentálně několik projektů, které budou obce v součinnosti v blízké době realizovat, u některých z nich již realizace započala nebo byly podniknuty kroky vedoucí k jejich přípravě. Chystané změny by měly pomoci návštěvníkům lépe se orientovat nebo nabídnout více možností k odpočinku a učinit tak jejich pobyt v regionu příjemnějším. V celkovém důsledku to může pomoci ke zvýšení návštěvnosti nebo četnosti návštěv v průběhu roku. Vznik nové cyklotrasy vedoucí ze Všestaru přes další obce svazku do Prahy, kde se napojuje na další páteřní cyklostezky tohoto regionu, může hrát významnou roli při rozšiřování možnosti využití kola jako jedné z forem dopravy pro cestu do školy nebo do práce, zároveň zajistí bezpečnější přesun cyklistů nebo chodců na rizikových úsecích mezi obcemi.

Do certifikace Cyklisté vítáni je v současnosti zapojeno několik subjektů, avšak rozšíření jejich základny o další subjekty může dopomoci např. potenciálním návštěvníkům rozhodnout se již ve fázi výběru cílové destinace právě pro tento region. Taktéž více subjektů s označením Baby Friendly Certificate by mohlo podpořit větší četnost návštěv rodin s dětmi.

Za účelem podpory cykloturistiky v MLK by bylo vhodné zřídit na stávajících nebo plánovaných cyklotrasách technické kiosky, tedy stanoviště se základním nářadím a náčiním potřebným pro opravu kola.

Vzhledem k rozmáhajícímu se trendu kol a koloběžek s podporou nebo zcela poháněných na principu elektromotoru, bylo by příhodné počítat s narůstajícím výskytem těchto prostředků a přizpůsobit (alespoň částečně) infrastrukturu. Cykloservisy a půjčovny se z většiny již podle situace zařídily, avšak uživatelé elektrokol a elektrokoloběžek by mohli uvítat dobýjecí stanoviště nebo možnost dobítí prostředku v turistických cílech nebo v ubytovacích a stravovacích zařízeních.

Při výstavbě nebo rekonstrukci stávajících NS a cyklostezek by neměli být opomenuti in-line bruslaři, kteří využívají rovné úseky s pevným hladkým povrchem. V případě nedostatečných možností pro vyžití této cílové skupiny může docházet k odlivu do regionů s příznivějšími podmínkami pro tuto aktivní formu trávení volného času rovněž vcelku hojně provozované rodinami s dětmi.

Hrozby

Jakousi stálou hrozbou můžou být legislativní změny a opatření, které by v konečném důsledku mohly vést k omezení návštěvnosti nebo jinak nepříznivě působit na rozvoj cestovního ruchu v regionu. Vzhledem k průřezovému charakteru CR a jeho multiplikačnímu efektu se nemusí jednat o zákonné normy přímo související s CR. Může se například jednat o technické a bezpečnostní normy, jež upravují parametry infrastruktury a vybavení na NS a cyklostezkách nebo zákon týkající se pozemních komunikací, na druhou stranu problematiky se dotýká třeba zákon o ochraně zemědělského půdního fondu⁹⁷ ovlivňující plánování průběhu stezek přes zemědělsky využívané území.

Jak již bylo zmíněno, mezi slabými stránkami MLK je nedostatečná dopravní obslužnost, což může vést k tomu, že rodiny s dětmi zvolí raději pohodlnější variantu dopravy vlastním osobním automobilem. Riziko by mohlo vyvstat např. v souvislosti s kapacitou parkovacích míst nebo zátěží pro místní obyvatele nadměrnou dopravou, a to především v souvislosti s větší koncentrací účastníků v době konání akcí.

Pokud se jedná o vyšší objemy finančních prostředků, veřejnou soutěž nebo žádosti o dotace, je činnost okolo této problematiky náchylná k různým administrativním chybám, ale rovněž k vědomým podvodům a nečestnému jednání. Dalším rizikem může být nezájem investorů nebo nespolehlivost odpovědných osob a otázka důvěry, která je jim do rukou vkládána. Problémy mohou vyvstat např. při špatném odhadu výše investice nebo nedodržení termínů.

⁹⁷ Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. In: *Sbírka zákonů ČR*.

4.3.3 Závěry plynoucí ze SWOT analýzy

Ze SWOT analýzy vyplívá, že MLK má poměrně dobrý potenciál pro rozvoj CR a poskytuje celkem příhodné podmínky pro rodiny s dětmi. Existují jisté rezervy především v podobě srozumitelnosti nebo úplnosti značení, avšak v plánu je několik změn, které by měly vést k odstranění alespoň některých z nedostatků.

Přírodní podmínky a pestrost přírodních atraktivit může být jedním z významných motivátorů, které přitáhnou rodiny s dětmi do regionu. Kombinace příznivé geografické polohy ve středu země a blízkosti velkého města spolu s dopravním napojením na významné dopravní tepny může mít příznivý vliv při rozhodování o výběru destinace potenciálními návštěvníky. Především rodiny s malými dětmi ocení pohodlnou dopravní dostupnost a zároveň vyhledávají spíše atraktivitu v kratší dojezdové vzdálenosti. Na druhou stranu nevyhovujícím prvkem je místní doprava a frekvence spojů, zároveň podmínky neumožňující přepravu kol mohou být překážkou především rodinám s dětmi, neboť pro ně může být zvládnutí delších úseků náročné.

Ohledně komunikace a propagačních aktivit by bylo příhodné podniknout kroky vedoucí ke zvýšení povědomí MLK a jeho vybavenosti NS a cyklotrasách např. zvýšením aktivity v mediálních prostředcích nebo zlepšením spolupráce s dalšími mikroregiony nebo nadregionálními a národními organizacemi. Informačním materiálům je přikládána vysoká důležitost, proto by mělo být v zájmu destinace udržovat je aktuálními. Propagační kanály jsou různorodé, díky moderním technologiím se informace šíří rychle. Proto je nezbytné problematiku propagace stále monitorovat a posuzovat její účinnost.

V regionu se nachází značný počet subjektů vlastnících certifikát. Jde o signál jakosti směrem k zákazníkům, že se jedná o kvalitní výrobek nebo službu. Tato skutečnost rovněž zvyšuje přitažlivost destinace, svědčí o úrovni vybavenosti a pomáhá destinaci vytvořit jistou image. K tomu napomáhají další prvky, např. způsob prezentace navenek nebo jednotný vizuální styl.

Přestože je snaha předcházet rizikům, ne vždy je to zcela možné. Proto je nezbytné důkladně ověřovat informace, kontrolovat probíhající aktivity a zjišťovat různá fakta dokládající správnost údajů a prováděných činností. Lépe je podniknout preventivní kroky, než později napravovat chyby a vzniklé potíže.

5 Návrhy a doporučení pro Mikroregion Ladův kraj

Tato kapitola je určena k souhrnu důležitých poznatků zjištěných z dotazníkového průzkumu, vlastního pozorování, plynoucích ze SWOT analýzy a k představení návrhů a doporučení vzniklých na základě těchto poznatků. Jejich přehled uvádí tabulka č. 18.

Tabulka č. 18: Návrhy a doporučení pro Mikroregion Ladův kraj

Návrhy a doporučení pro Mikroregion Ladův kraj	
• zřízení databáze certifikovaných a oceněných subjektů/produktů	• instalace automatických sčítačů
• aktualizace informačních a propagačních materiálů	• zavedení místních cyklobusů nebo autobusů s přívěsem na kolo
• vydání samostatné brožury zaměřené na děti	• podpora elektricky poháněných kol a koloběžek
• vyvinutí mobilní aplikace mikroregionu	• zřízení technických kiosků
• instalace interaktivních a herních prvků, netradičních objektů	• pořádání cyklojízdy
• obnovení soutěže pro návštěvníky	• tvorba cykloturistických balíčků

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Z pohledu přívětivosti ve vztahu k rodinám s dětmi se MLK jeví v celkem příznivém světle. Vybavenost materiálně-technickou základnou a službami CR má dostačující kapacitu i úroveň. Některé subjekty nesou označení neoficiálního certifikačního systému Baby Friendly Certificate, u nich lze předpokládat poměrně spolehlivé přizpůsobení služeb a vybavení dětem. Podobně je to s certifikací Cyklisté vítáni, zde se jedná o oficiální projekt, přidružený standard Českého systému kvality služeb, jehož koordinátorem je agentura CzechTourism, proto spolehlivost přizpůsobení se cyklistům brána s určitou jistotou. I takovéto turistické cíle nebo zařízení, které jsou vlastníkem certifikátu s logem usměvavého kola, lze v MLK nalézt. Pozornost by však měla být zaměřena na subjekty, které žádnou značku kvality nevlastní a podpořit je, aby rozšířily seznam oceněných poskytovatelů výrobků nebo služeb. Na internetových stránkách MLK by proto mohla **vzniknout databáze certifikovaných a oceněných subjektů nebo produktů** a dodat motivaci necertifikovaným subjektům o získání certifikátu usilovat.

Ze SWOT analýzy vyplynulo, že některé informační brožury a letáky mohou být zastaralé vzhledem k době, která uplynula od jejich vydání. Navíc došlo ke změně vizuálního stylu, což by mohlo být dalším důvodem k **vydání aktualizovaných informačních a propagačních materiálů**. Vzhledem ke specifickým potřebám rodin s dětmi či pro účely školních a zájmových dětských skupin by mohla **vzniknout samostatná brožura** zaměřená na tento segment. Může obsahovat stezky nebo části stezek vhodných pro děti a naopak upozorňovat na nedoporučované úseky, prezentovat zajímavosti na trase (např. hřiště, minizoo, cukrárna) nebo doporučení pro ubytování a stravování v zařízeních přívětivým k dětem.

Pro posílení propagace a lepší dostupnost informací ve světě mobilních a jiných moderních technologií může být přínosem **vyvinutí mobilní aplikace Ladova kraje**, která by návštěvníkům pomohla lépe se v regionu zorientovat, zjistit, co vše nabízí, kde se koná jaká akce apod. Vše tak můžou mít pohromadě přehledně na jednom místě a stále při ruce. Navíc díky ní dojde k šetření životního prostředí snížením potřeby tisku velkého množství papírových informačních brožur, letáků a mapek.

Ke zvýšení atraktivnosti NS nebo cyklostezek a tím i případnému zvýšení návštěvnosti rodinami s dětmi by mohla pomoci **instalace interaktivních a herních prvků** na trase. Oblíbené jsou rovněž **netradiční objekty**, např. v podobě netradičně provedeného altánu nebo lavičky, umístění vodní překážky, tunelu, bludiště apod. Prvek může plnit také vzdělávací a naučnou funkci, když se bude jednat např. o miniaturu zdejší kulturní památky nebo zmenšený model výjevu historické události. Čím originálnější prvek, tím větší pravděpodobnost úspěchu. Podobný efekt mívá zavedení **soutěže pro děti** na principu zjišťování informací, plnění úkolů, sbírání razítek apod. V minulosti probíhalo sbírání razítek na trase NS Cesta kocoura Mikeše umístěných v TIC, ubytovacích a stravovacích zařízeních nebo jiných turistických cílech. Návštěvníci mají větší motivaci dané objekty navštívit.

Statistické údaje o samotné návštěvnosti nebo frekvenci pohybu turistů a cykloturistů po stezkách by mohly být užitečné při plánování budoucích investic nebo posloužit jako podkladový materiál pro vyhodnocování úspěšnosti a efektivnosti provedených projektů. Není však jednoduché taková data získat. Tyto účely plní **automatické sčítače**. Jejich princip byl popsán v kapitole 1.3.2.3. Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy („Cyklostrategie“) v odstavci pojednávajícím o monitoringu cykloturistiky. Specializovaná firma pomůže s výběrem místa, umístěním zařízení i zpracováním dat.

Zvýšení podílu cyklistů a především těch s dětmi by mohlo pomoci zavedení místních *cyklobusů nebo autobusů se speciálními přívěsy na kolo*. Zároveň to může být přínosné s ohledem na dopravní zátěž. Cykloturistika se rozmáhá a těší se stále větší oblibě. To je důvodem, proč by měla být této tematice věnována dostatečná pozornost. Díky systému přídavného elektrického pohonu tuto aktivitu provozují i lidé, kteří by jí již neúčastnili. Podporou by mohlo být *zřízení technických kiosků*, které by kromě drobného nářadí na opravu kol umožnily taktéž dobíjení elektricky poháněných zařízení.

Dalším návrhem je *pořádání cyklojízdy* jako alternativy k turistickým pochodům. Mikroregion skýtá spoustu možností díky vysoké hustotě cyklotras a takový typ akce by mohl být příležitostí, jak zviditelnit region jako cykloturistickou destinaci.

V poslední době se rozmáhá poptávka po úzce zaměřených a speciálně koncipovaných *produktech nebo produktových balíčcích*. V tomto ohledu není třeba zacházet do oblasti zahraničních dovolených, totéž lze uplatnit také pro domácí region a přímo s ohledem na určitý segment. Při zaměření se na rodiny s dětmi a aktivní formu trávení volného času v Mikroregionu Ladův kraj se nabízí rovnou několik možností, jak takový specializovaný produkt pojmout. Může se jednat o typy na výlet v různých variantách obtížnosti, závisí rovněž na časovém hledisku. Například jeden balíček může mít podobu jednodenního výletu, kde součástí bude dopravní dostupnost, možnosti stravování na trase, atraktivita, charakteristika trasy (délka, povrch, výškový profil) a vše vyznačeno na přiložené mapce. Další balíček může být určen pro vícedenní pobyt v regionu, proto by měl zahrnovat navíc možnosti ubytování a možnosti dalšího sportovně-rekreačního a kulturně-společenského využití. Konkrétní projekt je představen v kapitole 2.5.1 Návrh balíčku pro rodiny s dětmi.

Je zřejmé, že výše uvedené návrhy a doporučení nejsou propracované do detailů, že existují taktéž alternativní varianty plnící podobnou funkci a účel. Mají také své stinné stránky, některé jsou finančně náročné na pořízení a údržbu nebo provedení není z jiného důvodu možné. Mohou však posloužit jako inspirace pro budoucí plánování a investice do podpory rozvoje CR v regionu.

5.1 Návrh balíčku pro rodiny s dětmi

Balíček je primárně určen pro rodiny s dětmi, které chtějí strávit víkend, příp. několik dní v regionu a hledají možnosti aktivního sportovně-rekreačního vyžití. Základní informace shrnuje tabulka č. 19.

Tabulka č. 19: Základní údaje o balíčku

Cílový segment:	rodiny s dětmi
Časové vymezení:	3 dny (2 noci)
Lokalita:	Mikroregion Ladův kraj – Říčany a okolí
Zaměření:	aktivní, cykloturistika

Zdroj: Vlastní zpracování tabulky

Jelikož se jedná o pobyt zaměřený na cykloturistiku, k ubytování jsou doporučována zařízení s certifikací Cyklisté vítáni. Širokou škálu sportovního vyžití nabízí Oáza Říčany, zároveň toto místo dobře poslouží jako výchozí bod pro cyklistické výlety. Ubytování je v hotelu kategorie tří hvězdiček, součástí je restaurace a pizzerie s terasou. V areálu se dále nachází např. tenisová hřiště, volejbalové hřiště nebo dětské hřiště s brouzdalištěm. Subjekt nabízí také možnost půjčení jízdních kol.

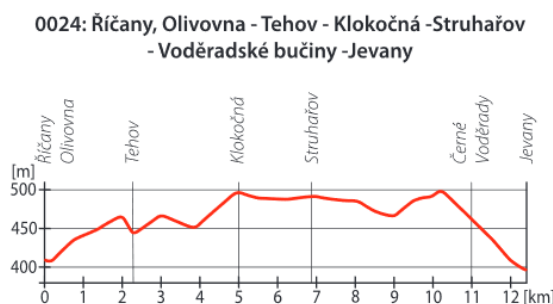
Dopravní dostupnost města Říčany je pohodlná jak vlastní dopravou, leží nedaleko dálnice D1 vedoucí z Prahy do Brna nebo silnice I. třídy č. 2 vedoucí z Prahy přes Kostelec nad Černými Lesy a Kutnou Horu do Pardubic. Parkování je možné přímo u areálu hotelu.

Co se týká dopravy veřejnou dopravou, vede zde železniční trať na trase Praha-Benešov a staví zde osobní a spěšné vlaky společnosti České dráhy linky S9 nebo spěšné vlaky společnosti Arriva. Dále je možné se do Říčan dopravit autobusy z Prahy linkou č. 303, 381, 382, 383, 385, 387.

Součástí balíčku je návrh na dva jednodenní výlety s doporučenými atraktivitami na trase nebo v okolí. První výlet kopíruje cyklotrasu č. 0024 nazvanou Krajem Josefa Lady. Výškový profil a vyobrazení trasy v mapě umožňuje obr. č. 10 a č. 11.

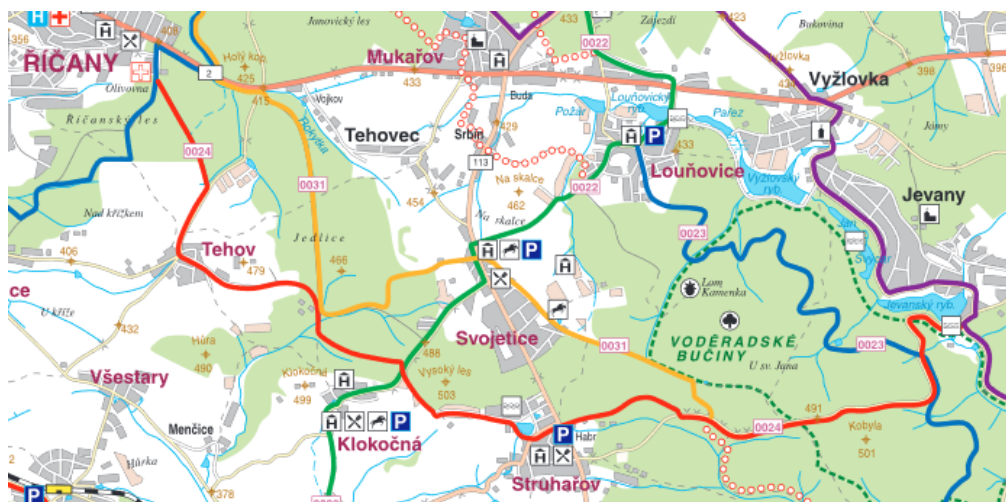
Výchozí bod se nachází u Olivovy dětské léčebny Říčany u Prahy, ke které vede cyklotrasa č. 0021 a konečný bod je v Jevanech. Cestou protíná nebo navazuje na jiné cyklotrasy a naučné stezky. Možnost stravování je v Tehově, v Klokočné nebo ve Struhařově, kudy cyklotrasa prochází, v Klokočné se nachází také dětské hřiště. Poslední úsek vede Národní přírodní rezervací Voděradské bučiny.

Obr. č. 10: Výškový profil cyklotrasy č. 0024 Krajem J. Lady

Zdroj: Cyklotrasy Ladova kraje [online]. Svazek obcí Ladův kraj, 2007 [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/40cs_4.pdf&original=cz_cyklomapa.pdf.

Obr. č. 11: Cyklotrasa č. 0024 Krajem J. Lady

Zdroj: Cyklotrasy Ladova kraje [online]. Svazek obcí Ladův kraj, 2007 [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/40cs_4.pdf&original=cz_cyklomapa.pdf.

Cestu zpět je možné zvolit po cyklotrase č. 0023 do Louňovic a dále po cyklotrase č. 8218 přes Mukařov zpět do Říčan, kde navazuje na cyklotrasu č. 0021, která vede až k místě ubytování.

Další den je doporučována kratší okružní trasa okolo Říčan nejprve po cyklotrase č. 0021, která v Říčanském lese navazuje na cyklotrasu č. 0031, v Klokočné je možné se vydat po cyklotrase č. 0022, která kopíruje NS Krásné vyhlídky až na vlakové nádraží Mnichovice. Odsud je možné se vrátit vlakem do Říčan nebo pokračovat po cyklotrase č. 0020, která vede přes Strančice a Jazlovce do Říčan, avšak pro děti není doporučována vzhledem k tomu, že z větší části vede po pozemní komunikaci.

V obci Kunice-Vidovice se nachází Hotel zámek Berchtold označený zlatým symbolem Baby Friendly Certificate, jelikož je tento subjekt přívětivý k dětem, může být alternativou k ubytování nebo dalším samostatným cílem pro výlet s dětmi.

Závěr

Podpora šetrných forem cestovního ruchu vzhledem ke stále narůstajícím klimatickým hrozbám nabývá na síle. Alternativní cestovní ruch může mít různé podoby, a ačkoliv jsou v práci zmiňovány trendy poslední doby (jako je např. bosá turistika nebo používání elektrokol pro cykloturistiku), pozornost je primárně zaměřena na pěší turistiku a cykloturistiku v obecném pohledu, avšak se zaměřením na segment rodiny s dětmi a jeho specifické požadavky.

Mikroregion Ladův kraj disponuje poměrně širokou a pestrou nabídkou vyžití pro návštěvníky se zájmem o aktivní trávení volného času. Díky činnosti Dobrovolného svazku obcí Ladova kraje a jeho spolupráci s dalšími subjekty dochází k neustálým inovacím a dalšímu rozšiřování nabídky možností.

Cílem práce bylo podat určitá doporučení a návrhy pro další kroky, které by mohly napomoci zvýšit atraktivitu destinace, a poskytnout podklady pro rozhodování o budoucích aktivitách v mikroregionu.

K analýze současného stavu posloužil sběr dat na základě dotazníkového šetření, které se uskutečnilo na jaře 2018 ve dvou etapách. V obou případech se jednalo o turisticky orientovanou akci. Účastníkům byl předložen dotazník čítající sedm uzavřených otázek se dvěma až čtyřmi možnostmi odpovědí, některé bylo možné upřesnit v poznámce. Výběr otázek se lišil podle zaměření pochodu a potřeb zadavatele dotazníku, tedy DSO LK.

Výsledky prvního dotazníkového šetření poukázaly na drobné nedostatky ve vybavenosti mobiliářem, někteří respondenti vyjádřili nespokojenost směrem k absenci některých jeho prvků. Naopak otázka ohledně stavu cest především po stránce povrchové úpravy a jejich schůdnosti případně sjízdnosti dopadla nad očekávání pozitivně a částečně tak vyvrátila výzkumnou otázku, že naučné stezky a cyklostezky v MLK nevyhovují po stránce povrchové úpravy.

Výstupem druhého dotazníkového průzkumu bylo zjištění, že rodiny s dětmi volí nejčastěji vlastní způsob dopravy na akci bez závislosti na poloze místa, ze kterého přijeli (jestli leží v regionu nebo mimo region). Rovněž bylo posuzováno, zda rodiny s dětmi absolvují trasu pochodu nebo alespoň její část v průběhu roku. Z odpovědí vyplynulo, že respondenti pocházející z regionu častěji volili pozitivní odpověď na tuto otázku.

Další část výzkumné otázky, tedy že naučné stezky a cyklostezky v MLK nevyhovují po stránce bezpečnosti, nebyla zcela vyvrácena. Metodou vlastního pozorování byly nalezeny úseky blíže zkoumané NS Cesta kocoura Mikeše, které jsou vedeny po pozemních komunikacích. Některé z nich jsou poměrně frekventované a neexistuje k nim vhodná alternativní cesta, která by byla v tomto ohledu bezpečnější.

Prostřednictvím SWOT analýzy došlo ke kritickému zhodnocení způsobilosti naučných stezek a cyklostezek pro pohyb dětí, pozornost byla zaměřena na fyzický stav cest a doplňkové infrastruktury, taktéž byla posuzována míra přizpůsobení nabídky služeb cestovního ruchu rodinám s dětmi, případně dětským skupinám. Určité zastoupení měly také další předpoklady pro rozvoj CR. Zvoleným faktorům, které byly nejprve rozčleněny do pěti kategorií a následně uspořádány do hodnotící tabulky, byly přiřazovány hodnoty podle míry jejich výkonnosti a důležitosti. Dále byly identifikovány hrozby a příležitosti a na základě těchto dat došlo k sestavení SWOT analýzy.

Závěry z ní plynoucí poskytují další obraz o současném stavu této destinace CR. Poukazují pro příklad na nevyhovující stav značení některých naučných stezek a cyklostezek. Jisté rezervy byly odhaleny v oblasti obslužnosti veřejné dopravy a frekvenci spojů. Na druhou stranu pestrost přírodního prostředí nebo turistických atraktivit může být významným motivátorem při rozhodování o výběru cílové destinace. Taktéž certifikace kvalitního produktu pomáhá potenciálnímu návštěvníkovi orientovat se v široké nabídce subjektů cestovního ruchu. Část stanovené hypotézy hovořící o nedostacích v technické vybavenosti je potvrzena, dokládá to taktéž např. zjištěná potřeba přizpůsobování se trendům v podobě elektrokol a elektrokoloběžek nebo chybějících technických kiosků na případnou opravu kola.

Na základě předchozích zjištění byla navržena sada návrhů a doporučení, která povedou ke zlepšení situace v regionu. Například vyvinutí mobilní aplikace destinace může zlepšit komunikaci s návštěvníky i rezidenty, poskytnout informace přehledně na jednom místě a pomoci se v místě lépe orientovat bez nutnosti tisku velkého množství propagačních materiálů. Ke zjištění statistických údajů o návštěvnosti a využívání místních stezek by posloužila instalace automatických sčítačů, rozvoj cykloturistiky v regionu podpoří zavedení linek cyklobusů nebo autobusů opatřených speciálními přívěsy na kolo.

Uvedená opatření a mnohá další mohou pomoci zmírnit nebo zcela eliminovat zjištěné nedostatky a umožní Mikroregionu Ladův kraj stát se vyhledávanou destinací vhodnou k aktivnímu trávení volného času rodin s dětmi.

Seznam zdrojů

Seznam tištěných a elektronických publikací

1. AMBROŽOVÁ, Adéla. *Navštivte kančí stezku v Říčanském lese*. Říčanský kurýr: Věstník města a městského úřadu Říčany [online]. Říčany, 2015, (1) [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: http://www.maks-ricany.cz/prilohyarchiv/1431/kuryr_2015_1.pdf.
2. BIEGER, Thomas a Christian LAESSER. *Segmenting travel situations on the basis of motivation and information-collection by the traveller*. The Tourist Review. St. Gallen: Edition Aiest, 2000, 55(2), 54 - 64. DOI: <https://doi.org/10.1108/eb058334>. ISSN 0251-3102.
3. *Brundtland Report: Our Common Future* [online]. UN Documents, 1987 [cit. 2018-08-12]. Dostupné z: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>.
4. CLAYCAMP, Henry T. a William F. MASSY. *A Theory of Market Segmentation*. Journal of Marketing Research. American Marketing Association, 1968, 5(4), 388-394. [online] [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/3150263>.
5. JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4209-0.
6. Klub českých turistů: *Systém značení turistických tras v České republice* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: https://www.kct.cz/cms/sites/default/files/users/user1/dokumenty/znackari/system_znaceni_tzt_ceska_verze_-_final.pdf.
7. Kolektiv autorů KCR VŠE Praha. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 80-245-1159-2.
8. KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
9. KOUDELKA, Jan. *Spotřební chování a marketing*. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-716-9372-3.
10. LANGMEIER, Josef a Marie KŇOURKOVÁ. *Psychologie: Úvod do obecné a sociální psychologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984.
11. LAUEROVÁ, Kateřina. *Do Prahy na kole po cyklostezce již příští rok*. Říčanský kurýr: Věstník města a městského úřadu Říčany [online]. Říčany, 2018, (9) [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: http://www.maks-ricany.cz/prilohyarchiv/4727/kuryr_2018_9.pdf.
12. *Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy rozvoje cyklistické dopravy České republiky 2014 – 2020*. Vláda ČR, 2013 [online]. [cit. 2018-10-01]. Dostupné z: http://irop.mmr.cz/IROP/media/SF/Microsites/IROP/Dokumenty/Ostatn%c3%ad/Strategie/Do%20prava%20silnice%20TC7/Narodni-strategie-rozvoje-cyklisticke-dopravy-pro-leta-2013-2020_1.pdf.
13. *Okolí Prahy-východ č. 37: Turistická mapa edice Klubu českých turistů* [1:50 000]. Trasa, 2016.
14. PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování*.

řízení kvality v destinaci a informační systém destinace. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3749-2.

15. PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002.
16. SEATON, A. V a M. M BENNETT. *The marketing of tourism products: concepts, issues and cases*. London: Thomson, 2004. ISBN 18-615-2302-5.
17. SINGLY, François de. *Sociologie současné rodiny*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-717-8249-1.
18. *Strategický rozvoj destinace cestovního ruchu: Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha: Eurovision, 2007 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/c4a98c3d-762a-4c15-adf6-6f8ddc97d08e/GetFile6_3.
19. ŠIMKOVÁ, E.: *Systémový přístup a cestovní ruch*. In: Lidské systémy. Sborník příspěvků z vědecké konference SI 2004 ÚFPSV Pdf UHK. Hradec Králové: Gaudeamus 2004.
20. Úřad vlády České republiky. *Strategický rámec Česká republika 2030* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-09-18]. ISBN 978-80-7440-188-6. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/Strategick%C3%BD-r%C3%A1mec-%C4%8CR-2030.compressed.pdf>.
21. VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb: efektivně a moderně*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 978-80-247-5037-8.

Seznam internetových zdrojů

1. *ABZ slovník cizích slov: Genius loci* [online]. [cit. 2018-08-11]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/genius-loci>.
2. *Asociace cykloměst: Česko jede* [online]. [cit. 2018-10-01]. Dostupné z: <http://www.cyklomesta.cz/aktivity/cesko-jede/>.
3. *Asociace regionálních značek: O asociaci* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/arz/cs/o-nas/>.
4. *Asociace regionálních značek: Zápraží* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/zaprazi/cs/o-znacce/>.
5. *Asociace regionálních značek: Zápraží certifikované produkty* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/zaprazi/cs/certifikovane-produkty/?k=služby>.
6. *Baby Friendly Certificate: Co je „baby friendly“* [online]. [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <http://www.babyfriendlycertificate.cz/babyfriendly/>.
7. *Booking.com: Lesní Lázně Zvánovice hotel* [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://www.booking.com/hotel/cz/legner-zvanovice.cs.html#tab-reviews>.

8. *Cyklodoprava.cz: Výkladový slovník - e-kolo* [online]. [cit. 2018-10-02]. Dostupné z: <https://www.cyklodoprava.cz/slovník/e-kolo/>.
9. *Cyklodoprava.cz: Výkladový slovník - pedelec* [online]. [cit. 2018-10-02]. Dostupné z: <https://www.cyklodoprava.cz/slovník/pedelec/>.
10. *Cyklotrasy.cz: Cyklotrasy ostatní* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=32>.
11. *Cyklotrasy Ladova kraje* [online]. Svazek obcí Ladův kraj, 2007 [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/40cs_4.pdf&original=cz_cyklomapa.pdf.
12. *CzechTourism: Mapa turistických regionů a oblastí* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/mapa-turistickych-regionu-a-oblasti,-kontakty/>.
13. *Česko jede: Krajem Josefa Lady k Sázavě* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/routes/2-krajem-josefa-lady-k-sazave>.
14. *Český statistický úřad: 2122 - SO ORP Říčany* [online]. [cit. 2018-10-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/2122_so_orp_ricany.
15. *Český systém kvality služeb: O Českém systému kvality služeb* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://www.csks.cz/cs/o-ceskem-systemu-kvality-sluzeb/>.
16. *Český systém kvality služeb: Organizace* [online]. [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <http://organizace.csks.cz/>.
17. *Depo 33: Infocentrum Senohraby* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <https://www.depo33.cz/infocentrum.php>.
18. *Dotace EU: Metoda LEADER* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Metoda-LEADER>.
19. *European Commission: European Regional Development Fund* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/.
20. *European Greenways Association: European Greenways Day* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/mobility-week/#>.
21. *European Greenways Association: European projects* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/projects/>.
22. *European Greenways Association: Greenways* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/greenways/>.
23. *European Greenways Association: Greenways Outdoor* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.aevv-egwa.org/news/other-related-events/>.
24. *EuroVelo: EuroVelo Routes* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <http://www.eurovelo.com/en/eurovelos>.

25. *Facebook: Ladův kraj* [online]. [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/LADUVKRAJ/>.
26. *Greenways.cz: EuroVelo v ČR* [online]. [cit. 2018-09-22]. Dostupné z: <https://www.greenways.cz/EuroVelo/EuroVelo-v-CR.aspx>.
27. *Hrady.cz: Hrad Tehov* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=1751>.
28. *Hrady.cz: Kostel sv. Jana Křtitele* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=6218>.
29. *Hrady.cz: Kostel sv. Petra a Pavla* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=2377>.
30. *IMPLEM: Mlékárna* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: https://www.inplem.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=30&Itemid=238&lang=cs.
31. *Jednotná klasifikace turistických informačních center ČR: Metodika pro certifikaci* [online]. Asociace turistických informačních center ČR. 2017 [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: http://www.aticcr.cz/assets/File.ashx?id_org=200039&id_dokumenty=2538.
32. *Josef Lada* [online]. [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <https://www.joseflada.cz/josef-lada/>.
33. *Josef Lada: Památník* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <https://www.joseflada.cz/laduv-kraj/pamatnik/>.
34. *KČT Říčany: O nás* [online]. [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: <http://www.kctricany.cz/o-nas/>.
35. *KČT Říčany: Po stopách kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <http://www.kctricany.cz/Akce/po-stopach-kocoura-mikese/>.
36. *KČT Říčany - Radošovice: O nás* [online]. [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: <http://kct-ricany.cz/?page=onas>.
37. *Klub českých turistů: Turistické značení KČT* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>.
38. *Krajinou barona Ringhofferů: Konec stezky* [online]. [cit. 2018-10-07]. Dostupné z: http://www.laduv-kraj.cz/e_download.php?file=data/editor/20cs_1.jpg&original=RinghofferCJ1.jpg.
39. *Krásné vyhlídky: O projektu* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.krasne-vyhlidky.cz/oprojektu.php>.
40. *Ladův kraj: Cykloturistika* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/cykloturistika/>.

41. *Ladův kraj: Cyklotrasy Ladova kraje* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/cykloturistika/>.
42. *Ladův kraj: Obce Mikroregionu Ladův kraj* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj/obce-ladova-kraje/>.
43. *Ladův kraj: Realizované projekty* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/laduv-kraj/realizovane-projekty/>.
44. *Ladův kraj: Stezka Cesta kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-08]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turistika/stezka-cesta-kocoura-mikese/>.
45. *Ladův kraj: Stezka Pohádkové Hrusice* [online]. [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turistika/stezka-pohadkove-hrusice/>.
46. *Ladův kraj: Turistická a informační centra* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/turisticka-a-informacni-centra/>.
47. *Mapy.cz* [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=14.6926212&y=49.9469935&z=13&l=0>.
48. *MAS Říčansko: O MAS* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://mas.ricansko.eu/o-mas/>.
49. *Muzeum Říčany: Říčanská hájovna* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <http://www.ricany.cz/org/muzeum/pro-verejnost/stale-expozice/ricanska-hajovna>.
50. *Naše Česko: Cyklotrasa č. 1 Praha - Brno* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: http://www.nasecesko.cz/cyklotrasy_a_cyklostezky/cyklotrasa_c___1_praha-brno?id=5.
51. *Naviki: About Naviki* [online]. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.naviki.org/en/naviki/about-naviki/>.
52. *Novnos: Destinační management* [online]. [cit. 2018-10-19]. Dostupné z: www.novnos.cz/doc/destinacni_man.doc.
53. *Praha.eu - Portál hlavního města Prahy: Praha podepsala memorandum o rozvoji služeb sdílených kol* [online]. [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/doprava/cyklisticka/aktuality/praha_podepsala_memorandum_o_rozvoji_1.html.
54. *RISY.cz: Mikroregiony* [online]. [cit. 2018-10-18]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>.
55. *Říčany - Oficiální stránky města: Říčanský hrad* [online]. [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <https://info.ricany.cz/mesto/ricansky-hrad>.
56. *Stezky.info: Naučná stezka Cesta kocoura Mikeše* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestecky/ns-cesta-kocoura-mikese.htm>.

57. *Stezky.info: Naučná stezka Krajinou barona Ringhofferu* [online]. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.stezky.info/naucnestezky/ns-krajinou-barona-ringhofferu.htm>.
58. *Sustainable Development Knowledge Platform: High-Level Political Forum* [online]. [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf>.
59. *Sustainable Development Knowledge Platform: Sustainable Development Goals* [online]. [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>.
60. *Svaz venkovské turistiky a agroturistiky: Certifikace* [online]. [cit. 2018-09-19]. Dostupné z: <https://www.svazvta.cz/certifikace/kategorizace-zarizeni-agroturistiky-venkovske-a-zazitkove-turistiky>.
61. *Turistické a informační centrum Mnichovice: Půjčovna koloběžek a elektrokola* [online]. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <http://ic.mnichovice.info/index.php/pujcovka-kolobezek-a-elektrokola>.

Legislativa

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů ČR*.

Seznam použitých zkratk

angl. – anglický

CR – cestovní ruch

CSS – centrum společných služeb

ČeMBA – Česká mountainbiková asociace

ČR – Česká republika

ČSKS – Český systém kvality služeb

ČSÚ – Český statistický úřad

DSO – dobrovolný svazek obcí

ECF – Evropská cyklistická federace (European Cyclists' Federation)

EDEN – European Destination of Excellence

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund)

EU – Evropská unie (European Union)

franc. – francouzský

HUZ – hromadná ubytovací zařízení

JL – Josef Lada

KCR – Katedra cestovního ruchu

KČT – Klub českých turistů

MAS – místní akční skupina

MLK – Mikroregion Ladův kraj

MMR ČR – Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

NPR – národní přírodní rezervace

NS – naučná stezka

OSN – Organizace spojených národů (UN – United Nations)

PP – přírodní park

SDGs – Cíle udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals)

SMEs – Malé a střední podniky (Small and Medium-sized Enterprises)

SURU ČR – Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky

SWOT – Silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats)

SZ – stravovací zařízení

TIC – turistické informační centrum

TUR – trvale udržitelný rozvoj (DSD – Durable Sustainable Development)

UNESCO – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu (The World Tourism Organization)

UZ – ubytovací zařízení

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Příklady možné podoby dnešní rodiny

Tabulka č. 2: Projekty DSO LK

Tabulka č. 3: Naučné stezky v Mikroregionu Ladův kraj

Tabulka č. 4: Dálkové cyklotrasy v MLK

Tabulka č. 5: Nadregionální cyklotrasy v MLK

Tabulka č. 6: Místní cyklotrasy v MLK

Tabulka č. 7: Certifikovaná zařízení Cyklisté vítáni

Tabulka č. 8: Služby značky Zápraží – originální produkt

Tabulka č. 9: Informační centra v Mikroregionu Ladův kraj

Tabulka č. 10: Internetové stránky informující o NS Cesta kocoura Mikeše

Tabulka č. 11: Kategorie faktorů

Tabulka č. 12: Hodnotící tabulka I

Tabulka č. 13: Hodnotící tabulka II

Tabulka č. 14: Matice důležitosti a výkonnosti

Tabulka č. 15: Matice příležitostí

Tabulka č. 16: Matice rizik

Tabulka č. 17: SWOT analýza

Tabulka č. 18: Návrhy a doporučení pro Mikroregion Ladův kraj

Tabulka č. 19: Základní údaje o balíčku

Seznam grafů

Graf č. 1: Typologie skupin účastníků

Graf č. 2: Účast na akci

Graf č. 3: Informace o konání akce

Graf č. 4: Způsob zdolání trasy pochodu

Graf č. 5: Stav cest

Graf č. 6: Mobiliář na trase

Graf č. 7: Chybějící mobiliář

Graf č. 8: Program v pivovaru

Graf č. 9: Věkové kategorie
Graf č. 10: Rodiny s dětmi – způsob zdolání trasy
Graf č. 11: Účast na akci
Graf č. 12: Zdrojová destinace účastníků
Graf č. 13: Informace o konání akce
Graf č. 14: Skladba skupiny
Graf č. 15: Způsob dopravy
Graf č. 16: Absolvování trasy v průběhu roku
Graf č. 17: Úvaha nad účastí na podzimní akci

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Řetězec služeb destinace
Obr. č. 2: Účast rodin s dětmi na akci
Obr. č. 3: Informace o konání akce u rodin s dětmi, které se akce účastnily poprvé
Obr. č. 4: Spokojenost rodin s dětmi s vybaveností mobiliářem
Obr. č. 5: Schůdnost/sjízdnost cest na trase z pohledu rodin s dětmi
Obr. č. 6: Informace o konání akce v závislosti na zdrojové destinaci rodin s dětmi
Obr. č. 7: Způsob dopravy rodin s dětmi na akci v závislost na zdrojové destinaci
Obr. č. 8: Absolvování trasy roku rodinami v průběhu s dětmi v závislosti na zdrojové destinaci
Obr. č. 9: Přehled etap NS Cesta kocoura Mikeše
Obr. č. 10: Výškový profil cyklotrasy č. 0024 Krajem J. Lady
Obr. č. 11: Cyklotrasa č. 0024 Krajem J. Lady

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzorový dotazník Putování krajinou barona Ringhoffera
Příloha č. 2: Vzorový dotazník Pochod Cesta kocoura Mikeše a Pohádkové Hrusice
Příloha č. 3: Brožura Cesta kocoura Mikeše a Pohádkové Hrusice